Begroting SZW 2019

Financiën-versie

28.06.2018

2027482 03866

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2019

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz enz enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 105 van de Grondwet de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Rijk bij de wet moet worden vastgesteld en dat in artikel 1 van de Comptabiliteitswet 2016 wordt bepaald welke begrotingen tot de rijksbegroting behoren;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De bij deze wet behorende departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2019 wordt vastgesteld.

Artikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari van het onderhavige begrotingsjaar. Indien het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, wordt uitgegeven op of na deze datum van 1 januari, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van dat Staatsblad en werkt zij terug tot en met 1 januari.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

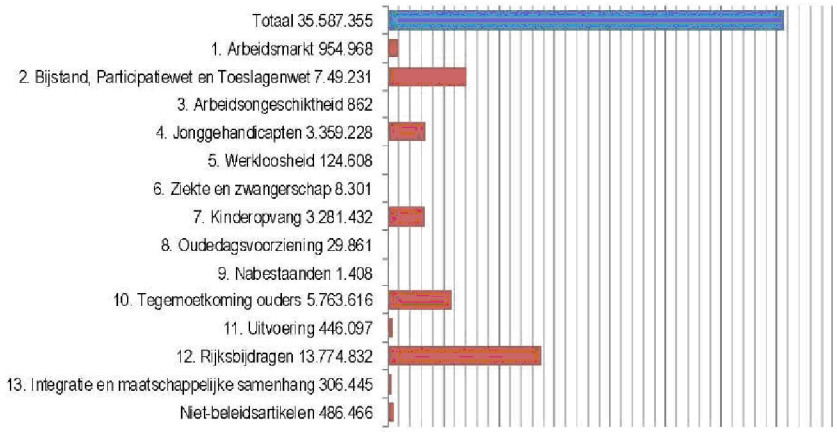
Vastgestelde departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2019 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	TOTAAL	**35.550.345**	**35.587.355**	**1.893.458**
	Beleidsartikelen	**35.059.189**	**35.100.889**	**1.855.918**
1	Arbeidsmarkt	954.905	954.968	24.000
2	Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	7.008.705	7.049.231	2.572
3	Arbeidsongeschiktheid	862	862	0
4	Jonggehandicapten	3.359.228	3.359.228	0
5	Werkloosheid	123.497	124.608	0
6	Ziekte en zwangerschap	8.301	8.301	0
7	Kinderopvang	3.281.432	3.281.432	1.580.428
8	Oudedagsvoorziening	29.861	29.861	0
9	Nabestaanden	1.408	1.408	0
10	Tegemoetkoming ouders	5.763.616	5.763.616	247.918
11	Uitvoering	446.097	446.097	0
12	Rijksbijdragen	13.774.832	13.774.832	0
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	306.445	306.445	1.000
	Niet-beleidsartikelen	**491.156**	**486.466**	**37.540**
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	326.339	326.339	37.153
98	Algemeen	38.254	33.564	387
99	Nominaal en onvoorzien	126.563	126.563	0

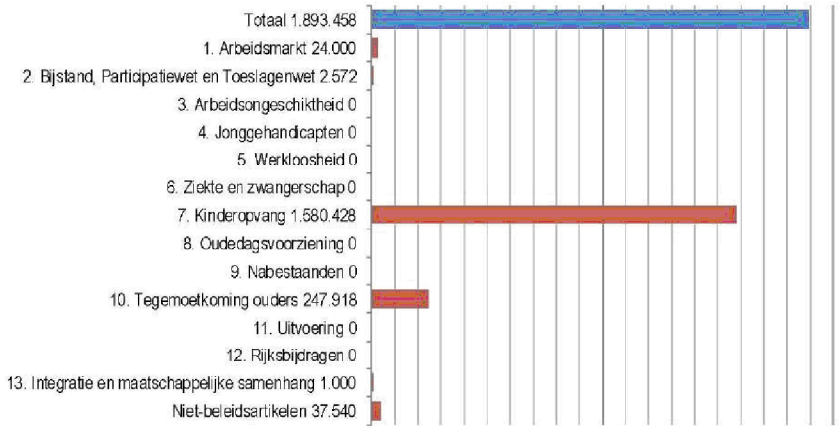
V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

2027482 03866

Geraamde begrotingsgefinancierde uitgaven 2019 naar artikel (x € 1.000)

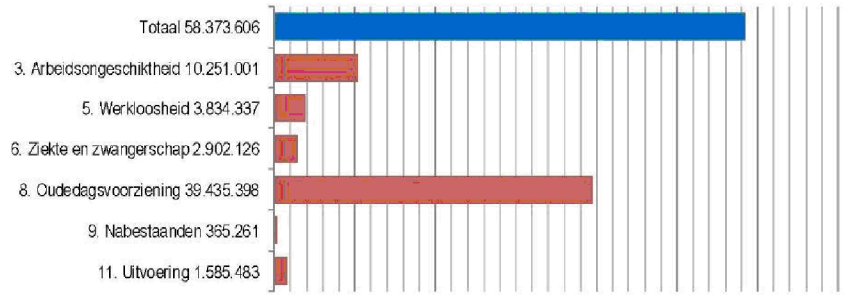

Geraamde begrotingsgefinancierde ontvangsten 2019 naar artikel (x € 1.000)

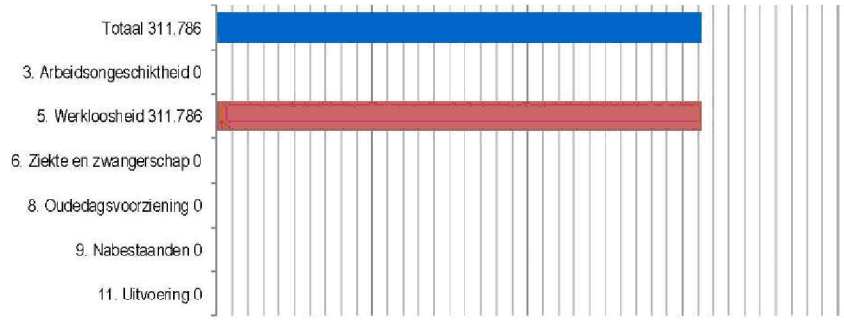

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

Geraamde premiegefinancierde uitgaven 2019 naar artikel (x € 1.000)

Geraamde premiegefinancierde ontvangsten 2019 naar artikel (x € 1.000)

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2019

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ BEGROTINGSWETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld. Het wetsvoorstel strekt ertoe om de onderhavige begrotingsstaat voor het jaar 2019 vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor het jaar 2019. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota 2019.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenoemde begrotingstoelichting).

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

B. BEGROTINGSTOELICHTING

INHOUDSOPGAVE **blz.**

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ BEGROTINGSWETSVOORSTEL

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. LEESWIJZER

2. BELEIDSAGENDA
2.1 Beleidsprioriteiten
2.2 Budgettaire ontwikkeling ~~S-plafond~~Uitgavenplafond Sociale Zekerheid
2.3 Overzichtstabel voor beleidsagenda
2.4 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven
2.5 Meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen
2.6 Overzicht van risicoregelingen

3. BELEIDSARTIKELEN
Artikel 1 Arbeidsmarkt
Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet
Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid
Artikel 4 Jonggehandicapten
Artikel 5 Werkloosheid
Artikel 6 Ziekte en zwangerschap
Artikel 7 Kinderopvang
Artikel 8 Oudedagsvoorziening
Artikel 9 Nabestaanden
Artikel 10 Tegemoetkoming ouders
Artikel 11 Uitvoering
Artikel 12 Rijksbijdragen
Artikel 13 Integratie en maatschappelijke samenhang

4. NIET-BELEIDSARTIKELEN
Artikel 96 Apparaatsuitgaven kerndepartement
Artikel 98 Algemeen
Artikel 99 Nog onverdeeld

5. DEPARTEMENTSPECIFIEKE INFORMATIE
5.1 Sociale fondsen SZW
5.2 Koopkracht en specifieke inkomenseffecten
5.3 Horizontale overzichtsconstructie integratiebeleid etnische minderheden

6. BIJLAGEN
Bijlage 6.1 Rechtspersonen met een Wettelijke Taak en Zelfstandige Bestuursorganen
Bijlage 6.2 Verdiepingsbijlage
Bijlage 6.3 Moties en toezeggingen
Bijlage 6.4 Subsidieoverzicht
Bijlage 6.5 Evaluatie- en overig onderzoek
Bijlage 6.6 Lijst van afkortingen

Met opmerkingen [1]: Beleidsagenda is niet opgenomen

Met opmerkingen [2]: Departementspecifieke informatie is niet opgenomen

HOOFDSTUK 1: LEESWIJZER

[[[Opbouw begroting]]]
De begroting van SZW is vormgegeven conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV), die zijn gestoeld op de (nieuwe) Comptabiliteitswet 2016. Na deze leeswijzer volgen hoofdstukken met de beleidsagenda, de beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen. Hoofdstuk 5 bevat paragrafen met departementspecifieke informatie, hoofdstuk 6 de bijlagen.

Beleidsagenda
In de paragraaf beleidsprioriteiten van de beleidsagenda worden de hoofdlijnen van het beleid van SZW in de huidige kabinetsperiode beschreven. In de daarop volgende paragrafen wordt ingegaan op de budgettaire ontwikkelingen van de uitgaven die onder het S-plafond uitgavenplafond Sociale Zekerheid vallen en zijn enkele ingevolge de RBV verplichte tabellen opgenomen en toegelicht.

Met opmerkingen [3]: Graag dit door het gehele document 'uitgavenplafond Sociale Zekerheid' noemen.

Beleidsartikelen
De beleidsdoelstellingen van SZW zijn in afzonderlijke beleidsartikelen opgenomen. De begroting van SZW bestaat uit 13 beleidsartikelen. Alle beleidsartikelen hebben dezelfde opbouw. Allereerst wordt de algemene doelstelling en de rol en verantwoordelijkheid van de Minister toegelicht. Daarna komen de beleidswijzigingen 2019 aan de orde. Vervolgens worden de budgettaire gevolgen van beleid in tabelvorm vermeld. In zes van de dertien artikelen is naast begrotingsuitgaven sprake van premiegefinancierde uitgaven, welke eveneens in tabelvorm worden weergegeven. Ten slotte wordt in elk artikel een toelichting gegeven op de financiële instrumenten. Hierbij wordt gefocust op:

- het doel van het financiële instrument;
- wie er voor in aanmerking komen;
- de financiële regeling;
- de budgettaire ontwikkeling;
- de beleidsrelevante kerncijfers.

De begrotingsuitgaven en premiegefinancierde uitgaven luiden in constante prijzen. In de Miljoenennota 2019 is een voorziening gecreëerd voor de loon- en prijsbijstellingen op alle begrotingshoofdstukken. De hiervoor gereserveerde middelen worden via de eerste suppletoire wetten 2019 naar de departementale begrotingen overgeboekt. Bij de premiegefinancierde uitgaven wordt het effect van deze loon- en prijsstijging op een afzonderlijke regel 'nominaal' in de tabellen van deze begroting opgenomen.

Niet-beleidsartikelen
De begroting van SZW bevat drie niet-beleidsartikelen. Deze artikelen bevatten de apparaatsuitgaven en de middelen die niet rechtstreeks aan een beleidsdoelstelling kunnen worden gekoppeld.

Departementspecifieke informatie
Voor de paragrafen 'Sociale fondsen SZW' en 'Koopkracht en specifieke inkomenseffecten' zijn geen RBV-modellen voorgeschreven. De horizontale overzichtsconstructie integratiebeleid etnische minderheden bevat een interdepartementaal overzicht van doelstellingen op dit beleidsterrein en is op de RBV gebaseerd, hoewel voor deze bijlage geen model is voorgeschreven.

Bijlagen
De begroting van SZW bevat zes bijlagen. De eerste vijf van deze bijlagen zijn op basis van de RBV verplicht. Deze bijlagen betreffen de Rechtspersonen met een Wettelijke Taak en de Zelfstandige Bestuursorganen, de Verdiepingsbijlage, de bijlage Moties en Toezeggingen, het Subsidieoverzicht en het overzicht Evaluaties en Overig Onderzoek. De lijst van afkortingen is niet verplicht.

[[[Begrotingsgefinancierde en premiegefinancierde regelingen en S-plafonduitgavenplafond Sociale Zekerheid]]]
De Minister van SZW is beleidsverantwoordelijk voor de begrotingsgefinancierde regelingen zoals opgenomen in deze begroting. Hij is daarnaast ook beleidsverantwoordelijk voor een aantal regelingen die niet begrotings- maar (grotendeels) premiegefinancierd zijn. In de begrotingen en de jaarverslagen van het Ministerie van SZW wordt daarom gerapporteerd over zowel begrotingsgefinancierde als premiegefinancierde regelingen. In de beleidsartikelen waar premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten voorkomen zijn deze opgenomen in een afzonderlijke budgettaire tabel. In de beleidsagenda (in de paragraaf S-plafonduitgavenplafond Sociale Zekerheid) en in het verdiepingshoofdstuk wordt ingegaan op de ontwikkeling van het totaal van deze uitgaven.

[[[Groeiparagraaf]]]
Cijfers re-integratie UWV in samenhang gepresenteerd
PM WGO

2027482 03866

2027482 03866

SZA-kader wordt ~~S-plafond~~Uitgavenplafond Sociale Zekerheid
De startnota bij het regeerakkoord bepaalt dat het SZA-kader ~~per 1 januari 2019~~ vervalt en plaatsmaakt voor het uitgavenplafond Sociale zekerheid_~~ (S-plafond).~~ De feitelijke ontwikkeling van de sociale zekerheidsuitgaven wordt in de komende jaren getoetst aan de hand van dit plafond. De regelingen die onder het SZA-kader vielen, vallen ook onder het ~~S-plafond~~Uitgavenplafond Sociale Zekerheid. Daarnaast vallen nu ook de regelingen in de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl) onder het ~~S-plafond~~uitgavenplafond Sociale Zekerheid. Het gaat om het Lage-inkomensvoordeel (LIV), de Loonkostenvoordelen (LKV) en het Minimumjeugdloonvoordeel (Jeugd-LIV). De uitgaven onder het ~~S-plafond~~Uitgavenplafond Sociale Zekerheid komen aan bod in paragraaf 2.2.

Met opmerkingen [ ]: Het klopt niet dat dit pas per 1 januari 2019 is. Per startnota hebben wij te maken met uitgavenplafonds.

Andere presentatiewijze van koopkracht PM overleg SDU
Het Centraal Planbureau en SZW hebben in overleg besloten op de koopkrachtgrafieken anders te presenteren. In de paragraaf over koopkracht en inkomenseffecten staan daarom nu zogenoemde boxplots in plaats van de tabel met mediane koopkrachtontwikkeling. De boxplot geeft meer dan alleen de mediane koopkracht weer: ook de verdeling van de koopkrachtontwikkeling wordt zichtbaar.

[[[Rol en verantwoordelijkheid: taakverdeling Minister en Staatssecretaris]]]
In de Comptabiliteitswet (CW) is in artikel 3.2 geregeld dat de Minister verantwoordelijk is voor het beheer van de begroting(en) van een ministerie. Daarom wordt de begrotingswet ook ondertekend door de Minister. Dit komt in de beleidsartikelen tot uitdrukking onder het kopje 'Rol en verantwoordelijkheid'. De Staatssecretaris wordt hier niet expliciet genoemd. Het begrip Staatssecretaris komt in de CW niet voor. De verhouding tussen Minister en Staatssecretaris is in de grondwet (artikel 46) geregeld. De Staatssecretaris wordt belast met een deel van de taken van de Minister. Minister en Staatssecretaris verdelen de taken onderling op aanwijzing van de Minister. Voor SZW betekent dit dat de Staatssecretaris verantwoordelijk is voor een groot aantal beleidsinstrumenten die in het ~~jaarverslag~~ begroting zijn opgenomen, zoals in de beleidsartikelen 2 (o.a. macrobudgetbudget participatiewetuitkeringen), 4 (Wajong), 7 (Kinderopvang), 9 (Anw), 10 (tegemoetkoming ouders) en 11 (uitvoeringskosten SVB).

[[[Bronvermelding tabellen met kerncijfers]]]
In tabellen waarin realisatiegegevens van kerncijfers zijn opgenomen wordt in noten onder de tabel verwezen naar de bron van deze gegevens. Hierbij wordt uitgegaan van de meest recente informatie. Dit betekent dat deze cijfers kunnen afwijken van gegevens die in vorige publicaties werden gepresenteerd. Ramingen van de kerncijfers komen – tenzij anders vermeld – voor rekening van het Ministerie van SZW.

[[[Motie Schouw]]]
In juni 2011 is de motie Schouw ingediend en aangenomen (Tweede Kamer, 2010–2011, 21501-20 nr. 537). Deze motie zorgt ervoor dat de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Raad op grond van de nationale hervormingsprogramma's een eigenstandige plaats krijgen in de departementale begrotingen. In de beleidsagenda wordt ingegaan op de uitwerking van de aanbevelingen.

HOOFDSTUK 3: BELEIDSARTIKELEN

[[[Artikel]]]
1. Arbeidsmarkt

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid draagt bij aan evenwichtige arbeidsverhoudingen en –voorwaarden door kaders te stellen en waar van toepassing toe te zien op de naleving daarvan. De overheid bevordert en stimuleert gezonde en veilige arbeidsomstandigheden.

De overheid bevordert het functioneren van de arbeidsmarkt door bescherming te bieden en de belangen van werknemers te waarborgen in evenwicht met de belangen van de onderneming. De overheid voorziet hierbij in een minimumniveau van arbeidsrechtelijke bescherming, onder andere ten aanzien van de arbeidsomstandigheden, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden, met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers. Daarnaast draagt zij zorg voor een op de arbeidsmarkt toegesneden arbeidsmigratiebeleid.

De overheid vindt het belangrijk dat werknemers en zelfstandigen hun werk onder goede condities kunnen verrichten. Dit is ook van belang voor het vergroten van de arbeidsparticipatie en de arbeidsproductiviteit, het beperken van uitval door ziekte en arbeidsongeschiktheid, en het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van werknemers.

De overheid geeft invulling aan bovenstaand beleid door de vormgeving van een stelsel van wet- en regelgeving. Ook ziet de overheid toe op de naleving daarvan. Concreet gaat het daarbij om:
- Gezond en veilig werken, waaronder de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en de Arbeidstijdenwet (ATW);
- Arbeidsverhoudingen, waaronder de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst (cao), de Wet op het algemeen verbindend en het onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten (avv) en de Wet op de ondernemingsraden (WOR);
- Arbeidsrechtelijke bescherming, waaronder de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml), wet- en regelgeving met betrekking tot gelijke behandeling en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi);
- Toelating van arbeidsmigranten, waaronder de Wet arbeid vreemdelingen (Wav).
- Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU)
- Maatregelen tegen schijnconstructies van werkgevers, waaronder de Wet aanpak schijnconstructies (Was);
- De Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl).

Bij het realiseren van deze doelstelling is een belangrijke taak weggelegd voor sociale partners. Zij zijn verantwoordelijk voor het maken van onderlinge afspraken over arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen en het bieden van veilige en gezonde werkomstandigheden. De overheid bevordert dat sociale partners hier vorm en uitvoering aan geven en voert hiertoe overleg met hen.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **stimuleert** met financiële instrumenten initiatieven die bijdragen aan gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en aan goede arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. De Minister **regisseert** met wet- en regelgeving het stelsel van minimumeisen. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van dit stelsel;
- De vaststelling van de hoogte van het wettelijk minimumloon (Wml) en het maximumdagloon;
- Het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen, onder andere door het recht op onderhandeling door sociale partners te waarborgen en het in stand houden van een adequate overlegstructuur met de sociale partners;
- Het bevorderen dat werkgevers en werknemers gezonde en veilige arbeidsomstandigheden en een goed werktijden- en verzuimbeleid realiseren;
- Het bevorderen dat werkenden gezond en vitaal kunnen doorwerken tot de pensioengerechtigde leeftijd;
- Het zorgdragen voor gelijke kansen voor en tijdens arbeidsdeelname;
- Het stimuleren en faciliteren van postinitiële scholing ten behoeve van het optimaal functioneren van de arbeidsmarkt;
- De handhaving van de wet- en regelgeving door de Inspectie SZW.

De Minister van Financiën is primair verantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het arbeidsmarktbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

2027482 03866

[[[Beleidswijzigingen]]]

Per 2020 structurele LKV voor Banenafspraak en scholingsbelemmerden.
Het Loonkostenvoordeel voor Banenafspraak en scholingsbelemmerden is per 2020 structureel geregeld en niet langer beperkt tot 3 jaar. De uitbreiding is bedoeld om het arbeidsmarktperspectief van mensen met een arbeidsbeperking duurzaam te vergroten.

Herziening wettelijk minimumloon
Om beter aan te sluiten bij veranderende sociaal-economische en maatschappelijke ontwikkelingen en bij wat internationaal gangbaar is, is het wettelijk minimumjeugdloon in 2017 verhoogd. Als vervolg hierop krijgen werknemers vanaf 21 jaar (in plaats vanaf 22 jaar) per 1 juli 2019, recht op het volledige minimumloon en gaat het minimumjeugdloon voor werknemers van 18, 19 en 20 jaar verder omhoog.

Herziene Detacheringsrichtlijn
~~*Herziene Detacheringsrichtlijn*~~
implementatie van deze richtlijn moet naar verwachting uiterlijk juli 2020 zijn afgerond. Implementatie zal onder meer plaatsvinden door wijzigingen in wetgeving zoals de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU). De herziene Detacheringsrichtlijn vervangt de huidige detacheringsrichtlijn uit 1996 en bevat onder andere een gewijzigde definitie van loon. Daarnaast krijgen gedetacheerden werknemers na 12 maanden detachering recht op de arbeidsvoorwaarden van het gastland met uitzondering van de regels met betrekking tot ontslag en aanvullend pensioen. Op 21 juni 2018 is de Raad van Ministers van de EU formeel akkoord gegaan met de herziene Detacheringsrichtlijn. De implementatie van deze richtlijn moet naar verwachting uiterlijk juli 2020 zijn afgerond. Implementatie zal onder meer plaatsvinden door wijzigingen in wetgeving zoals de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU). De herziene Detacheringsrichtlijn vervangt de huidige detacheringsrichtlijn uit 1996 en bevat onder andere een gewijzigde definitie van loon. Daarnaast krijgen gedetacheerden werknemers na 12 maanden detachering recht op de arbeidsvoorwaarden van het gastland met uitzondering van de regels met betrekking tot ontslag en aanvullend pensioen.

Met opmerkingen [ ](5): Heel feitelijk, logisch om hier de financiele gevolgen bij te melden? Die zijn immers in voorjaar verwerkt toch?

Brexit
Op 29 maart 2019 treedt het Verenigd Koninkrijk uit de EU. Als er op dat moment geen uittredingsakkoord is afgesproken tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU zal onder meer de toegang tot de arbeidsmarkt voor VK-burgers die in Nederland werken voor 29 maart 2019 via nationale wetgeving moeten worden geregeld. Dit kan door een wijziging in het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen.
~~*Brexit*~~
~~Op 29 maart 2019 treedt het Verenigd Koninkrijk uit de EU. Als er op dat moment geen uittredingsakkoord is afgesproken tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU zal onder meer de toegang tot de arbeidsmarkt voor VK-burgers die in Nederland werken voor 29 maart 2019 via nationale wetgeving moeten worden geregeld. Dit kan door een wijziging in het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen.~~

Met opmerkingen [ ](6): Beetje open nu, voor lezer niet heel duidelijk of dat fin. Consequenties heeft en zo ja hoe groot die dan zijn. Hebben daar nu natuurlijk geen rekening mee gehouden in voorjaar.

Meldingsplicht voor dienstverleners uit de Europese Unie
Per 1 januari/april (PM) wordt de meldingsplicht ingevoerd voor dienstverleners uit andere lidstaten die hun werknemers in Nederland laten werken. Deze meldingsplicht maakt onderdeel uit van de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU). Dit betekent dat dienstverrichters uit andere lidstaten die werkzaamheden in Nederland starten hiervan melding moeten doen. De dienstontvanger moet ervoor zorgen dat de melding juist is. De invoering van de meldingsplicht gaat samen met een communicatiecampagne. De gegevens die verzameld worden zijn van belang voor de Inspectie SZW, de Belastingdienst en de SVB voor het doen van risicoanalyses voor de handhaving van wet- en regelgeving. De Inspectie SZW handhaaft de meldingsplicht.

Programma Preventie van beroepsziekten
Het in 2018 gestarte vierjarige programma Preventie beroepsziekten, nu gericht op veilig werken met gevaarlijke stoffen, bereidt in 2019 de toevoeging voor van het onderwerp 'Voorkomen van gezondheidsschade door fysieke belasting tijdens het werk'. Hierbij wordt samenwerking gezocht met andere partijen. Ook andere arbeidsrisico's kunnen worden opgenomen in het programma. Daarnaast worden in 2019 samen met branches en beroepsgroepen effectieve interventies opgesteld en geimplementeerd. Ook zal samen met partijen bestaande kennis beter toegankelijk worden gemaakt en wordt het ontwikkelen en toepassen van innovaties gestimuleerd. Hiervoor zijn middelen in de vorm van subsidies en opdrachten beschikbaar.

Met opmerkingen [ ]: Om hoeveel gaat dit? Hoe zien we dit terug in de tabellen (of in IBOS)?

Versterking arbeidsgerelateerde zorg en evaluatie van de wetswijziging Arbeidsgerelateerde zorg
Per 1 juli 2018 is de wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet volledig van kracht. In 2019 zullen onderzoeken worden gedaan en data worden verzameld om in 2020 te kunnen vaststellen welk effect de wetswijziging en de beleidsmatige inzet op het versterken van de arbeidsgerelateerde zorg heeft gehad. Hiervoor zijn middelen in de vorm van opdrachten beschikbaar. Parallel worden bedrijfsartsen gestimuleerd om de veranderde rol gericht op preventie vorm te geven en hierbij

effectief samen te werken met andere arbodeskundigen. Daarnaast worden initiatieven ondersteund om het vak van bedrijfsarts aantrekkelijker en toegankelijker te maken om zo een tekort aan bedrijfsartsen af te wenden.

Effectieve interventiemix
In het regeerakkoord is geld beschikbaar gesteld voor het intensiveren van de handhavingsketen op eerlijk, gezond en veilig werk. Doel hiervan is onder andere het bevorderen van goed werkgeverschap. Een speerpunt in 2019 is het verbeteren van de preventie in bedrijven met een mix van interventies. De focus ligt op interventies die van invloed zijn op de cultuur en het gedrag in bedrijven. Dit omvat het op elkaar aansluiten van interventies van alle betrokken partijen zoals de Rijksoverheid, brancheorganisaties, bedrijven, intermediaire instanties en de Inspectie SZW.
Een belangrijk speerpunt van het beleid is het versterken van een cultuur waarin gezond en veilig werken de norm is. Aandacht hiervoor begint al in de opleidingen van toekomstige werkenden. Er worden pilots uitgevoerd met interventies voor gedragsverandering en het programma veiligheidscultuur wordt voorgezet.

Innovatie van de Arbobeleidscyclus
De Staat van de Arbeidsveiligheid 2018 geeft aan dat in 2016 bijna 11% van de werknemers kampt met een beroepsziekte en dat het aantal door de Inspectie gestarte ongevalsonderzoeken naar ruim 2.500 steeg. Indicatoren over de toepassing van preventiemechanismen in bedrijven wijzen uit dat de naleving hiervan laag is. Veel werknemers werken in een bedrijf zonder Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E), en zonder een preventiemedewerker. De werking van de arbobeleidscyclus gericht op verbetering verloopt mede daardoor moeizaam. De cyclus moet daarom op onderdelen worden aangescherpt. Het gaat om het versterken van de rol van de preventiemedewerker en de medezeggenschap, het plan van aanpak op basis van de risico-inventarisatie, en het handhaven door de Inspectie op preventieverplichtingen. Hiervoor zijn middelen in de vorm van subsidies en opdrachten beschikbaar. Ook wordt gekeken of vereenvoudiging van sommige elementen van het arbobeleid mogelijk is.

PM

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.1.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 1 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**20.064**	**495.521**	**954.905**	**908.885**	**910.191**	**899.896**	**895.618**
Uitgaven	**15.854**	**496.145**	**954.968**	**908.973**	**910.256**	**899.988**	**895.686**
waarvan juridisch verplicht (%)			97,5%				
Inkomensoverdrachten	*1.805*	*479.300*	*930.629*	*886.762*	*887.895*	*878.902*	*874.600*
Lage-inkomensvoordeel	0	479.300	503.629	507.037	498.170	499.177	494.875
Minimumjeugdloonvoordeel	0	0	130.000	82.725	82.725	82.725	82.725
Loonkostenvoordelen	0	0	297.000	297.000	307.000	297.000	297.000
Vakantiedagen	1.805	0	0	0	0	0	0
Subsidies	*3.173*	*2.225*	*3.725*	*2.345*	*2.345*	*2.345*	*2.345*
Opdrachten	*6.807*	*10.528*	*11.830*	*11.382*	*11.532*	*10.257*	*10.257*
Bekostiging	*125*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	*0*	*100*	*4.792*	*4.492*	*4.492*	*4.492*	*4.492*
Ministerie van EZ	0	100	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Ministerie van VWS	0	0	992	692	692	692	692
Bijdrage aan agentschappen	*3.944*	*3.892*	*3.892*	*3.892*	*3.892*	*3.892*	*3.892*
RIVM	3.944	3.892	3.892	3.892	3.892	3.892	3.892

2027482 03866

Ontvangsten	29.240	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000

V26-5 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]

Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft de uitkeringslasten van de regelingen Lage-inkomensvoordeel (LIV), Loonkostenvoordelen (LKV's) en Minimumjeugdloonvoordeel (Jeugd-LIV).

Subsidies:
PM

Opdrachten:
PM

Bekostiging:
PM

Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken:
PM

Bijdragen aan agentschappen:
PM

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

A. Inkomensoverdrachten[1]
De inkomensoverdrachten in dit artikel vallen onder de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl). Onder de Wtl vallen het Lage-inkomensvoordeel, het Minimumjeugdloonvoordeel en de Loonkostenvoordelen. Alle regelingen zijn tegemoetkomingen in de loonkosten aan werkgevers voor het in dienst nemen van specifieke doelgroepen. De regelingen worden na afloop van het kalenderjaar uitbetaald. Werkgevers krijgen bijvoorbeeld in 2020 de tegemoetkoming uitbetaald voor werknemers die in 2019 in dienst zijn. De Wtl-regelingen gelden niet voor werknemers boven de AOW-gerechtigde leeftijd.

A1. Lage-inkomensvoordeel
Het LIV bestaat sinds 2017. Het LIV is een tegemoetkoming in de loonkosten aan werkgevers met als doel om banen te creëren en te behouden voor werknemers met een laag inkomen. Per werknemer met een uurloon tussen de 100 en 110% van het minimumloon is de tegemoetkoming aan werkgevers € 1,01 per uur en maximaal € 2.000 per kalenderjaar. Bij een uurloon tussen de 110 en 125% van het minimumloon is de tegemoetkoming € 0,51 per uur en maximaal € 1.000 per jaar. Omdat het LIV bedoeld is om substantiële banen te creëren, behoren werknemers alleen tot de LIV-doelgroep als zij minimaal 1.248 uur gewerkt hebben.

A2. Minimumjeugdloonvoordeel
Het Minimumjeugdloonvoordeel (Jeugd-LIV) bestaat sinds 2018. Door de verhoging van het minimumjeugdloon per 1 juli 2017 (Tweede Kamer, 2016-2017, 34 573, nr. 5), zijn de loonkosten van jongeren gestegen. Per 1 juli 2019 zal het minimumloon voor jongeren andermaal omhooggaan. Het Jeugd-LIV compenseert werkgevers voor deze loonkostenstijgingen.

De hoogte van het Jeugd-LIV is afhankelijk van de leeftijd van de werknemer. Tabel 3.1.2 weergeeft de maximale compensatie voor werkgevers. In 2018 (uitbetaling in 2019) zijn alle (maximale) tegemoetkomingen van het Jeugd-LIV eenmalig hoger, zodat werkgevers niet alleen voor de hogere minimumjeugdlonen in 2018 gecompenseerd worden, maar ook voor het laatste halfjaar van 2017.

Tabel 3.1.2 Tegemoetkoming werkgevers uit hoofde van het Jeugd-LIV (x € 1)[1]

Leeftijd begin van het jaar	Bedrag per uur over 2018	Maximumbedrag per werknemer over 2018	Bedrag per uur over 2019	Maximumbedrag per werknemer over 2019
18	0,23	478,40	0,13	270,40
19	0,28	582,40	0,16	332,80
20	1,02	2.121,60	0,59	1227,20

[1] De inkomensoverdrachten op dit artikel betreffen overdrachten aan werkgevers.

21	1,58	3.286,40	0,91	1892,80

[1] Werkgevers ontvangen de tegemoetkomingen in het jaar na dato.

A3. Loonkostenvoordelen

De LKV's bestaan sinds 2018. Er zijn momenteel vier typen LKV: LKV Ouderen, LKV Arbeidsgehandicapten, LKV Herplaatsing Arbeidsgehandicapten en LKV Doelgroep Banenafspraak en scholingsbelemmerden. De LKV's zijn tegemoetkomingen in de loonkosten voor werkgevers met als doel om specifieke groepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt aan een baan te helpen. De LKV's komen in de plaats van de mobiliteitsbonussen voor ouderen en arbeidsgehandicapten.

LKV Ouderen

Als een werkgever een uitkeringsgerechtigde aanneemt van 56 jaar of ouder, geeft dat recht op het LKV Ouderen. De tegemoetkoming is € 3,05 per uur en maximaal € 6.000 per jaar. De maximale duur van de tegemoetkoming is 3 jaar minus de eventuele tijd dat de werkgever voor de betreffende werknemer een mobiliteitsbonus ontving.

LKV Arbeidsgehandicapten

Als een werkgever een werknemer aanneemt met een WIA-uitkering, geeft dat recht op het LKV Arbeidsgehandicapten. Werknemers vallen onder voorwaarden ook onder deze LKV-doelgroep als zij na afloop van de WIA-wachttijd minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn, of als zij een WAO- of WAZ-uitkering hebben. De tegemoetkoming is € 3,05 per uur en maximaal € 6.000 per jaar. De maximale duur van de tegemoetkoming is 3 jaar minus de eventuele tijd dat de werkgever voor de betreffende werknemer een mobiliteitsbonus ontving.

LKV Herplaatsing Arbeidsgehandicapten

Als een werknemer met een WIA-uitkering de werkzaamheden bij zijn huidige werkgever hervat, geeft dat recht op het LKV Herplaatsing Arbeidsgehandicapten. Werknemers vallen onder voorwaarden ook onder deze LKV-doelgroep als zij een WAO-uitkering hebben en de werkzaamheden bij de oude werkgever hervatten. De tegemoetkoming is € 3,05 per uur en maximaal € 6.000 per jaar. De maximale duur van de tegemoetkoming is 1 jaar minus de eventuele tijd dat de werkgever voor de betreffende werknemer een mobiliteitsbonus ontving.

LKV Banenafspraak en scholingsbelemmerden

Als een werkgever een werknemer onder de doelgroep Banenafspraak aanneemt, is er recht op het LKV Banenafspraak en scholingsbelemmerden. Dit betreft bijvoorbeeld mensen die onder de Participatiewet vallen en geen wettelijk minimumloon kunnen verdienen, mensen die op een reguliere werkplek werken met een Wsw-indicatie en Wajongers met arbeidsvermogen. Hetzelfde geldt voor zogenoemde scholingsbelemmerden, die de afgelopen 5 jaar door ziekte of gebrek belemmering hebben ondervonden bij het volgen van onderwijs. De tegemoetkoming is € 1,01 per uur en maximaal € 2.000 per jaar. Vanaf 2020 is er geen maximale duur meer van de LKV Banenafspraak en scholingsbelemmerden. Tot die tijd is de maximale duur van de tegemoetkoming 3 jaar minus de eventuele tijd dat de werkgever voor de betreffende werknemer een mobiliteitsbonus ontving.

B. Subsidies

PM

C. Opdrachten

PM

D. Bekostiging

PM

E. Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken

PM

F. Bijdrage aan agentschappen

PM

G. Ontvangsten

PM

[[[Extracomptabele fiscale regelingen]]]

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en

voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Naast de fiscale regelingen die in onderstaande tabel zijn opgenomen, heeft ook de Levensloopverlofkorting betrekking op dit beleidsartikel. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en een programmering van evaluaties voor toekomstige jaren wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 3.1.3 Fiscale regelingen, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019
Arbeidskorting	PM	PM	PM
Inkomensafhankelijke combinatiekorting	PM	PM	PM
BTW laag tarief arbeidsintensieve diensten	PM	PM	PM

[[[Kerncijfers]]]

Gezond en veilig werken

In 2017 heeft 1,6% van de werknemers een arbeidsongeval gehad met ten minste een dag verzuim. Het ziekteverzuim is in de periode 2014–2017 vrijwel stabiel gebleven. Werknemers verzuimen gemiddeld vier op de honderd werkdagen.
In 2017 vonden er 3 incidenten met gevaarlijke stoffen plaats. In meerjarig perspectief schommelt het aantal tussen 3 en 6.

Tabel 3.1.4 Kerncijfers gezond en veilig werken

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Werknemers met een arbeidsongeval met ten minste een dag verzuim (%)[1]	1,4	1,4	1,6
Zelfstandigen met een arbeidsongeval met ten minste een dag verzuim (%)[2]	-	1,1	-
Ziekteverzuim (%)[3]	3,9	3,9	4,0
Aantal incidenten met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen[4]	3	6	3
Naleving zorgplicht Arbowet (%)[5]	-	80	-
Werknemers met een volgens henzelf door een arts vastgestelde beroepsziekte (%)[6]	-	3,2	-
Zelfstandigen met een volgens henzelf door een arts vastgestelde beroepsziekte (%)[2]	-	1,9	-

[1] CBS/TNO, nationale enquête arbeidsomstandigheden.
[2] CBS/TNO, zelfstandigenenquête arbeidsomstandigheden. Deze enquête wordt tweejaarlijks uitgevoerd.
[3] CBS, kwartaalenquête ziekteverzuim.
[4] Inspectie SZW, administratie, conform de waarde uit het EU-systeem. Een incident uit de realisatie 2017 heeft in 2016 plaatsgevonden.
[5] Inspectie SZW, monitor Arbo in bedrijf. De monitor wordt tweejaarlijks uitgevoerd.
[6] CBS/TNO, nationale enquête arbeidsomstandigheden. In deze enquête wordt tweejaarlijks gevraagd naar beroepsziekten.

Arbeidsverhoudingen en -voorwaarden

De ontwikkeling van het aantal werknemers dat onder een cao valt, kan deels worden toegeschreven aan cao's die in het ene jaar wel, en het andere jaar geen actuele looptijd kennen, en deels aan cao's waaronder het ene jaar meer dan wel minder werknemers vallen dan in het andere jaar.

Tabel 3.1.5 Kerncijfers arbeidsverhoudingen en -voorwaarden

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Aantal werknemers onder cao[1] (x 1.000, ultimo)	5.500	5.551	5.625
waarvan direct gebonden bedrijfstak- en ondernemings-cao's	4.743	4.793	4.790
waarvan gebonden door algemeen verbindend verklaring	757	758	835
Aantal verleende tewerkstellingsvergunningen (twv) (x 1.000, ultimo)[2]	7,0	7,7	8,9

[1] SZW, administratie.
[2] UWV, jaarverslag.

Handhaving

PM

Tabel 3.1.6 Inspectie SZW: Inspectie control framework, capaciteitsinzet en effecten

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019[1]
Inspectie Control Framework			
Verhouding actief/reactief in Gezond en Veilig (excl. Brzo; %)	?	PM	PM
Verhouding niet/wel deelname Inspectie SZW aan gezamenlijke Brzo-inspecties (%)	?	PM	PM
Niveau informatiegestuurd werken (schaal 0-5)[2]	?	PM	PM

2027482 03866

Inspectiedekking Eerlijk werk (%)[3]	?	PM	PM
Capaciteitsinzet[4]			
Gezond en Veilig (excl. Brzo; %)	?	PM	PM
Brzo (%)	?	PM	PM
Eerlijk (%)	?	PM	PM
Werk en Inkomen (%)	?	PM	PM
Effect			
Handhavingspercentage eerste inspectie Gezond en Veilig (excl. Brzo)	55	PM	PM
Handhavingspercentage herinspectie Gezond en Veilig (excl. Brzo)	21	PM	PM
Handhavingspercentage Brzo	44	PM	PM
Handhavingspercentage eerste inspectie Eerlijk	50	PM	PM
Handhavingspercentage herinspectie Eerlijk	39	PM	PM

[1] Inspectie SZW, jaarverslag.
[1] De waardes in 2018 zijn mede uitvloeisel van uitkomsten met betrekking tot het ICF en worden opgenomen in het jaarplan 2018 van de Inspectie SZW.
[2] Niveau 2 staat voor: 'Interne informatie wordt gestructureerd verzameld in de eigen organisatie en informatie geeft antwoord op wat het probleem is'.
[3] Betreft het aandeel bedrijven waar de Inspectie toezicht heeft gehouden ten opzichte van alle bedrijven waar oneerlijk werk een potentieel risico is.
[4] Betreft de som van de capaciteitsinzet van de toezichtprogramma's.

[[[Artikel]]]
2. Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid ondersteunt bij het vinden van werk en biedt inkomensondersteuning en aangepaste arbeid aan hen die dat nodig hebben.

Wie kan werken, moet dat ook doen. Dit is in de eerste plaats in het belang van de betrokkene zelf: werk zorgt voor economische en financiële zelfstandigheid, draagt bij aan het gevoel van eigenwaarde en biedt kansen om volop mee te doen in de samenleving. De overheid streeft naar een transparant en activerend sociaal zekerheidsstelsel dat mensen enerzijds ondersteunt en prikkelt om (weer) aan het werk te gaan als dat kan en dat hen anderzijds de zekerheid biedt van een adequaat vangnet als dat echt nodig is.

Mensen hebben de verantwoordelijkheid om in het eigen inkomen te voorzien en nemen daartoe zelf het initiatief. Alleen als het vinden van werk op eigen kracht niet lukt, helpt de overheid hierbij door ondersteuning bij re-integratie of beschut werk aan te bieden. Aan mensen die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien biedt de overheid een sociaal vangnet in de vorm van bijstand. Daarbij streeft de overheid er naar om het aantal loketten waar uitkeringsgerechtigden mee te maken hebben te beperken.

De overheid biedt inwoners van Caribisch Nederland waar nodig re-integratieondersteuning en inkomensondersteuning op grond van de Onderstandsregeling.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister heeft een systeemverantwoordelijkheid. In dit kader **stimuleert** de Minister het vinden van werk door middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten ten behoeve van re-integratieinspanningen, sociale werkvoorziening en loonkostensubsidies, en **financiert** hij de inkomensondersteuning en de loonkostensubsidies.

De Minister is verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van de hoogte van de algemene bijstandniveaus;
- Het ter beschikking stellen aan en verdelen van middelen onder gemeenten voor de inkomensvoorziening en de loonkostensubsidies vanuit de Participatiewet, waarin begrepen zijn de IOAW, IOAZ en algemene bijstand voor startende zelfstandigen;
- Het ter beschikking stellen aan en verdelen van middelen onder gemeenten voor de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004;
- Het houden van systeemtoezicht, het toepassen van interbestuurlijke toezichtinstrumenten indien de medeoverheden op ernstige wijze onrechtmatig handelen of nalaten rechtmatig te handelen. Het verzamelen van informatie om op landelijk geaggregeerd niveau te kunnen beoordelen of het systeem werkt en of, en zo ja, wanneer en in welke vorm aanpassingen van dat systeem wenselijk zijn;
- De budgetmutaties en de extrapolatie van de meerjarenraming van het in de integratie-uitkering sociaal domein opgenomen SZW-aandeel en de verdeling daarvan die aansluit bij de gedecentraliseerde taak;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB (AIO, bijstand buitenland) en het UWV (TW).
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

Het Rijk verschaft gemeenten middelen voor de uitvoering en geeft de wet- en regelgeving vorm waarbinnen deze uitvoering plaatsvindt. Het Rijk stelt een toereikend macrobudget voor de gemeenten beschikbaar om loonkostensubsidies en bijstanduitkeringen te betalen. Dit budget wordt zoveel mogelijk op basis van objectieve factoren onder de gemeenten verdeeld. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Participatiewet en aan genoemde wet verwante wetten en voorzieningen. Gemeenten zijn hiermee onder meer verantwoordelijk voor de handhaving van de naleving van verplichtingen door personen die een beroep doen op deze wetten. Bij ernstig onrechtmatig handelen of nalaten rechtmatig te handelen in de gemeentelijke uitvoering van de Participatiewet kan de Minister een aanwijzing geven aan een college, overgaan tot het optreden namens een nalatige gemeente dan wel een besluit tot vernietiging door de Kroon voordragen. De interbestuurlijke interventie heeft geen betrekking op de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering, dat een louter gemeentelijke aangelegenheid is.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Banenafspraak/quotum (resultaten driemeting)
PM

Loondispensatie
PM

Beschut werk
PM

Matchen op werk/werkgeversdienstverlening
PM

Armoede en schulden
Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar in totaal € 80 miljoen ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Deze middelen zullen worden ingezet ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid, zodat gemeenten een impuls kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot en de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebeleid. Bijna € 72 miljoen wordt via een decentralisatie-uitkering aan gemeenten toegekend en ruim € 8 miljoen wordt ingezet ter versterking van de landelijke ondersteuning van gemeenten door kennisontwikkeling, professionalisering, kennisuitwisseling, monitoring en coördinatie.

~~*Armoede en schulden*~~
~~Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar in totaal € 80 miljoen ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Deze middelen zullen worden ingezet ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid, zodat gemeenten een impuls kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot en de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebeleid. Bijna € 72 miljoen wordt via een decentralisatie-uitkering aan gemeenten toegekend en ruim € 8 miljoen wordt ingezet ter versterking van de landelijke ondersteuning van gemeenten door kennisontwikkeling, professionalisering, kennisuitwisseling, monitoring en coördinatie.~~

Het kabinet heeft in 2018 de brede schuldenaanpak gepresenteerd (Kamerstukken, II, 2017-2018, 24 515, nr. 431). In het bijbehorende actieplan zijn de maatregelen uitgewerkt gericht op het terugdringen van het aantal mensen met problematische schulden en een effectievere dienstverlening aan mensen met schulden. Binnen de brede schuldenaanpak worden drie actielijnen onderscheiden. Ten eerste preventie en vroegsignalering, ten tweede ontzorgen en ondersteunen en ten slotte zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso. Het gaat hier om een gezamenlijke aanpak van ministeries, gemeenten en andere betrokken partijen. Naast nieuwe maatregelen bevat het actieplan ook reeds lopende maatregelen die onverkort en met urgentie worden voortgezet. 2019 zal in het teken staan van de uitwerking/uitvoering van verschillende maatregelen.

Door een versterkte inzet op preventie en vroegsignalering worden problematische schulden tegengegaan. Zo zal in 2018 en 2019 een wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening worden voorbereid om ten behoeve van vroegsignalering gegevensuitwisseling te faciliteren. In het kader van ontzorgen en ondersteunen, zullen het Rijk en gemeenten in het kader van het Interbestuurlijk Programma afspraken uitwerken om tot een vernieuwende schuldenaanpak en een verbeterde toegang tot de schuldhulpverlening te komen.

Vereenvoudiging beslagvrije voet
Met een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso moet worden voorkomen dat mensen met schulden verder in de problemen komen en dat het bestaansminimum beter wordt beschermd. Onder deze actielijn wordt de implementatie van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en de verbreding van het beslagregister onverminderd en met urgentie doorgezet.

De complexiteit van de berekening van de beslagvrije voet alsmede het feit dat de schuldenaar te maken kan krijgen met verschillende los van elkaar ingezette incassomaatregelen, leidt er toe dat een grote groep schuldenaren te weinig geld overhoudt om in de meest basale levensbehoeften te kunnen voorzien. Met de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, die moet voorkomen dat schuldenaren bij beslaglegging te weinig geld overhouden om in basale levensbehoeften te kunnen voorzien, worden de genoemde knelpunten van de huidige regeling ondervangen. De wet wijzigt de berekeningswijze van de beslagvrije voet, de gegevens die daarvoor met verschillende instanties dienen te worden uitgewisseld, alsmede het uiteindelijke proces tot vaststelling van de beslagvrije voet. Daarnaast wordt voortgegaan met de verdere concretisering van de rijksincassovisie en als onderdeel daarvan de verbreding van het beslagregister. Zowel de vereenvoudiging van de beslagvrije voet als de verbreding van het beslagregister zien op de realisatie van een hoge mate van gegevensuitwisseling tussen een groot aantal partijen. Een toekomstbestendige inbedding van deze gegevensuitwisseling in de ICT-systemen van

Met opmerkingen [8]: Voldoen we hiermee voldoende aan artikel 3.1 CW? Ik denk zelf daat het beter kan. Iets meer shoppen uit bestedingsplan wellicht?

Met opmerkingen]: Is dit een beleidswijziging of voortzetting van bestaand beleid?

de verschillende organisaties vraagt de nodige inspanning van en samenwerking tussen de betrokken organisaties. De basis hiervoor is in 2017 en 2018 gelegd, zodat in 2019 essentiële stappen kunnen worden gezet om tot realisatie van het met beide trajecten beoogde doel te komen.

Met opmerkingen [0]: Is dit een beleidswijziging of voortzetting van bestaand beleid?

2027482 03866

Tabel 3.2.1 Indicatoren banenafspraak

	Realisatie 2017[1]	Streefwaarde 2017[2]	Streefwaarde 2018[2]	Streefwaarde 2019[2]
Cumulatief aantal extra banen arbeidsbeperkten marktsector t.o.v. nulmeting op 1/1/2013	PM	23.000	31.000	PM
Cumulatief aantal extra banen arbeidsbeperkten overheidsector t.o.v. nulmeting op 1/1/2013	PM	10.000	12.500	PM

[1] Berekening SZW op basis van metingen UWV.
[2] Streefwaarden afkomstig uit Memorie van Toelichting bij de Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten.
Tweede Kamer, 2013-2014, 33 981, nr. 3, blz. 6, tabel Aantal te realiseren banen voor beoordeling activering quotumheffing.

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]

Tabel 3.2.2 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 2 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**6.751.201**	**7.043.799**	**7.008.705**	**7.105.655**	**7.328.220**	**7.490.189**	**7.619.441**
waarvan garantieverplichtingen	-55						
Uitgaven	**6.809.474**	**7.134.089**	**7.049.231**	**7.123.776**	**7.330.220**	**7.490.189**	**7.619.441**
waarvan juridisch verplicht (%)			0,0%				
Inkomensoverdrachten	*6.673.695*	*7.003.436*	*6.968.117*	*7.064.932*	*7.278.486*	*7.440.455*	*7.569.742*
Macrobudget participatiewetuitkeringen en intertemporele tegemoetkoming	5.900.866	6.202.340	6.187.485	6.289.571	6.491.311	6.639.401	6.748.117
Participatiebudget	1.800	0	0	0	0	0	0
TW	456.000	470.846	460.477	455.598	463.789	470.991	472.880
AIO	268.134	286.972	286.997	290.955	294.280	300.939	319.671
Bijstand zelfstandigen	42.866	36.554	26.167	23.861	23.861	23.861	23.861
Bijstand overig	1.500	1.200	1.150	1.100	1.050	1.000	950
Onderstand en re-integratie (Caribisch Nederland)	2.729	5.524	5.841	3.847	4.195	4.263	4.263
Garanties	*5*	*5*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Subsidies	*132.858*	*106.433*	*55.771*	*27.502*	*20.421*	*18.396*	*18.361*
Opdrachten	*1.553*	*11.952*	*13.015*	*19.438*	*19.849*	*19.874*	*19.874*
Bekostiging	*1.064*	*2.038*	*2.108*	*1.739*	*1.297*	*1.297*	*1.297*
ZonMw	1.064	2.038	2.108	1.739	1.297	1.297	1.297
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*299*	*225*	*220*	*165*	*167*	*167*	*167*
ZonMw	299	225	220	165	167	167	167
Bijdrage aan sociale fondsen	*0*	*10.000*	*10.000*	*10.000*	*10.000*	*10.000*	*10.000*
Pensioenfonds Wsw	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Ontvangsten	**48.492**	**17.711**	**2.572**	**0**	**0**	**0**	**0**

v25-6 FIN nog niet geaccordeerd

2027482 03866

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn voor 100% juridisch verplicht. De rijksbijdragen aan de uitvoerende instellingen, gemeenten, het UWV en de SVB, worden ruim voor het begrotingsjaar bekend gemaakt. Inkomensoverdrachten die worden gedeclareerd, zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve ook voor 100% juridisch verplicht.

Met opmerkingen [1]: In de b-tabel staat 0%

Subsidies:
De subsidies zijn voor 100% juridisch verplicht. De aanvragen in het kader van de subsidieregelingen, zoals voor de sectorplannen, armoede en schulden en Doorstart naar nieuw werk, zijn beschikt of nog in procedure. Evenzo geldt voor de incidentele subsidies, zoals voor armoede onder kinderen, of de subsidies aan de Stichting Beheer Collectieve Middelen (SBCM). Nibud of de gesubsidieerde cofinanciering Europees Fonds Meest Behoeftigen (EFMB) dat deze voor meerdere jaren zijn toegekend dan wel toegezegd aan de desbetreffende organisaties.

Opdrachten:
De opdrachten zijn voor ..(PM)% juridisch verplicht. Het gaat om ..(PM)

Bekostiging:
Met de goedkeuring in 2015 van het meerjarige kennisprogramma, zoals dat door ZonMw wordt uitgevoerd, is het kasbudget 100% juridisch verplicht.

Met opmerkingen [2]: Hoe lang duurt het programma? Waar is het vastgelegd?

Bijdrage aan ZBO's/RWT's:
Analoog aan het instrument bekostiging is de bijdrage voor de uitvoeringskosten van ZonMw ook voor 100% verplicht.

Bijdrage aan sociale fondsen
De bijdrage aan sociale fondsen is voor 100% juridisch verplicht

Met opmerkingen [3]: Toelichting?

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

A. Inkomensoverdrachten

A1. Macrobudget participatiewetuitkeringen

Op grond van de Participatiewet verstrekt het Ministerie van SZW jaarlijks aan gemeenten een budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Voor alle gemeenten tezamen wordt het macrobudget voor 2019 geraamd op PM. In 2019 wordt hiervoor een bedrag van € 115 miljoen gereserveerd voor de vangnetregeling 2017. Bij de verdeling van het voorlopig macrobudget wordt hiermee al rekening gehouden. De vangnetuitkering is bedoeld voor gemeenten van wie het tekort op het budget op grond van artikel 69 Participatiewet de geldende eigenrisicodrempel overstijgt. Alle gemeenten met een tekort dat over 2017 meer bedraagt dan 5% en over 2016 en 2017 samen ook meer bedraagt dan 5% over budget 2017, kunnen een beroep doen op de vangnetregeling 2017 (af te wikkelen in 2019). In tabel 3.2.3 wordt de opbouw van het budget gespecificeerd.

heeft opmaak toegepast: Markeren

Tabel 3.2.3 Extracomptabel overzicht Macrobudget participatiewetuitkeringen (x € 1.000)

	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Macrobudget participatiewetuitkeringen en intertemporele tegemoetkoming	**5.900.666**	**6.202.339**	**6.187.485**	**6.289.571**	**6.491.312**	**6.639.401**	**6.748.117**
Macrobudget participatiewetuitkeringen	**5.889.610**	**6.204.785**	**6.191.313**	**6.293.399**	**6.495.140**	**6.643.229**	**6.751.945**
Algemene bijstand, loonkostensubsidie en loondispensatie	5.497.394	5.796.547	5.769.874	5.870.816	6.080.353	6.241.917	6.373.101
IOAW	361.723	376.828	388.341	387.588	377.823	362.586	339.725
IOAZ	30.493	31.410	33.098	34.995	36.963	38.725	39.120
Intertemporele tegemoetkoming	**11.056**	**-2.446**	**-3.828**	**-3.828**	**-3.828**	**-3.828**	**-3.828**

[1] Toelichting definitief macrobudget participatiewetuitkeringen; berekening SZW.
[2] SZW, financiële administratie.

2027482 03866

Algemene bijstand en loonkostensubsidies
De Participatiewet voorziet in een sociaal vangnet voor personen die niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. Het Macrobudget participatiewetuitkeringen voorziet in de middelen voor bijstanduitkeringen en loonkostensubsidies, waaronder de middelen voor bijstanduitkeringen aan startende ondernemers. Dit budget wordt samen met de middelen voor IOAW en IOAZ over de gemeenten verdeeld. Bijstand voor levensonderhoud van startende ondernemers bedraagt in 2019 € PM miljoen en maakt onderdeel uit van het Macrobudget participatiewetuitkeringen.

Wie komt er voor in aanmerking?
Iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft en woont en onvoldoende over eigen middelen van bestaan beschikt, kan in aanmerking komen voor bijstand.

Hoe hoog is de bijstand?
De hoogte van de bijstandsuitkering is afhankelijk van leeftijd en leefsituatie. In tabel 3.2.4 zijn de bijstandsnormen opgenomen voor gehuwden/samenwonenden en alleenstaanden en alleenstaande ouders van 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd die niet samenwonen met meerderjarige medebewoners. Voor gehuwden en alleenstaanden van 21 jaar of ouder die samenwonen met één of meer meerderjarige personen waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag. Bijstandsgerechtigden van 18 tot 21 jaar ontvangen een lagere uitkering.

Tabel 3.2.4 Netto bijstandsnormen van 21-jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd inclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2018
Gehuwd / samenwonend	1.423,66
Alleenstaande (ouder)	996,56

Budgettaire ontwikkelingen
Hieronder volgt een toelichting op de bijstellingen voor de algemene bijstand en loonkostensubsidies en de intertemporele tegemoetkoming. De toelichting voor de IOAW, IOAZ en Bbz levensonderhoud startende ondernemers volgen later in het artikel.
PM
Ondanks een daling van de werkloosheid stijgen de uitgaven aan bijstand en loonkostensubsidie. De meerjarige oploop van de uitgaven hangt samen met de invoering van een aantal wetswijzigingen, waaronder de invoering van de Participatiewet, de AOW-leeftijdsverhoging en de invoering van de Wet Werk en Zekerheid onderdeel WW-duurverkorting. Daarnaast is de systematiek aangepast voor de verwerking van statushouders in de bijstandsraming zodat de verhoogde instroom van statushouders al in het uitvoeringsjaar wordt verwerkt in de bijstandsraming voor cohort 2018 en 2019. Het bijstandsbudget wordt daarmee voor 2018 en 2019 hoger dan eerder geraamd. In latere jaren wordt het hiervoor bestemde budget neerwaarts bijgesteld, in lijn met de verwachting dat een deel van de statushouders dan weer uit de uitkering stroomt. Analoog aan de verwerking van de instroom wordt ook de uitstroom van statushouders in het jaar van uitstroom verwerkt in plaats van met een jaar vertraging.
~~Ondanks een daling van de werkloosheid stijgen de uitgaven aan bijstand en loonkostensubsidie. De meerjarige oploop van de uitgaven hangt samen met de invoering van een aantal wetswijzigingen, waaronder de invoering van de Participatiewet, de AOW-leeftijdsverhoging en de invoering van de Wet Werk en Zekerheid onderdeel WW-duurverkorting. Daarnaast is de systematiek aangepast voor de verwerking van statushouders in de bijstandsraming zodat de verhoogde instroom van statushouders al in het uitvoeringsjaar wordt verwerkt in de bijstandsraming voor cohort 2018 en 2019. Het bijstandsbudget wordt daarmee voor 2018 en 2019 hoger dan eerder geraamd. In latere jaren wordt het hiervoor bestemde budget neerwaarts bijgesteld, in lijn met de verwachting dat een deel van de statushouders dan weer uit de uitkering stroomt. Analoog aan de verwerking van de instroom wordt ook de uitstroom van statushouders in het jaar van uitstroom verwerkt in plaats van met een jaar vertraging.~~

Met opmerkingen [14]: Suggestie om dit meer te verduidelijken dat het om twee verschillende soorten boekingen gaat.
1. Nieuw verhoogde instroom 18 en 19 beleidsmatig ingeboekt.
2. terugboeken van de reservering.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.2.5 Kerncijfers Participatiewet

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Participatiewet (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	399	PM	PM
Volume Participatiewet (x 1.000 huishoudens, ultimo)	394	.3	.3
waarvan verblijfsduur minder dan 1 jaar	80	.3	.3
waarvan verblijfsduur 1 tot 5 jaar	163	.3	.3
waarvan verblijfsduur 5 jaar of meer	151	.3	.3

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek.

[2] Dit cijfer is exclusief volume loonkostensubsidie. PMVoetnoot moet nog in tabel worden geplaatst.
[3] Dit cijfer wordt niet geraamd.

Wetten inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en gewezen zelfstandigen (IOAZ)
De IOAW-uitkering is een aanvulling op het (gezins)inkomen tot bijstandniveau voor oudere werkloze werknemers. Anders dan bij de Participatiewet hoeven werkloze ouderen, die vaak vermogen in spaargeld of eigen huis hebben, in de IOAW hun vermogen niet aan te spreken.

De IOAZ is een uitkering voor ouderen die noodgedwongen zijn gestopt met hun werk als zelfstandige, omdat de inkomsten daaruit onvoldoende waren. De IOAZ-uitkering vult het (gezins)inkomen aan tot het bijstandsniveau. In de IOAZ wordt rekening gehouden met de bijzondere positie van zelfstandigen en hun (bedrijfs)vermogen.

Wie komt er voor in aanmerking?
De belangrijkste doelgroepen van de IOAW-regeling zijn:
- Werkloze werknemers die op het moment dat zij werkloos worden ten minste 50 jaar zijn en geboren zijn voor 1 januari 1965, die recht hebben op een uitkering op grond van de WW van meer dan drie maanden en die de volledige uitkeringsduur daarvan hebben doorlopen;
- Werknemers die na hun 50e verjaardag recht hebben gekregen op een loongerelateerde WGA-uitkering en van wie de WGA-uitkering is beëindigd, omdat zij niet langer ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn.

De IOAZ is bedoeld voor oudere zelfstandigen tussen de 55 jaar en de AOW-gerechtigde leeftijd, die hun bedrijf of zelfstandig beroep na hun 55e verjaardag hebben beëindigd. Om in aanmerking te komen voor een uitkering moet de gewezen zelfstandige onder andere voldoen aan voorwaarden betreffende het gemiddeld jaarinkomen in de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag, het verwachte inkomen uit beroep of bedrijf bij voortzetting van het bedrijf en het aantal uren en de duur van de werkzaamheden als zelfstandige.

Hoe hoog is de IOAW/IOAZ?
Per 1 juli 2015 geldt voor de IOAW en de IOAZ een kostendelersnorm. In de IOAW en IOAZ geldt de kostendelersnorm alleen voor alleenstaande kostendelers. Nieuwe aanvragers ontvangen 50% van de gehuwdennorm. Voor huidige alleenstaanden en alleenstaande ouders wordt de norm trapsgewijs afgebouwd. Vanaf 1 januari 2018 is de norm 55%. Uiteindelijk, per 1 januari 2019, ontvangen alleenstaanden en alleenstaande ouders, indien zij samenwonen met één of meer meerderjarige personen, 50% van de gehuwdennorm.

Tabel 3.2.6 Bruto bedragen IOAW/IOAZ per maand, exclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2018
Gehuwd / samenwonend	1.524,62
Alleenstaande (ouder) zonder meerderjarige medebewoners	1.177,30
Alleenstaande (ouder) met een of meer meerderjarige medebewoners	868,05

Budgettaire ontwikkelingen
De IOAW-uitgaven nemen de komende jaren per saldo af. De daling wordt verklaard door de beperkende voorwaarde dat het IOAW-recht alleen geldt voor personen geboren voor 1965, waardoor korter gebruik wordt gemaakt van de IOAW. Daarnaast werkt de conjunctuur met enige vertraging door in de IOAW-raming. De gunstige economische ontwikkelingen zorgen voor een afname van de IOAW-instroom. Hier staat tegenover dat de IOAW-uitgaven stijgen als gevolg van de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

De uitgaven aan de IOAZ nemen toe door de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.2.7 Kerncijfers IOAW en IOAZ

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume IOAW (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	24	PM	PM
Volume IOAZ (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	1,9	PM	PM

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek.

Handhaving
De kerncijfers handhaving tonen een stabiel beeld vergeleken met voorgaande jaren.

Tabel 3.2.8 Kerncijfers WWB/Participatiewet (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	82	77	75
Kennis van de verplichtingen (%)	90	88	88
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	11	12	11
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	66	71	69
Terugvordering[3]			
Incassoratio 2013 (%)	37	43	47
Incassoratio 2014 (%)	22	28	33
Incassoratio 2015 (%)	14	25	31
Incassoratio 2016 (%)	.[4]	16	26
Incassoratio 2017 (%)	.[4]	.[4]	14

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] SZW-berekeningen op basis van CBS, bijstandsdebiteuren- en fraudestatistiek.Check
[3] CBS-onderzoek incassoratio 2016. Deze cijfers zijn overigens door het CBS herzien. Check
[4] Deze cijfers komen logischerwijs niet voor.

A2. Toeslagenwet (TW)
De TW vult uitkeringen op grond van de werknemersverzekeringen aan tot het normbedrag voor het relevante sociaal minimum als het totale inkomen (exclusief TW-uitkering) van de uitkeringsgerechtigde en diens eventuele partner daaronder ligt.

Wie komt er voor in aanmerking?
Uitkeringsgerechtigden komen in aanmerking voor een toeslag als zij een uitkering ontvangen op grond van één van de zogenoemde moederwetten. Dit zijn de WIA, WAO, WAZ, Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen (Wamil), Wajong, IOW, WW, ZW en WAZO. Ook als een werkgever in het tweede ziektejaar minder loon doorbetaalt dan het voor de werknemer geldende sociaal minimum, komt de betrokkene in aanmerking voor een toeslag.
De volgende personen kunnen recht hebben op een toeslag:
- een gehuwde/samenwonende met een gezamenlijk inkomen dat lager is dan het bruto minimumloon;
- een alleenstaande met een inkomen dat lager is dan 70% van het netto minimumloon.

Hoe hoog is de toeslag?
De toeslag vult de uitkering in beginsel aan tot het TW-normbedrag. Indien het dagloon lager is dan het TW-normbedrag, dan vult de toeslag aan tot dit lagere dagloon. Voor alleenstaanden van 21 jaar of ouder, die samenwonen met één of meer meerderjarige personen waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lagere norm. De kostendelersnorm is per 1 juli 2016 in de TW ingevoerd en wordt stapsgewijs afgebouwd. Vanaf 1 januari 2017 bedraagt de kostendelersnorm 60% van het Wml en vanaf 1 januari 2018 is dit 55% van het Wml. Uiteindelijk, per 1 januari 2019, zal de kostendelersnorm 50% van het Wml bedragen.

Tabel 3.2.9 Normbedragen TW bruto per dag, exclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2018
Gehuwd / samenwonend	73,30
Alleenstaande (ouder) van 22 jaar en ouder	54,13
Alleenstaande (ouder) van 22 jaar en ouder met een of meer meerderjarige medebewoners	39,82

Budgettaire ontwikkelingen
De TW-uitgaven hangen samen met de volumeontwikkelingen in de moederwetten. In 2018 stijgen TW-uitgaven met name omdat de Wajong-uitkering voor Wajonggerechtigden met arbeidsvermogen is verlaagd, waardoor zelfstandig wonende alleenstaanden in deze groep in aanmerking kunnen komen voor een aanvulling uit de TW. Hierdoor neemt het TW-volume

2027482 03866

in 2018 toe. Vanaf 2019 dalen de TW-uitgaven met name vanwege de daling in het aantal WAO- en WW-uitkeringen, waardoor ook het aantal toeslagen op die uitkeringen afneemt.

Beleidsrelevante kerncijfers
In 2018 ligt het TW-volume hoger dan in 2017. Doordat de Wajong-uitkering voor gevallen met arbeidsvermogen is verlaagd, komt een deel van deze mensen nu in aanmerking voor een aanvulling vanuit de TW. Omdat deze groep relatief lage TW-uitkeringen ontvangt, komt de gemiddelde toeslag in 2018 lager uit dan in 2017. In 2019 is er een lichte daling in het TW-volume. Deze daling wordt vooral gedreven door een daling in het aantal WAO- en WW-uitkeringen.

Tabel 3.2.10 Kerncijfers TW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Gemiddeld jaarvolume TW (x 1.000 uitkeringsjaren)	103	PM	PM
Gemiddelde toeslag per jaar (x € 1)	4.385	PM	PM

[1] UWV, jaarverslag.

Handhaving
Door de inkomstenverrekening van de Wwz, sinds 1 juli 2015, daalt het aantal geconstateerde overtredingen. De incassoratio's blijven op een gelijk niveau.

Tabel 3.2.11 Kerncijfers TW(fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Opsporing			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	1,9	1,3	1,3
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	5,8	5,6	6,7
Terugvordering			
Incassoratio 2013 (%)	47	54	61
Incassoratio 2014 (%)	39	48	56
Incassoratio 2015 (%)	18	40	51
Incassoratio 2016 (%)	.[2]	17	33
Incassoratio 2017 (%)	.[2]	.[2]	16

[1] UWV, jaarverslag.
[2] Deze cijfers komen logischerwijs niet voor.

A3. Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO)
Ouderen met een onvolledig AOW-pensioen kunnen recht hebben op algemene bijstand. Deze bijstand kan worden aangevraagd bij de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?
Personen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben, rechtmatig in Nederland wonen en niet genoeg inkomen of vermogen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien.

Hoe hoog is de AIO?
De AIO is een uitkering op huishoudenniveau en vult aan tot bijstandsniveau. De hoogte van de AIO-uitkering hangt af van het inkomen en de leefsituatie. In onderstaande tabel zijn de normen opgenomen voor gehuwden/samenwonenden en alleenstaanden zonder meerderjarige medebewoners. Voor AIO-gerechtigden die samenwonen met één of meer meerderjarige personen waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag.

Tabel 3.2.12 AIO netto maandbedragen (maximaal), inclusief vakantietoeslag (in €)

	1 juli 2018
Gehuwd / samenwonend	1.533,18
Alleenstaande (ouder)	1.121,43

2027482 03866

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten van AIO nemen de komende jaren toe, vanwege een verwachte stijging van het aantal AIO-gerechtigden. Daarnaast neemt de gemiddelde uitkering de komende jaren naar verwachting iets toe, omdat huishoudens die instromen gemiddeld een hogere uitkering ontvangen dan het bestaande AIO-gerechtigden. Voor 2018 is rekening gehouden met een nabetaling aan de SVB over 2017.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal huishoudens met een AIO-uitkering neemt komende jaren naar verwachting toe vanwege de vergrijzing. Daarnaast is door het afschaffen van de AOW-partnertoeslag in 2015 de instoom in de AIO toegenomen. Daarentegen heeft de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd de komende jaren een matigend effect op het aantal huishoudens dat een AIO-uitkering aanvraagt.

Tabel 3.2.13 Kerncijfers AIO

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal huishoudens AIO (x 1.000, jaargemiddelde)	44	46	46

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek.

Handhaving
De kerncijfers handhaving tonen in 2017 een stabiel beeld vergeleken met voorgaande jaren.

Tabel 3.2.14 Kerncijfers AIO (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	75	77	77
Kennis van de verplichtingen (%)	87	88	89
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	0,5	0,4	0,4
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	2,2	2,0	2,3
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	49	53	56
Incassoratio 2014 (%)	19	27	31
Incassoratio 2015 (%)	14	31	38
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	12	22
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	6

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] SVB, jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen logischerwijs niet voor.

A4. Bijstand zelfstandigen (Bbz 2004)
Startende ondernemers en gevestigde zelfstandigen kunnen onder voorwaarden voor financiële ondersteuning een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Met dit besluit wordt beoogd kansrijke vanuit een uitkering startende ondernemers een steuntje in de rug te geven en zelfstandigen met tijdelijke financiële moeilijkheden in staat te stellen hun werkzaamheden voort te zetten. De bijstand kan worden verstrekt om te voorzien in de kosten van levensonderhoud voor gevestigde ondernemers of in bedrijfskredieten (starters en gevestigde ondernemers).

Wie komt er voor in aanmerking?
Startende ondernemers vanuit een uitkering en gevestigde zelfstandigen die aan de voorwaarden van het Bbz voldoen, zoals wanneer hulp via een andere weg niet meer mogelijk is, het inkomen onvoldoende is en de onderneming levensvatbaar is.

2027482 03866

Hoe hoog is de Bbz-uitkering en het krediet?
De uitkering voor levensonderhoud is in principe gelijk aan die van de algemene bijstand (zie tabel 3.2.4) als aanvulling voor levensonderhoud. De maximale hoogte van de bijstand voor bedrijfskredieten wordt in onderstaande tabel vermeld. De bedragen worden jaarlijks aangepast voor gestegen prijzen.

Tabel 3.2.15 Bbz-normen kredietverlening (maxima) (in €)

	1 januari 2018
Startende zelfstandige	-
Gevestigde zelfstandige	-

Budgettaire ontwikkelingen
Voor de verstrekking van bedrijfskredieten en uitkeringen voor levensonderhoud van gevestigde zelfstandigen ontvangen gemeenten een afzonderlijke specifieke uitkering Bbz. Deze uitgaven maken geen onderdeel uit van het Macrobudget participatiewetuitkeringen en zijn voor 2019 geraamd op € PM miljoen. De daling ten opzichte van de realisatie is minder groot dan het lijkt, doordat de uitgaven op gemeentelijk niveau niet goed te ramen zijn met als gevolg dat er achteraf nabetaald en terugontvangen wordt. De hier vermelde totale uitgaven zijn de gesaldeerde uitgaven. Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten de daling van de omvang van de kredietverlening vooral verklaren uit een afname van het aantal aanvragen en uit gemiddeld lagere bedragen, waarbij door de verbetering van de economische situatie er minder behoefte is aan Bbz-krediet.
Bijstand voor levensonderhoud van startende ondernemers bedraagt in 2019 € PM miljoen en maakt onderdeel uit van het Macrobudget participatiewetuitkeringen (zie tabel 2.3). PM
~~*Budgettaire ontwikkelingen*~~
~~Voor de verstrekking van bedrijfskredieten en uitkeringen voor levensonderhoud van gevestigde zelfstandigen ontvangen gemeenten een afzonderlijke specifieke uitkering Bbz. Deze uitgaven maken geen onderdeel uit van het Macrobudget participatiewetuitkeringen en zijn voor 2019 geraamd op € PM miljoen. De daling is minder groot dan het lijkt, doordat de uitgaven op gemeentelijk niveau niet goed te ramen zijn met als gevolg dat er achteraf nabetaald en terugontvangen wordt. De hier vermelde totale uitgaven zijn de gesaldeerde uitgaven. Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten de daling van de omvang van de kredietverlening vooral verklaren uit een afname van het aantal aanvragen en uit gemiddeld lagere bedragen, waarbij door de verbetering van de economische situatie er minder behoefte is aan Bbz-krediet.~~
~~Bijstand voor levensonderhoud van startende ondernemers bedraagt in 2019 € PM miljoen en maakt onderdeel uit van het Macrobudget participatiewetuitkeringen (zie tabel 2.3). PM~~

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.2.16 Kerncijfers Bbz

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Bbz (x 1.000 huishoudens, jaargemiddelde)	3,8	PM	PM

[1] CBS, bijstandsuitkeringenstatistiek.

A5. Bijstand overig
Onder bijstand overig vallen de bijstand buitenland en de repatriëringregeling. Verlening van bijstand aan een in het buitenland gevestigde Nederlander wordt alleen nog voortgezet ingeval het recht op uitkering vóór 1 januari 1996 is vastgesteld. Sinds 1996 zijn er dus geen nieuwe gerechtigden meer toegelaten.

Budgettaire ontwikkelingen
De verwachte uitkeringslasten voor de bijstand buitenland nemen de komende jaren af, omdat het aantal gerechtigden naar verwachting afneemt. Voor de repatriëringregeling zijn geen uitgaven voorzien.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal personen dat in het buitenland een bijstandsuitkering ontvangt daalt de komende jaren naar verwachting licht.

Tabel 3.2.17 Kerncijfers bijstand overig

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume bijstand overig (x 1.000 gerechtigden, ultimo)	0,1	0,1	0,1

[1] SVB, jaarverslag.

A6. Onderstand en re-integratie Caribisch Nederland

Met opmerkingen [ ] **5]:** Dus je verwacht wel meer uit te geven, toch? Waarom wordt er dan geen ramingsbijstelling gedaan?

2027482 03866

De overheid biedt aan inwoners van Caribisch Nederland inkomensondersteuning in de vorm van Onderstand en waar nodig ook re-integratieondersteuning.

Budgettaire ontwikkelingen

De lichte toename in de uitgaven aan Onderstand wordt verklaard door een lichte toename van het aantal gerechtigden. Dit komt vooral doordat de uitkeringen aan onderstandsgerechtigden langer doorlopen als gevolg van de verhoging van de AOV-gerechtigde leeftijd (zie ook beleidsartikel 8). Verder wordt voor re-integratieprojecten in Caribisch Nederland in 2019 een bedrag van € 2,3 miljoen per jaar beschikbaar gesteld.

~~*Budgettaire ontwikkelingen*~~

~~De lichte toename in de uitgaven aan Onderstand wordt verklaard door een lichte toename van het aantal gerechtigden. Dit komt vooral doordat de uitkeringen aan onderstandsgerechtigden langer doorlopen als gevolg van de verhoging van de AOV-gerechtigde leeftijd (zie ook beleidsartikel 8). Verder wordt voor re-integratieprojecten in Caribisch Nederland in 2019 een bedrag van € 2,3 miljoen per jaar beschikbaar gesteld.~~

Beleidsrelevante kerncijfers

Met opmerkingen [6]: Zitten hier de nieuwe maatregelen ook al in?

Met opmaak: Tabstops: 3,99 cm, Left

2027482 03866

Tabel 3.2.18 Kerncijfers Caribisch Nederland

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Onderstand Caribisch Nederland (x 1.000 huishoudens, ultimo)	0,6	0,6	0,6

[1] SZW unit RCN.

B. Garanties

Voor 2019 zijn er geen garanties meer voorzien.

C. Subsidies

In totaal is € 55,8 miljoen voor subsidies beschikbaar. € 25 miljoen is bestemd voor de uitfinanciering van de sectorplannen, € 20,6 miljoen voor het armoede- en schuldenbeleid, waarvan € 15 miljoen specifiek voor kinderen. Voor de subsidieregeling DWSRA is bijna € 4 miljoen beschikbaar. Verder maken incidentele subsidies, de cofinanciering van het Europees Fonds voor Meest behoeftigen (EFMB) en de subsidies aan het NIBUD en de Stichting Beheer Collectieve Middelen (SBCM) voor ruim € 6 miljoen onderdeel uit van het subsidiebudget.

D. Opdrachten

PM

E. Bekostiging

Voor de bekostiging van het Kennisprogramma vakkundig aan het werk, dat wordt uitgevoerd door ZonMw, is in 2019 € 2,1 miljoen beschikbaar.

F. Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Voor de uitvoering van het Kennisprogramma vakkundig aan het werk is voor uitvoeringskosten voor ZonMw ruim € 0,2 miljoen beschikbaar in 2019.

G. Bijdrage sociale fondsen

Met ingang van 2018 is een financiele tegemoetkoming van € 10 miljoen per jaar beschikbaar gesteld aan het Wsw-pensioenfonds PWRI, onder de voorwaarde dat sociale partners zelf tot een structurele oplossing komen voor het fonds.

H. Ontvangsten

De geraamde ontvangsten 2019 hebben betrekking op de boedelscheiding van de SVB-Nederlandse Antillen.

2027482 03866

[[[Artikel]]]
3. Arbeidsongeschiktheid

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid beschermt werknemers tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid en stimuleert hen te blijven werken of het werk te hervatten.

De overheid vindt dat werknemers die loon derven als gevolg van arbeidsongeschiktheid verzekerd moeten zijn van een redelijk inkomen. Daarom zijn werknemers verplicht verzekerd op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). De WIA omvat twee uitkeringsregimes: de Inkomensvoorziening voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) en de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) is bij de introductie van de WIA ingetrokken, maar geldt nog wel voor mensen die vóór 1 januari 2004 door ziekte of gebrek arbeidsongeschikt zijn geworden. Op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) waren ondernemers verplicht verzekerd tegen de inkomensgevolgen van arbeidsongeschiktheid. De WAZ is per 1 augustus 2004 ingetrokken, maar geldt nog wel voor zelfstandigen die op dat moment een uitkering ontvingen.

Als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde WIA, WAO of WAZ en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot het sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

De overheid stimuleert met behulp van financiële prikkels voor zowel uitkeringsgerechtigden als werkgevers dat uitkeringsgerechtigden aan het werk blijven of (op termijn) weer aan het werk gaan. Daarnaast biedt de overheid gerichte re-integratieondersteuning aan uitkeringsgerechtigden die ondersteuning nodig hebben. De overheid kent daarbij een groot belang toe aan de eigen verantwoordelijkheid en het meewerken aan re-integratie door de uitkeringsgerechtigde.

Aan werknemers in Caribisch Nederland wordt met de Ongevallenverzekering (OV) een inkomensvoorziening geboden in geval van arbeidsongeschiktheid door een bedrijfsongeval.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **stimuleert** aan het werk blijven of het werk hervatten met een bijdrage voor re-integratieinspanningen aan het UWV. De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het arbeidsongeschiktheidsbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Loondoorbetaling bij ziekte
In het Regeerakkoord is afgesproken de verplichtingen rond loondoorbetaling bij ziekte voor kleine werkgevers te verlichten. Dit gebeurt door de loondoorbetalingsverplichting van twee naar één jaar terug te brengen. Na het eerste jaar gaat de loondoorbetaling en re-integratieverantwoordelijkheid naar het UWV. De kosten hiervoor worden gedekt door een uniforme, collectieve premie die betaald wordt door kleine werkgevers. Ook wordt onzekerheid over het risico op een loonsanctie weggenomen bij de inzet van tweedespoor-re-integratie en via een tussentijds oordeel van het UWV. Bij re-integratie van zieken en arbeidsongeschikten is het de ambitie van het kabinet om de kennis bij werkgevers en artsen te vergroten en in te zetten op specifieke re-integratie. Daarnaast vinden pilots plaats met vervroegde inzet van de no-riskpolis
Om de lasten van werkgevers verder te beperken wordt de periode waarvoor premiedifferentiatie geldt in de WGA verkort van 10 naar 5 jaar. Na deze periode gaat een uniforme collectieve premie gelden.

WIA
Het kabinet neemt een aantal maatregelen om het (gaan) werken aantrekkelijker te maken. Zo wordt het verdienvermogen van een WIA-gerechtigde de eerste vijf jaar na werkhervatting niet opnieuw getoetst door het UWV. Bij baanverlies binnen deze periode valt de uitkeringsgerechtigde daardoor terug op zijn oude uitkeringsniveau.
Daarnaast wordt de manier waarop het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt berekend aangescherpt: nu is er sprake van een resterende verdiencapaciteit als er minimaal 3 beroepen met 3 arbeidsplaatsen zijn in het CBBS, dit wordt

Met opmerkingen [redacted]7]: In hoeverre is dit al uitgewerkt? Zijn de sociale partners betrokken? Is de Kamer hier al over geïnformeerd?

2027482 03866

aangepast naar 9 arbeidsplaatsen ongeacht de verdeling over de beroepen. Hierdoor zullen minder mensen volledig arbeidsongeschikt worden verklaard.
Ook regelt het kabinet dat de groep op wie de inkomenseis van toepassing is, wordt uitgebreid. De inkomenseis houdt in dat WIA-gerechtigden die de helft of meer van hun resterende verdiencapaciteit benutten, een hogere uitkering ontvangen. Momenteel geldt de inkomenseis voor WGA-gerechtigden met een arbeidsongeschiktheidspercentage tussen de 35 en 80%, straks ook voor WGA-gerechtigden met een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80 tot 100%. Hierdoor worden zij meer geprikkeld te gaan werken.
Om ervoor te zorgen dat WIA-gerechtigden een grotere kans hebben op het vinden van een baan, investeert het kabinet de komende jaren in dienstverlening van het UWV en wordt een scholingsexperiment opgezet.

Met opmerkingen [8]: Zijn er kamerbrieven oid hierover waar naar verwezen kan worden? Wat concreter worden zou hier fijn zijn.

PM WIA-groepje dagloon

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]

Tabel 3.3.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 3 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**804**	**838**	**862**	**899**	**934**	**970**	**970**
Uitgaven	**804**	**838**	**862**	**899**	**934**	**970**	**970**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Inkomensoverdrachten	*804*	*838*	*862*	*899*	*934*	*970*	*970*
Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)	804	838	862	899	934	970	970
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]

Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten van de Ongevallenverzekering Caribisch Nederland.

Tabel 3.3.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 3 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Uitgaven	**9.455.806**	**9.778.216**	**10.251.001**	**10.758.562**	**11.237.874**	**11.747.656**	**12.179.503**
Inkomensoverdrachten	*9.394.789*	*9.693.454*	*9.864.234*	*10.043.937*	*10.202.897*	*10.371.453*	*10.450.965*
IVA	2.036.404	2.360.541	2.618.994	2.884.830	3.150.033	3.414.824	3.641.844
WGA	2.492.840	2.716.671	2.891.579	3.050.071	3.179.501	3.307.383	3.410.573
WGA eigen-risicodragers	360.864	365.239	387.172	409.104	431.037	452.969	474.900
WAO	4.365.460	4.122.836	3.850.573	3.595.336	3.349.078	3.111.844	2.847.188
WAZ	139.221	128.167	115.916	104.596	93.248	84.433	76.460
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	61.017	84.762	104.543	115.126	116.236	117.344	118.453
Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW	61.017	84.762	104.543	115.126	116.236	117.344	118.453
Nominaal	*0*	*0*	*282.224*	*599.499*	*918.741*	*1.258.859*	*1.610.085*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting op de financiele instrumenten]]]

A. Inkomensoverdrachten

A1. Ongevallenverzekering (OV) (Caribisch Nederland)
Werknemers in Caribisch Nederland die door een bedrijfsongeval geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn geraakt, krijgen op basis van de Ongevallenverzekering een uitkering (ongevallengeld). De uitkering is gekoppeld aan het laatst verdiende loon van de werknemer.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgavenontwikkeling van de Ongevallenverzekering (OV) wordt verklaard door de verhoging van de gerechtigde leeftijd voor de Algemene Ouderdomsverzekering (zie beleidsartikel 8). Hierdoor lopen de uitkeringen van de OV langer door.
Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.3.3 Kerncijfers Ongevallenverzekering (Caribisch Nederland)

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume uitkeringen Ongevallenverzekering (x 1.000, ultimo)	0,1	0,1	0,1

[1] SZW-unit RCN.

A2. Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
De WIA geeft werknemers, die na een wachttijd van twee jaar ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn, recht op een uitkering, mits aan de voorwaarden daarvoor voldaan is. In de WIA staat werk voorop. Het accent ligt op wat mensen wel kunnen. Tegelijkertijd is er sprake van inkomensbescherming. De WIA bestaat uit twee uitkeringsregimes. De IVA verstrekt een loondervingsuitkering aan werknemers die duurzaam volledig arbeidsongeschikt zijn. Wie nog gedeeltelijk kan werken of van wie herstel op termijn nog mogelijk is, krijgt een uitkering op basis van de WGA. De WIA wordt uitgevoerd door het UWV. Werkgevers kunnen daarbij eigenrisicodrager worden voor de WGA-lasten van hun ex-werknemers. Dit betekent dat ze een lagere premie aan het UWV betalen, omdat zij het gros van de verplichtingen van het UWV met betrekking tot re-integratie en uitkeringsbetaling overnemen.

Wie komt er voor in aanmerking?
Werknemers die op of na 29 december 2005, na een wachttijd van twee jaar, 35% of meer arbeidsongeschikt zijn als gevolg van ziekte.

Hoe hoog is de IVA-uitkering en wat is de duur?
Iemand die ten minste 80% arbeidsongeschikt is en niet meer kan herstellen of een geringe kans op herstel heeft, komt op basis van de IVA in aanmerking voor een uitkering van 75% van het laatstverdiende loon, met een maximum van 75% van het maximumdagloon. Het maximumdagloon bedraagt per 1 juli 2018 € 211,42, dat is afgerond € 4.598,39 per maand. De IVA-uitkering bedraagt maximaal € 3.448,79 bruto per maand (inclusief vakantiegeld). Daarnaast ontvangen IVA-gerechtigden in 2018 een tegemoetkoming van netto € 177,68 mits zij op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een IVA-uitkering. Deze tegemoetkoming arbeidsongeschikten is bedoeld om een arbeidsongeschikte tegemoet te komen in de kosten die hij/zij moet maken door zijn/haar handicap. Het recht op uitkering wordt beëindigd bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Hoe hoog is de WGA-uitkering en wat is de duur?
- Iemand die ten minste 35% arbeidsongeschikt is met kansen op herstel komt in aanmerking voor een uitkering op basis van de WGA. De eerste twee maanden bedraagt de uitkering 75%, daarna 70% van het loonverlies (oude maandloon minus eventueel inkomen). Het totale inkomen neemt toe naarmate de betrokkene meer werkt.
- Indien het loonverlies meer dan 35% maar minder dan 80% bedraagt, is er sprake van gedeeltelijke arbeidsgeschiktheid. Afhankelijk van het arbeidsverleden heeft de gedeeltelijk arbeidsgeschikte minimaal 3 tot maximaal 38 maanden recht op een loongerelateerde uitkering. De wet Werk en Zekerheid bevat maatregelen die de maximale duur van de loongerelateerde uitkering raken, zoals de geleidelijke duurverkorting en de aanpassing van de opbouw van WW-rechten. Dit heeft tot gevolg dat de maximale duur van de loongerelateerde uitkering stapsgewijs – één maand per kwartaal – wordt teruggebracht van 38 maanden naar 24 maanden voor nieuwe instroom in de WGA. Deze maatregelen zijn per 1 januari 2016 in werking getreden.
- De gedeeltelijk arbeidsgeschikte wordt geacht te gaan of te blijven werken. Om hiertoe aan te zetten wordt de uitkering na de loongerelateerde fase afhankelijk van het verdiende inkomen. Is dat inkomen ten minste 50% van de resterende verdiencapaciteit, dan wordt het loon aangevuld tot 70% van het loonverlies. Als de betrokkene na afloop van de loongerelateerde uitkering geen werk heeft of minder verdient dan 50% van de resterende verdiencapaciteit, dan wordt een uitkering verstrekt die gerelateerd is aan het arbeidsongeschiktheidspercentage en het wettelijk minimumloon.
- Indien het loonverlies ten minste 80% bedraagt en herstel op termijn nog mogelijk is, is er sprake van volledige arbeidsongeschiktheid. De volledig arbeidsongeschikte houdt ook na de loongerelateerde fase recht op een uitkering van 70% van het loonverlies.

2027482 03866

- WGA-gerechtigden die op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een WGA-uitkering ontvangen evenals IVA-gerechtigden een tegemoetkoming arbeidsongeschikten van netto € 177,68.
- Evenals bij de IVA-uitkering geldt ook bij de WGA-uitkering het maximumdagloon.
- Het recht op uitkering kan doorlopen tot de AOW-gerechtigde leeftijd.

Budgettaire ontwikkelingen
In 2019 stijgen de uitkeringslasten WIA (IVA en WGA) inclusief de lasten voor eigenrisicodragers met circa € 400 miljoen. Dit is een gevolg van het feit dat de WIA een relatief nieuwe regeling is die nog niet het structurele niveau heeft bereikt. Naarmate het WIA-bestand meer ingroeit zal er ook logischerwijs meer doorstroom plaatsvinden van de WGA naar de IVA omdat het WGA-bestand groeit. Hierdoor stijgen de IVA-uitgaven relatief harder dan de WGA-uitgaven. De hogere AOW-gerechtigde leeftijd heeft als gevolg dat WIA-uitkeringen langer kunnen doorlopen. De tegemoetkoming arbeidsongeschikten maakt onderdeel uit van de uitkeringslasten IVA, WGA, WAO en WAZ in tabel 3.3.2.

Beleidsrelevante kerncijfers
De kerncijfers WIA zijn gecombineerd met de kerncijfers WAO in tabel 3.3.4.

A3. Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
De WAO is per 29 december 2005 vervangen door de WIA. De WAO blijft gelden voor werknemers die op 1 januari 2004 een WAO-uitkering ontvingen. De WAO verstrekt uitkeringen tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd. Daarom zullen er nog decennia lang mensen zijn die een beroep blijven doen op de WAO. De WAO wordt uitgevoerd door het UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?
De werknemer die op 1 januari 2004 al een WAO-uitkering ontving, behoudt deze zolang aan de uitkeringsvoorwaarden wordt voldaan:
- hij is 15% of meer arbeidsongeschikt;
- hij heeft de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet bereikt.

De WAO blijft ook gelden voor werknemers die hun eerste ziektedag hadden vóór 1 januari 2004 of van wie het recht op WAO-uitkering is geëindigd, indien zij binnen vijf jaar (opnieuw) arbeidsongeschikt worden door dezelfde oorzaak. Hierdoor worden alleen nog nieuwe WAO-uitkeringen toegekend bij herleving van een oud recht.

Hoe hoog is de WAO-uitkering?
De WAO-uitkering bestaat uit twee fasen.
- In de eerste fase ontvangt een WAO-gerechtigde een loondervingsuitkering die gerelateerd is aan het arbeidsongeschiktheidspercentage en het dagloon. De uitkering bedraagt maximaal 75% van het maximumdagloon. Dat is per 1 juli 2018 maximaal € 3.448,79 bruto per maand (inclusief vakantiegeld). De duur van de loondervingsuitkering is afhankelijk van de leeftijd op de ingangsdatum van de WAO-uitkering.
- In de tweede fase ontvangt de WAO-gerechtigde een vervolguitkering die gerelateerd is aan het arbeidsongeschiktheidspercentage en het vervolgdagloon. De hoogte van het vervolgdagloon is onder andere afhankelijk van de leeftijd die iemand heeft op de ingangsdatum van de WAO-uitkering. De vervolguitkering kan in principe doorlopen tot de AOW-gerechtigde leeftijd.
- WAO-gerechtigden die op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een WAO-uitkering en meer dan 35% arbeidsongeschikt zijn ontvangen daarnaast een tegemoetkoming arbeidsongeschikten van (in 2018) netto € 177,68.

Budgettaire ontwikkelingen
Er is alleen nog instroom in de WAO door herleving van uitkeringen. Er worden dan ook nauwelijks nog nieuwe WAO-uitkeringen toegekend. Tegelijkertijd worden er in 2019 17.000 uitkeringen beëindigd. De uitkeringslasten WAO dalen in 2019 met ruim € 270 miljoen. In latere jaren gaat de daling van de uitkeringslasten minder snel. Dit komt vooral doordat WAO-uitkeringen langer kunnen doorlopen als gevolg van de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.3.4 Kerncijfers IVA, WGA en WAO

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
IVA, WGA en WAO			
Bestand in uitkeringen (x 1.000, ultimo)	550	PM	PM
waarvan IVA	98	PM	PM
waarvan WGA	179	PM	PM
waarvan WAO	273	PM	PM

2027482 03866

Bestand als percentage van de verzekerde populatie (%)	8,0	PM	PM
Instroom in uitkeringen (x 1.000)	42	PM	PM
waarvan IVA	10	PM	PM
waarvan WGA	31	PM	PM
waarvan WAO	0,7	PM	PM
Instroomkans (%)	0,6	PM	PM
Uitstroom uit uitkeringen (x 1.000)	39	PM	PM
waarvan IVA	7,2	PM	PM
waarvan WGA	11	PM	PM
waarvan WAO	21	PM	PM
Doorstroom van WGA naar IVA (x 1.000)	10	PM	PM
Uitstroomkans WAO + WIA (%)	6,7	PM	PM
WGA			
Aandeel werkende WGA'ers met resterende verdiencapaciteit (%, ultimo)	44	.2	.2

[1] UWV, jaarverslag.
[2] Het aandeel werkende WGA'ers wordt niet geraamd.

Handhaving
De indicatoren op het gebied van preventie en opsporing vertonen een stabiel beeld vergeleken met voorgaande jaren. Ook de incassoratio's laten een stabiel beeld zien.

Tabel 3.3.5 Kerncijfers IVA, WGA en WAO (fraude en handhaving)[1]

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	83	79	79
Kennis van de verplichtingen (%)	91	88	89
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	1,7	0,9	0,9
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	9,4	6,0	7,4
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	57	64	71
Incassoratio 2014 (%)	49	56	61
Incassoratio 2015 (%)	22	45	57
Incassoratio 2016 (%)	.3	24	44
Incassoratio 2017 (%)	.3	.3	19

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'. Kerncijfers preventie hebben alleen betrekking op WGA en WAO. De IVA is bij het onderzoek 'Kennis der verplichtingen en detectiekans' buiten beschouwing gebleven.
[2] UWV, jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen logischerwijs niet voor.

A4. Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)
De WAZ is een verplichte verzekering voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren, directeuren-grootaandeelhouders en meewerkende echtgenoten tegen de inkomensgevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid. De WAZ is op 1 augustus

2004 ingetrokken. Sindsdien kunnen ondernemers zelf bepalen of zij de inkomensrisico's al dan niet willen afdekken, bijvoorbeeld via een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering. De WAZ blijft gelden voor zelfstandigen die op 1 augustus 2004 een uitkering ontvingen. De WAZ wordt uitgevoerd door het UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?
De zelfstandige die op 1 augustus 2004 al een WAZ-uitkering ontving, behoudt deze zolang aan de uitkeringsvoorwaarden wordt voldaan:

- hij is 25% of meer arbeidsongeschikt;
- hij heeft de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet bereikt.

Hoe hoog is de WAZ-uitkering?
De hoogte van de WAZ-uitkering hangt af van de mate van arbeidsongeschiktheid en het feitelijk gederfde inkomen per dag, mits dat niet hoger is dan het wettelijk minimumloon (de maximale grondslag). De uitkering voor volledig arbeidsongeschikten is 75% van de grondslag en bedraagt per 1 juli 2018 maximaal € 1.195,65 bruto per maand (exclusief vakantiegeld). Heeft de betrokkene voortdurend oppas en verzorging nodig, dan kan de uitkering worden verhoogd tot maximaal 100% van de grondslag. WAZ-gerechtigden die op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een WAZ-uitkering en meer dan 35% arbeidsongeschikt zijn ontvangen daarnaast een tegemoetkoming arbeidsongeschikten van (in 2018) netto € 177,68.

Budgettaire ontwikkelingen
De toegang voor zelfstandigen tot de WAZ is per 1 augustus 2004 beëindigd. In de WAZ is nog slechts in beperkte mate sprake van nieuwe instroom, die bestaat uit herleving van uitkeringen. Het WAZ-bestand en de uitkeringslasten nemen de komende jaren af, met name door het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd van het zittend bestand. De hogere AOW-gerechtigde leeftijd heeft als gevolg dat WAZ-uitkeringen langer kunnen doorlopen. Hierdoor dalen de uitkeringslasten in de WAZ minder snel.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.3.6 Kerncijfers WAZ

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Bestand in aantal uitkeringen (x 1.000, ultimo)	12	PM	PM

[1] UWV, jaarverslag.

B. Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Re-integratie WIA/WAO/WAZ/ZW
Voor de re-integratie van uitkeringsgerechtigden in de WIA, WAO, WAZ en ZW zet het UWV middelen in om hen zo nodig te begeleiden op weg naar werk en te ondersteunen zodra zij werk hebben. Het UWV zet deze middelen in voor de inkoop van trajecten en diensten gericht op het vinden van werk. Daarnaast koopt UWV voorzieningen (waaronder jobcoaching en vervoersvoorzieningen) in voor het ondersteunen van werkenden met een structureel functionele beperking. Het UWV beschikt vanaf 2015 over een geïntegreerd taakstellend re-integratiebudget voor de inzet van trajecten en van voorzieningen voor de re-integratieondersteuning van gedeeltelijk arbeidsgeschikten (inclusief Wajongers). Dit budget wordt jaarlijks aan het UWV beschikbaar gesteld en door het UWV verantwoord via de reguliere rapportages.

Budgettaire ontwikkelingen
PM dit zal nog wijzigen naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer
Voor het jaar 2019 is voor het premiegefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget € 105 miljoen beschikbaar. Op basis van informatie van het UWV is er in 2018 naar verwachting minder budget nodig voor de inkoop van re-integratietrajecten en voorzieningen. Het budget voor 2018 is daarom € 19,4 miljoen verlaagd. Het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget wordt verantwoord in artikel 4.
~~*Budgettaire ontwikkelingen*~~
~~PM dit zal nog wijzigen naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer~~
~~Voor het jaar 2019 is voor het premiegefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget € 105 miljoen beschikbaar. Op basis van informatie van het UWV is er in 2018 naar verwachting minder budget nodig voor de inkoop van re-integratietrajecten en voorzieningen. Het budget voor 2018 is daarom € 19,4 miljoen verlaagd. Het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget wordt verantwoord in artikel 4.~~

[[[Extracomptabele fiscale regelingen]]]

Met opmerkingen [19]: Oke wij kijken dan later mee

Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Naast de fiscale regelingen die in onderstaande tabel zijn opgenomen, heeft ook de Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid betrekking op dit beleidsartikel. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en een programmering van evaluaties voor toekomstige jaren wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 3.3.7 Fiscale regelingen, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019
Arbeidsongeschiktheidsverzekering premieaftrek	PM	PM	PM
Arbeidsongeschiktheidsverzekering belaste uitkering	PM	PM	PM

2027482 03866

[[[Artikel]]]
4. Jonggehandicapten

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid biedt jonggehandicapten arbeids- en inkomensondersteuning.

De Wajong bestaat uit drie groepen die elk een eigen doelstelling hebben: de 'oude Wajong' (tot 2010), de 'Wajong2010' (2010 tot 2015) en de Wajong2015. Het moment van instroom bepaalt tot welke groep iemand behoort. In de 'oude Wajong' staat inkomensondersteuning voorop en is arbeidsondersteuning beschikbaar voor hen die kunnen werken. Voor de 'Wajong2010' (mensen die in de periode 2010 tot 2015 zijn ingestroomd) heeft de overheid als eerste doel de arbeidsparticipatie van Wajongers te bevorderen. Als zij perspectief hebben op het verrichten van arbeid staat voor deze Wajongers arbeidsondersteuning centraal. Als onderdeel van de arbeidsondersteuning kunnen zij zo nodig inkomensondersteuning aanvragen. De doelgroep van de Wajong2015 bestaat uit mensen die duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Zij zullen nooit kunnen werken, ook niet met ondersteuning. De overheid heeft voor deze groep als doel te voorzien in een inkomensvoorziening.

Als het totale inkomen van een Wajonger en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot het sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **stimuleert** het vinden van werk met een bijdrage voor re-integratieinspanningen aan het UWV en de REA-instituten. De Minister **financiert** de inkomensondersteuning via het verstrekken van uitkeringen. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen uit hoofde van de Wajong;
- Het ter beschikking stellen van middelen voor het aan het werk helpen van mensen die arbeidsmogelijkheden hebben;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV.

De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het jonggehandicaptenbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Levenlanglerenkrediet

Het kabinet is voornemens om met de verzamelwet SZW 2019 een uitzondering te maken voor het levenlanglerenkrediet bij het vaststellen van het recht op Wajong. Jonggehandicapten in de Wajong2010 die met een levenlanglerenkrediet een studie volgen blijven met ingang van 1-1-2019 in de werkregeling. Het volgen van een studie met een levenlanglerenkrediet vormt met ingang van 1-1-2019 geen uitsluitingsgrond meer voor de toegang tot de Wajong2015. Deze wijziging heeft geen financiële effecten.

Met opmerkingen [20]: Hoe breed moet ik deze verzamelwet zien? Alleen wajong of ook andere onderwerpen?

Met opmerkingen [21]: Waarom niet?

Beleidsdoorlichting Wajong

Naar aanleiding van de in 2017 uitgevoerde beleidsdoorlichting Wajong is het Kabinet voornemens om met ingang van 1 januari 2020 enkele wijzigingen in de Wajong door te voeren (Tweede Kamer, 2017–2018, PM). Al deze wijzigingen staan in het teken van vereenvoudigen van de Wajong en het wegnemen van drempels om aan de slag te gaan. Met de additionele middelen uit het regeerakkoord heeft het Kabinet het mogelijk gemaakt om de persoonlijke dienstverlening aan Wajongers met arbeidsvermogen (artikel 11) op pijl te brengen en te houden. Het kabinet is daarnaast voornemens om de verschillende inkomensregelingen binnen de Wajong te harmoniseren tot een inkomensregeling voor alle werkende Wajongers. Verder is het Kabinet voornemens om de negatieve prikkel om een studie op te pakken weg te nemen. Wajongers in de Wajong2010 die gaan studeren, komen niet meer in de studieregeling terecht met een uitkering van 25% van het minimumloon, maar blijven in de Wajong2010 werkregeling of uitkeringsregeling. Wajongers ervaren de mogelijkheid dat zij het recht op Wajong verliezen als een drempel in te gaan werken. Om deze drempel weg te nemen, is het Kabinet voornemens om de regels voor het vervallen van het recht op Wajong te harmoniseren en de periode voor het herleven van het recht op Wajong te verlengen.

Met opmerkingen [22]: Dit was niet bewezen toch, maar een theorie? Moeten je het dan wel zo stellen?

~~*Levenlanglerenkrediet*~~

~~Het kabinet is voornemens om met de verzamelwet SZW 2019 een uitzondering te maken voor het levenlanglerenkrediet bij het vaststellen van het recht op Wajong. Jonggehandicapten in de Wajong2010 die met een levenlanglerenkrediet een studie volgen blijven met ingang van 1-1-2019 in de werkregeling. Het volgen van een studie met een levenlanglerenkrediet vormt met ingang van 1-1-2019 geen uitsluitingsgrond meer voor de toegang tot de Wajong2015. Deze wijziging heeft geen financiële effecten.~~

~~*Beleidsdoorlichting Wajong*~~

~~Naar aanleiding van de in 2017 uitgevoerde beleidsdoorlichting Wajong is het Kabinet voornemens om met ingang van 1 januari 2020 enkele wijzigingen in de Wajong door te voeren (Tweede Kamer, 2017–2018, PM). Al deze wijzigingen staan in het teken van vereenvoudigen van de Wajong en het wegnemen van drempels om aan de slag te gaan. Met de additionele middelen uit het regeerakkoord heeft het Kabinet het mogelijk gemaakt om de persoonlijke dienstverlening aan Wajongers met arbeidsvermogen (artikel 11) op pijl te brengen en te houden. Het kabinet is daarnaast voornemens om de verschillende inkomensregelingen binnen de Wajong te harmoniseren tot een inkomensregeling voor alle werkende Wajongers. Verder is het Kabinet voornemens om de negatieve prikkel om een studie op te pakken weg te nemen. Wajongers in de Wajong2010 die gaan studeren, komen niet meer in de studieregeling terecht met een uitkering van 25% van het minimumloon, maar blijven in de Wajong2010 werkregeling of uitkeringsregeling. Wajongers ervaren de mogelijkheid dat zij het recht op Wajong verliezen als een drempel in te gaan werken. Om deze drempel weg te nemen, is het Kabinet voornemens om de regels voor het vervallen van het recht op Wajong te harmoniseren en de periode voor het herleven van het recht op Wajong te verlengen.~~

Motie Siderius

Gelijktijdig met de Wajongmaatregelen naar aanleiding van de kabinetsreactie op de beleidsdoorlichting, is het kabinet voornemens om met ingang van 1 januari 2020 studie als uitsluitingsgrond voor toegang tot de Wajong2015 te schrappen. Hiermee geeft het kabinet gevolg aan een breed gesteunde motie van het lid Siderius (Tweede Kamer, 2015-2016, 31 497 nr. 188) bij een VAO Passend onderwijs waarbij de Tweede Kamer de regering heeft opgeroepen in de Wajong2015 een voorziening te treffen waarmee ernstig meervoudig beperkte leerlingen tijdens hun studie aanspraak kunnen maken op een uitkering op basis van de Wajong2015.

ESB-regeling

PM voor de zomer gaat er een beleidsarme procedurele brief uit, ESB wordt gewijzigd met ingang van 2020

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]

Tabel 3.4.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 4 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**3.202.010**	**3.282.302**	**3.359.228**	**3.440.370**	**3.470.182**	**3.444.545**	**3.459.557**
Uitgaven	**3.202.010**	**3.282.302**	**3.359.228**	**3.440.370**	**3.470.182**	**3.444.545**	**3.459.557**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Inkomensoverdrachten	*3.174.210*	*3.182.856*	*3.252.066*	*3.336.641*	*3.369.266*	*3.360.003*	*3.377.841*
Wajong	3.174.210	3.182.856	3.252.066	3.336.641	3.369.266	3.360.003	3.377.841
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*27.800*	*99.446*	*107.162*	*103.729*	*100.916*	*84.542*	*81.716*
Re-integratie Wajong	27.800	99.446	107.162	103.729	100.916	84.542	81.716
Ontvangsten	**18.151**	**25.625**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]

Inkomensoverdrachten:

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en zijn derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten Wajong.

Bijdragen aan ZBO's en RWT's:

De bijdragen aan ZBO's en RWT's zijn 100% juridisch verplicht. Het betreft een re-integratiebudget voor Wajongers op grond van de Wajong.

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

A. Inkomensoverdrachten

Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)
De Wajong biedt inkomensondersteuning aan mensen die voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd arbeidsgehandicapt zijn geworden en geen arbeidsverleden hebben en aan hen die tijdens hun studie voor het bereiken van de 30-jarige leeftijd arbeidsgehandicapt zijn geworden. De Wajong wordt uitgevoerd door het UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?
Mensen die voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd of tijdens hun studie arbeidsgehandicapt zijn geworden en geen arbeidsverleden hebben. Voor de Wajong2015 geldt hierbij als voorwaarde dat zij duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.

Hoe hoog is de Wajong-uitkering?
Voor mensen met recht op de oude Wajong die volledig arbeidsgehandicapt zijn en duurzaam geen arbeidsvermogen hebben is de uitkering 75% van het wettelijk minimumloon. Per 1 juli 2018 is dit € 1.195,65bruto per maand (exclusief vakantiegeld) voor mensen van 22 jaar en ouder. Voor jongeren is de uitkering 75% van het wettelijk minimumjeugdloon. Voor de groep met arbeidsvermogen is de uitkering maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. In geval van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid is deze afhankelijk van het arbeidsongeschiktheidspercentage.

Voor mensen met recht op de Wajong2010 in de uitkeringsregeling is de uitkering 75% van het wettelijk minimumloon. Voor mensen in de Wajong2010 werkregeling is de uitkering maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. Voor mensen die arbeidsmogelijkheden hebben geldt een activerende uitkeringsstructuur, waarbij 'werken moet lonen' het uitgangspunt is. Verdient een Wajonger in de werkregeling meer dan 20% van het minimumloon, dan mag hij de helft van elke extra verdiende euro houden, tot 100% van het minimumloon. Jonggehandicapten in de Wajong2010 voortgezette werkregeling die meer dan 20% van het minimumloon verdienen, worden met een uitkering aangevuld tot 100% van het minimumloon. Jonggehandicapten in de Wajong2010 die studeren, ontvangen een uitkering van 25% van het wettelijk minimumloon.

Mensen met recht op de Wajong2015 ontvangen een uitkering van 75% van het wettelijk minimumloon.

Daarnaast ontvangen Wajong-gerechtigden in 2018 een tegemoetkoming van netto € 177,68 mits zij op 1 juli van het kalenderjaar recht hebben op een Wajong-uitkering. Deze tegemoetkoming arbeidsongeschikten is bedoeld om een arbeidsongeschikte tegemoet te komen in de kosten die hij/zij moet maken door zijn/haar handicap. Het recht op uitkering wordt beëindigd bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven in 2019 aan uitkeringslasten dalen licht ten opzichte van 2018. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door afname het volume van de Wajong. De daling van de uitkeringslasten wordt gedempt doordat er ook factoren zijn die gemiddelde uitkering doen stijgen. De belangrijkste factoren zijn:

- De nieuwe instroom heeft duurzaam geen arbeidsmogelijkheden en zal daarom een volledige uitkering ontvangen.
- Van de personen die uitstromen zal een deel een gedeeltelijke uitkering hebben, omdat zij kunnen werken.
- De gemiddelde leeftijd van de Wajongers neemt toe, omdat de grote groep die de afgelopen jaren is ingestroomd ouder wordt. Hierdoor neemt het percentage Wajongers dat een uitkering krijgt dat gebaseerd wordt op het minimumjeugdloon af.
  Het aantal mensen dat op grond van de studieregeling nog een uitkering van 25% van het wettelijk minimumloon ontvangt neemt af. Deze personen in de Wajong2010 krijgen een hogere uitkering omdat ze niet meer studeren en doorstromen naar de werk- of uitkeringsregeling.

~~*Budgettaire ontwikkelingen*~~
~~De uitgaven in 2019 aan uitkeringslasten dalen licht ten opzichte van 2018. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door afname het volume van de Wajong. De daling van de uitkeringslasten wordt gedempt doordat er ook factoren zijn die gemiddelde uitkering doen stijgen. De belangrijkste factoren zijn:~~

- ~~De nieuwe instroom heeft duurzaam geen arbeidsmogelijkheden en zal daarom een volledige uitkering ontvangen.~~
- ~~Van de personen die uitstromen zal een deel een gedeeltelijke uitkering hebben, omdat zij wel werken.~~
- ~~De gemiddelde leeftijd van de Wajongers neemt toe, omdat de grote groep die de afgelopen jaren is ingestroomd ouder wordt. Hierdoor neemt het percentage Wajongers dat een uitkering krijgt dat gebaseerd wordt op het minimumjeugdloon af.~~
  ~~Het aantal mensen dat op grond van de studieregeling nog een uitkering van 25% van het wettelijk minimumloon ontvangt neemt af. Deze personen in de Wajong2010 krijgen een hogere uitkering omdat ze niet meer studeren en doorstromen naar de werk- of uitkeringsregeling.~~

Beleidsrelevante kerncijfers

Met opmerkingen [23]: Niet de hele nieuwe instroom toch?

Het totale volume van de Wajong neemt af. Dit komt doordat de uitstroom uit de oude Wajong en Wajong2010 groter is dan de instroom in de Wajong2015. Het verwachte aandeel werkenden als percentage van de Wajongers met arbeidsvermogen neemt toe als gevolg van de banenafspraak (zie beleidsartikel 2).

Tabel 3.4.2 Kerncijfers Wajong

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Wajong totaal (x 1.000 uitkeringen, ultimo)	246	245	244
waarvan oude Wajong (tot 2010)	175	172	169
waarvan met arbeidsvermogen (%)	PM	PM	PM
waarvan Wajong2010 (2010 tot 2015)	65	64	63
waarvan werkregeling (%)	PM	72	75
waarvan studieregeling (%)	7,3	3	0
waarvan duurzaam geen arbeidsmogelijkheden (%)	25	25	25
waarvan Wajong2015	6,2	9	13
Instroom Wajong totaal (x 1.000 uitkeringen)	4,7	5	5
Uitstroom Wajong totaal (x 1.000 uitkeringen)	6,1	6	6
Aandeel werkende Wajongers met arbeidsvermogen (%)	50	PM	PM

[1] UWV, jaarverslag.

Handhaving
De kerncijfers voor de Wajong laten over het totaal een redelijk stabiel beeld zien. De kerncijfers over preventie zijn iets afgenomen. Wajongers scoren op kennis van de verplichtingen iets lager en gelijktijdig is de gepercipieerde detectiekans afgenomen. UWV zet daarom in op betere voorlichting over rechten en plichten. De kerncijfers voor opsporing zijn iets toegenomen. Het totaal benadelingsbedrag is met ruim 65% toegenomen. De incassoratio's zijn redelijk stabiel gebleven.

2027482 03866

Tabel 3.4.3 Kerncijfers Wajong (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	73	77	68
Kennis van de verplichtingen (%)	86	86	82
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	1,2	1,0	1,1
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	4,0	4,6	7,5
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	59	65	72
Incassoratio 2014 (%)	50	58	65
Incassoratio 2015 (%)	18	41	51
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	17	43
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	13

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] UWV, jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen niet voor.

B. Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Re-integratie Wajong
Voor jonggehandicapten is een re-integratiebudget beschikbaar om hen zo nodig te begeleiden op weg naar werk en te ondersteunen zodra zij werk hebben. Dit budget is bestemd voor de inzet van trajecten gericht op het vinden van werk, voorzieningen na werkaanvaarding (waaronder jobcoaching) en voor de financiering van de REA-instituten (instellingen die scholings- en arbeidstoeleidingstrajecten bieden aan jongeren die ernstige belemmeringen ondervinden bij het volgen van scholing vanwege één of meer specifieke sociaal-medische beperkingen) door middel van de ESB-regeling. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen zijn verplicht om mee te werken aan re-integratie. Specifiek voor jonggehandicapten met arbeidsmogelijkheden die vallen onder de Wajong2010 geldt een acceptatieplicht van passende arbeid. Het UWV beschikt vanaf 2015 over een geïntegreerd taakstellend re-integratiebudget voor de inzet van trajecten en voorzieningen voor de ondersteuning van gedeeltelijk arbeidsgeschikten (Wajong, WIA, WAO, WAZ en ZW). Het premiegefinancierde deel van het re-integratiebudget heeft betrekking op de WIA,WAO,WAZ en ZW en wordt verantwoord in artikel 3.

*Budgettaire ontwikkelingen*Voor het jaar 2019 is voor het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget € 107 miljoen beschikbaar. Op basis van informatie van het UWV is er in 2018 naar verwachting minder budget nodig voor de inkoop van re-integratietrajecten en voorzieningen. Het budget voor 2018 is daarom met € 23,7 miljoen verlaagd.

Het begrotingsgefinancierde gedeelte van het re-integratiebudget neemt na 2019 geleidelijk af (zie tabel 3.4.1). Dit is het gevolg van de Participatiewet, waarin geregeld is dat de instroom in de Wajong wordt beperkt tot mensen die duurzaam geen arbeidsmogelijkheden hebben.

Pm Rapport Algemene Rekenkamer

[[[Extracomptabele fiscale regelingen]]]
Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, is er een fiscale regeling die betrekking heeft op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regeling en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regeling vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Voor een beschrijving van de regeling, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en een programmering van evaluaties voor toekomstige jaren wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

2027482 03866

Tabel 3.4.4 Fiscale regelingen, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019
Jonggehandicaptenkorting	PM	PM	PM

2027482 03866

[[[Artikel]]]
5. Werkloosheid

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid en stimuleert hen het werk te hervatten.

De overheid biedt werknemers die hun baan verliezen en geheel of gedeeltelijk werkloos worden, bescherming tegen het verlies aan loon als gevolg van werkloosheid. Zij kunnen een beroep doen op een uitkering die voorziet in een tijdelijk loonvervangend inkomen om de periode van werkloosheid te overbruggen. Hiervoor zijn werknemers verplicht verzekerd op grond van de Werkloosheidswet (WW). Door middel van instrumenten als bijvoorbeeld de sollicitatieplicht, het besluit passende arbeid en inkomensverrekening stimuleert de overheid een terugkeer naar werk.

Werklozen die bij instroom in de WW 60 jaar of ouder zijn, komen na afloop van hun WW-recht in aanmerking voor een uitkering op minimumniveau op grond van de Inkomensvoorziening Oudere Werklozen (IOW). Vanaf 2020 stijgt de leeftijdsgrens om voor de IOW in aanmerking te komen mee met de AOW-leeftijd.

Als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde WW of IOW en diens eventuele partner onder het sociaal minimum ligt, kan de uitkeringsgerechtigde een toeslag ontvangen tot het sociaal minimum op grond van de Toeslagenwet (TW), zie beleidsartikel 2.

Werknemers in Caribisch Nederland ontvangen bij beëindiging van de dienstbetrekking anders dan door de schuld van de werknemer op grond van de Cessantiawet een eenmalige uitkering, te betalen door de werkgever. Als de werkgever wegens faillissement of surseance van betaling niet in staat is om de uitkering (tijdig) te betalen, neemt de overheid deze verplichting over.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Daarnaast **stimuleert** de Minister met financiële instrumenten initiatieven die bijdragen aan de werking van de arbeidsmarkt. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- Het borgen van het activerend karakter van de regelingen en van hun bijdrage aan de werking van de arbeidsmarkt;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

[[[Beleidswijzigingen]]]
Wet inkomensverziening voor oudere werklozen (IOW)
In het regeerakkoord is aangekondigd dat de Wet Inkomensvoorziening voor oudere werklozen (IOW) wordt verlengd met vier jaar, zodat deze werknemers na het aflopen van de WW- of WGA-uitkering niet hun eigen vermogen of dat van hun partner hoeven 'op te eten' voordat zij in aanmerking komen voor inkomensondersteuning. Met het oog op de stijgende participatiegraad van oudere werknemers en de betaalbaarheid van de regeling, zal de IOW worden aangepast door de leeftijdsgrens vanaf 2020 te laten meestijgen met de AOW-leeftijd.

Scholing WW (amendement van Weyenberg c.s., 34775 XV, nr. 15)
Vanaf juli 2018 beschikt het UWV over een tijdelijk budget voor het inkopen van scholingstrajecten voor werklozen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Het gaat om scholingstrajecten die toe leiden naar beroepen waar veel vraag naar werkenden is. De scholingstrajecten kunnen ingezet worden op twee manieren: gericht op werkhervatting in een krapteberoep of als de scholing bijdraagt aan een arrangement met een werkgever, waarbij een concrete baan in het vooruitzicht is gesteld.

Met opmerkingen [4]: Hoe verhoudt dit zich tot de RA-reeksen? Levert dit geld op tov de RA-reeks?

Met opmerkingen [5]: Hoe is dit gekoppeld aan de kasschuif (die nog geen groen licht heeft)?

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.5.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 5 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**173.025**	**142.677**	**123.497**	**127.307**	**129.886**	**138.545**	**148.692**
Uitgaven	**166.729**	**146.653**	**124.608**	**127.970**	**130.286**	**138.545**	**148.692**
waarvan juridisch verplicht (%)			92,0%				

2027482 03866

Inkomensoverdrachten	*157.961*	*130.683*	*97.317*	*117.097*	*129.886*	*138.545*	*148.692*
IOW	65.037	69.579	97.213	116.993	129.782	138.441	148.588
Cessantiawet (Caribisch Nederland)	24	104	104	104	104	104	104
Tijdelijke regeling tegemoetkoming Dagloonbesluit	92.900	61.000	0	0	0	0	0
Subsidies	*7.506*	*8.003*	*17.311*	*663*	*400*	*0*	*0*
Opdrachten	*1.262*	*667*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	0	7.300	9.980	10.210	0	0	0
Scholing WW	0	7.300	9.980	10.210	0	0	0
Ontvangsten	**1.171**	**3.397**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten IOW en uitkeringslasten Cessantiawet (Caribisch Nederland).

Subsidies:
De subsidies zijn voor 100% juridisch verplicht. Het budget heeft betrekking op PM

Opdrachten:
PM

Bijdrage aan ZBO's/RWT's
Vanaf juli 2018 beschikt het UWV over een tijdelijk budget voor het inkopen van scholingstrajecten voor werklozen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Hiervoor is 30 miljoen euro beschikbaar, verspreid over drie jaar. Hiervan is ca. 2,5 miljoen euro gereserveerd voor uitvoeringskosten. Dit wordt verantwoord op artikel 11.PM %

Tabel 3.5.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 5 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Uitgaven	**5.139.206**	**4.378.022**	**3.834.337**	**3.640.952**	**3.769.574**	**4.046.429**	**4.346.248**
Inkomensoverdrachten	*5.139.206*	*4.378.022*	*3.691.686*	*3.384.746*	*3.390.099*	*3.531.336*	*3.680.706*
WW	5.139.206	4.378.022	3.691.686	3.384.746	3.390.099	3.531.336	3.680.706
Nominaal	*0*	*0*	*142.651*	*256.206*	*379.475*	*515.093*	*665.542*
Ontvangsten	**329.026**	**323.000**	**311.786**	**324.080**	**336.108**	**347.335**	**358.909**
Ufo	329.026	323.000	298.984	298.984	298.984	298.984	298.984
Nominaal	0	0	12.802	25.096	37.124	48.351	59.925

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]
A. Inkomensoverdrachten

A1. Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW)
De IOW geeft werklozen die bij aanvang van de WW-uitkering 60 jaar of ouder zijn, na afloop van hun WW-uitkering recht op een vervolguitkering. Ook gedeeltelijk arbeidsongeschikten die bij aanvang van de loongerelateerde WGA-uitkering 60 jaar of ouder zijn, kunnen na afloop van hun loongerelateerde uitkering recht hebben op IOW. De IOW is een tijdelijke regeling. In

het sociaal akkoord is afgesproken om de IOW tot 2020 te verlengen en daarna een evaluatie uit te voeren. In de Wwz is daartoe opgenomen dat oudere WW'ers en WGA'ers in aanmerking kunnen komen voor een IOW-uitkering als zij vóór 1 januari 2020 werkloos of gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden. De IOW wordt uitgevoerd door het UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?

- Werklozen die bij aanvang van de WW-uitkering 60 jaar of ouder zijn en die recht hebben op meer dan drie maanden WW-uitkering, komen bij beëindiging van hun WW-uitkering wegens het bereiken van de maximale duur in aanmerking voor een IOW-uitkering. De regeling is toegankelijk voor oudere werklozen die werkloos zijn geworden vanaf 1 oktober 2006;
- Gedeeltelijk arbeidsongeschikte ouderen hebben na hun loongerelateerde WGA-uitkering recht op IOW als de loongerelateerde WGA is toegekend op of na het bereiken van de leeftijd van 60 jaar. De regeling is toegankelijk als het recht op de loongerelateerde WGA-uitkering op of na 1 januari 2008 is ontstaan.

Hoe hoog is de IOW-uitkering?
Deze uitkering is maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. Dit is op 1 juli 2018 € 1.115,94 bruto per maand (exclusief vakantietoeslag). De uitkering kan lager zijn dan 70% van het wettelijk minimumloon als:

- de WW- of loongerelateerde WGA-uitkering, in de kalendermaand voor het einde van deze uitkering, lager was dan 70% van het minimumloon;
- de betrokkene tijdens de IOW-uitkering andere inkomsten heeft, bijvoorbeeld loon of een andere uitkering.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven aan de IOW stijgen van 2018 op 2019 met circa € 30 miljoen. Vanwege de duurverkorting in de WW stromen mensen op jongere leeftijd door naar de IOW. Daarnaast blijven ze langer in de IOW-uitkering zitten vanwege de verhoging van de AOW-leeftijd. Beide effecten leiden tot een hoger IOW-volume, waardoor de IOW-lasten meerjarig een stijgend verloop vertonen.

Beleidsrelevante kerncijfers
Door de WW-duurverkorting komen mensen eerder in de IOW terecht. Door de stijging van de AOW-gerechtigde leeftijd blijven mensen gemiddeld langer in de IOW. Door deze twee effecten neemt het volume in de IOW toe.

Tabel 3.5.3 Kerncijfers IOW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume IOW (x 1.000 uitkeringsjaren)	5,0	5,8	8,0

[1] UWV, jaarverslag.

A2. Cessantiawet (Caribisch Nederland)
Werknemers in Caribisch Nederland ontvangen bij beëindiging van de dienstbetrekking anders dan door de schuld van de werknemer op grond van de Cessantiawet een eenmalige uitkering, te betalen door de werkgever. Als de werkgever wegens faillissement of surseance van betaling niet in staat is om de uitkering (tijdig) te betalen, neemt de overheid deze verplichting over.

Budgettaire ontwikkelingen
Er wordt een in de tijd constant uitgavenpatroon verondersteld. In de praktijk kunnen uitgaven echter van jaar tot jaar sterk fluctueren, afhankelijk van het aantal bedrijven dat failliet is gegaan en het aantal betrokken werknemers. Specifieke kenmerken van de betrokken werknemers, zoals gemiddeld dienstverband en gemiddeld loon, kunnen ook sterk fluctueren en de hoogte van de uitkeringslasten van jaar tot jaar beïnvloeden.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal uitkeringen dat op basis van de Cessantiawet wordt verstrekt is beperkt. Het volume wordt geraamd op minder dan 100 uitkeringen per jaar.

Tabel 3.5.4 Kerncijfers Cessantiawet (Caribisch Nederland)

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Cessantiawet (x 1.000 uitkeringen)	<0,1	<0,1	<0,1

[1] SZW-unit RCN.

A3. Werkloosheidswet (WW)

2027482 03866

De WW verzekert werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Het verlies aan inkomen kan voor een bepaalde periode gedeeltelijk opgevangen worden met een uitkering. De WW-uitkering duurt minimaal 3 maanden. De maximale duur is afhankelijk van het aantal jaren dat iemand heeft gewerkt voordat hij werkloos werd en wordt vanaf 2016 stapsgewijs – één maand per kwartaal – teruggebracht van 38 maanden naar 24 maanden. . Per jaar arbeidsverleden bouwt een werknemer de eerste tien jaar één maand recht op een WW-uitkering op. Vanaf tien jaar arbeidsverleden bouwt een werknemer met elk extra gewerkt jaar een halve maand recht op WW-uitkering op. De WW wordt uitgevoerd door het UWV.

Wie komt er voor in aanmerking?
Om voor een WW-uitkering in aanmerking te komen moet iemand in ieder geval:
- de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt;
- verzekerd zijn voor de WW;
- minimaal vijf arbeidsuren per week kwijtraken (of voor wie minder dan tien uur per week werkte, minimaal de helft van de arbeidsuren);
- geen recht meer hebben op loon over die verloren arbeidsuren;
- beschikbaar zijn om te gaan werken;
- voldoen aan de wekeneis: in de 36 weken voor de eerste werkloosheidsdag in minimaal 26 weken in loondienst hebben gewerkt;
- geen ZW-uitkering, WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid of IVA-uitkering ontvangen;
- geen WGA-uitkering ontvangen (tenzij men naast de WGA-uitkering werkte, en die baan is kwijtgeraakt);
- zich tijdig registreren als werkzoekende bij het UWV WERKbedrijf;
- niet verwijtbaar werkloos zijn. Verwijtbaar werkloos is iemand die zelf ontslag heeft genomen of om een dringende reden is ontslagen. In dat geval krijgt de werknemer geen uitkering of een korting op de uitkering.

Hoe hoog is de WW-uitkering?
De eerste twee maanden bedraagt de uitkering 75%, daarna 70% van het loonverlies (oude maandloon minus eventueel inkomen). Inkomsten uit arbeid worden gedeeltelijk verrekend, zodat het totale inkomen toeneemt naarmate de betrokkene meer werkt. De hoogte van het maandloon is gemaximeerd, waardoor de 75%-uitkering per 1 juli 2018 maximaal € 3.448,79 bruto per maand bedraagt en de 70%-uitkering maximaal € 3.218,87 (beide bedragen inclusief vakantietoeslag).

Budgettaire ontwikkelingen
De ramingen van het CPB geven voor 2018 en 2019 een daling van de werkloosheid aan. Daarnaast groeien de effecten van de Wwz geleidelijk in. De WW-duurverkorting, de aanpassing van het besluit passende arbeid en de invoering van inkomensverrekening hebben daarbij in de komende jaren naar verwachting een neerwaarts effect op de WW-uitgaven. Gezamenlijk leidt dit in 2018 tot een daling van de WW-uitgaven met circa € 870 miljoen en in 2019 tot een verdere daling met € 625 miljoen. Meerjarig verwacht CPB dat de werkloosheid weer zal gaan toenemen, daardoor nemen de WW-uitgaven in latere jaren toe.

Beleidsrelevante kerncijfers
De werkloosheid zal in 2018 en 2019 naar verwachting verder dalen. Dit leidt tot een afname van het aantal nieuwe WW-uitkeringen. Het aantal beëindigde WW-uitkeringen komt door de aantrekkende arbeidsmarkt in beide jaren naar verwachting hoger uit dan het aantal nieuwe uitkeringen. Het WW-volume vertoont daarmee meerjarig een dalend verloop. De invoering van de nieuwe WW-systematiek op basis van inkomensverrekening heeft een vertragend effect op de uitstroom uit de uitkering. Het recht op uitkering wordt pas administratief beëindigd nadat gebleken is dat de opgegeven inkomsten overeenkomen met de inkomstenopgave van de werkgever in de polisadministratie. Daarnaast valt de uitstroom mogelijk lager uit dan voorheen, omdat mensen die tegen een lager uurloon vanuit de WW gaan werken, een aanvulling uit de WW blijven behouden.

Tabel 3.5.6 Kerncijfers WW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume WW (x 1.000 uitkeringsjaren)	291	238	202
Aantal lopende WW-uitkeringen (x 1.000, ultimo)	330	276	234
Aantal nieuwe WW-uitkeringen (x 1.000)	390	327	293
Aantal beëindigde WW-uitkeringen (x 1.000)	472	380	335

[1] UWV, jaarverslag.

Het WW-volume in tabel 3.5.6 wordt weergegeven in uitkeringsjaren. Dit is het gemiddeld aantal WW-uitkeringen gedurende het kalenderjaar omgerekend naar voltijdsequivalenten. Daarnaast bevat tabel 3.5.6 het aantal lopende WW-uitkeringen per

2027482 03866

31 december. De ontwikkeling van deze ultimostand kan via de onderste twee kerncijfers in de tabel worden verklaard uit de totale WW-instroom en de WW-uitstroom gedurende het kalenderjaar.

Handhaving
De kerncijfers op het gebied van preventie tonen een stabiel beeld vergeleken met voorgaande jaren, met een hoge kennis van de verplichtingen. De kerncijfers op het gebied van opsporing laten zien dat het aantal geconstateerde overtredingen in 2017 verder is gedaald, terwijl het totale benadelingsbedrag vergelijkbaar is met dat van 2016. De incassoratio's zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Tabel 3.5.7 Kerncijfers WW (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde (%)	84	81	79
Kennis van de verplichtingen (%)	97	96	97
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	27	13	7,8
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	40	22	21
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	65	71	76
Incassoratio 2014 (%)	49	60	68
Incassoratio 2015 (%)	34	59	69
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	29	52
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	28

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] UWV, jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen niet voor.

B. Subsidies
PM

C. Opdrachten
PM

D. Bijdrage aan ZBO's/RWT's
PM toelichting

E. Ontvangsten
De overheid is eigenrisicodrager voor de WW. Het UWV verstrekt WW-uitkeringen aan voormalige overheidswerknemers en verhaalt deze uitkeringen vervolgens op de betrokken overheidswerkgever. Dit wordt als ontvangsten Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) op dit beleidsartikel van de begroting opgenomen. Als gevolg van de aantrekkende arbeidsmarkt nemen de ontvangsten Ufo in 2019 naar verwachting af.

2027482 03866

[[[Artikel]]]

6. Ziekte en zwangerschap

[[[Algemene doelstelling]]]

De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van ziekte en stimuleert hen het werk te hervatten.
De overheid beschermt werknemers tegen de financiële gevolgen van zwangerschap.

De overheid vindt dat mensen die ziek worden en waarbij de loonbetalingsverplichting bij ziekte voor de werkgever niet van toepassing is, ook verzekerd moeten zijn van een tijdelijk loonvervangend inkomen. Zij kunnen het verlies aan inkomen daarom voor een periode van twee jaar, gelijk aan de periode van de loonbetalingsverplichting, opvangen met een uitkering op grond van de Ziektewet (ZW). Door middel van verzuimbegeleiding en re-integratie stimuleert de overheid deze (gewezen) werknemers om zo snel mogelijk weer aan het werk te gaan.

Ook tijdens de periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof voorziet de overheid in een tijdelijk loonvervangend inkomen. Op grond van de Wet arbeid en zorg (WAZO) komen zwangere werknemers en zelfstandigen in aanmerking voor een uitkering.

Mensen die lijden aan de ziekte maligne mesothelioom of asbestose door blootstelling aan asbest, kunnen van de overheid een tegemoetkoming of een voorschot op een schadevergoeding ontvangen op grond van de Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS).

Werknemers in Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering op grond van de Ziekteverzekering (ZV).

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]

De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door het UWV en de SVB;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

[[[Beleidswijzigingen]]]

PM

Wijziging Wet arbeid en zorg

Per 1 januari 2019 wijzigt de Wet arbeid en zorg op twee onderdelen. Het pleegzorg- en adoptieverlof wordt met 2 weken verlengd tot 6 weken. Gedurende het verlof, dat voor beide ouders geldt, wordt een uitkering verstrekt ter hoogte van het (maximum)dagloon. Gelijktijdig wordt het kraamverlof (nu 2 dagen met behoud van loon) uitgebreid tot eenmaal de wekelijkse arbeidsduur met behoud van loon. Dit wordt gerealiseerd met de Wet invoering extra geboorteverlof (WIEG). Recht op het verlof, vanaf dan geboorteverlof genaamd, heeft de echtgeno(o)t(e) of de geregistreerd partner van de moeder, degene die ongehuwd met haar samenwoont of degene die het kind heeft erkend. Het verlof dient opgenomen te worden binnen 4 weken na de dag van de bevalling. Per 1 juli 2020 wordt het geboorteverlof aangevuld met vijfmaal de wekelijkse arbeidsduur geboorteverlof. Tijdens het aanvullende geboorteverlof krijgt de werknemer een uitkering ter hoogte van 70% van zijn (maximum) dagloon.

Met opmerkingen [6]: Is er een verwijzing naar een kamerstuk mogelijk?

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]

Tabel 3.6.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 6 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**7.578**	**8.697**	**8.301**	**8.456**	**8.612**	**8.770**	**8.770**
Uitgaven	**7.578**	**8.697**	**8.301**	**8.456**	**8.612**	**8.770**	**8.770**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Inkomensoverdrachten	*7.578*	*8.197*	*8.301*	*8.456*	*8.612*	*8.770*	*8.770*
TAS	4.508	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Ziekteverzekering (Caribisch Nederland)	3.070	3.984	4.088	4.243	4.399	4.557	4.557
Subsidies	*0*	*500*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*

Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten TAS en uitkeringslasten ziekteverzekering Caribisch Nederland.

Tabel 3.6.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 6 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Uitgaven	**2.682.956**	**2.779.445**	**2.902.126**	**3.814.303**	**3.666.060**	**3.563.152**	**3.712.740**
Inkomensoverdrachten	*2.682.956*	*2.779.445*	*2.794.608*	*3.544.829*	*3.295.610*	*3.105.541*	*3.142.503*
ZW	1.545.151	1.599.463	1.543.432	1.492.587	1.495.642	1.498.907	1.512.514
Transitievergoeding	0	0	0	781.743	403.120	189.296	189.296
WAZO	1.137.805	1.179.982	1.251.176	1.207.791	1.230.312	1.250.802	1.274.157
WAZO aanvullend geboorteverlof partners	0	0	0	62.708	166.536	166.536	166.536
Nominaal	*0*	*0*	*107.518*	*269.474*	*370.450*	*457.611*	*570.237*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]
A. Inkomensoverdrachten

A1. Tegemoetkoming asbestslachtoffers (TAS)
Mensen die lijden aan de ziekte maligne mesothelioom of asbestose als gevolg van blootstelling aan asbest kunnen een tegemoetkoming ontvangen op grond van de TAS. Indien zij de ziekte maligne mesothelioom of asbestose hebben gekregen door te werken met asbest (in dienst van een werkgever) of maligne mesothelioom hebben opgelopen via werkkleding van een huisgenoot, dan is de (voormalige) werkgever hiervoor aansprakelijk en kunnen zij een schadevergoeding bij de werkgever eisen. Dit kan echter lang duren. Tegelijkertijd is de levensverwachting van mensen met de ziekte maligne mesothelioom vaak erg kort. De TAS heeft tot doel asbestslachtoffers bij leven maatschappelijke erkenning te bieden in de vorm van een tegemoetkoming. Deze wordt uitgekeerd in de vorm van een voorschot op de schadevergoeding van de werkgever. Als de (voormalige) werkgever later alsnog een schadevergoeding betaalt wordt het voorschot hiermee verrekend. Indien de werknemer geen schadevergoeding ontvangt, wordt het voorschot omgezet in een tegemoetkoming. De TAS wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?
Mensen die ziek zijn geworden door het werken met asbest, krijgen een voorschot als:
- bij hen maligne mesothelioom of asbestose is vastgesteld;
- zij, of in het geval van maligne mesothelioom, een huisgenoot in loondienst bij een werkgever in Nederland werkten;
- zij, of in het geval van maligne mesothelioom, een huisgenoot op het werk zijn blootgesteld aan asbest;
- zij nog geen schadevergoeding hebben gekregen of een schadevergoeding hebben ontvangen die lager is dan € 20.355.

Hoe hoog is de TAS?
Zowel het voorschot als de tegemoetkoming is in 2018 € 20.355. Dit is een eenmalige uitkering. De hoogte van de TAS volgt de ontwikkeling van het wettelijk minimumloon.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten van de TAS worden voor komende jaren geraamd op € 4,2 miljoen per jaar.

Beleidsrelevante kerncijfers

2027482 03866

Ondanks dat het werken met asbest al in 1993 is verboden, blijft het aantal TAS aanvragen de komende jaren naar verwachting stabiel.

Tabel 3.6.3 Kerncijfers TAS

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal toekenningen voorschot TAS (x 1.000 uitkeringen)	0,4	0,4	0,4
waarvan toekenning i.v.m. maligne mesothelioom	0,3	0,3	0,3
waarvan toekenning i.v.m. asbesthose	<0,1	<0,1	<0,1
Aantal terugontvangen voorschotten TAS (x 1.000 uitkeringen)	0,1	0,1	0,1
Aantal toekenningen maligne mesothelioom bij leven ten opzichte van totaal aantal toekenningen (%)	85	.2	.2

[1] SVB, jaarverslag.
[2] Deze cijfers worden niet geraamd.

A2. Ziekteverzekering (ZV) (Caribisch Nederland)
Werknemers in Caribisch Nederland die door ziekte of zwangerschap met loonderving geconfronteerd worden, ontvangen een uitkering (ziekengeld) op grond van de Ziekteverzekering. De uitkering is gerelateerd aan het loon van de werknemer.

Budgettaire ontwikkelingen
Door de verhoging van de gerechtigde leeftijd van de Algemene Ouderdomsverzekering (zie ook beleidsartikel 8) lopen de uitkeringen van de ZV langer door. Hierdoor nemen de uitkeringslasten ZV in de komende jaren toe.
Beleidsrelevante kerncijfers
Tabel 3.6.4 Kerncijfers ziekteverzekering Caribisch Nederland

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Ziekteverzekering CN (x 1.000 uitbetaalde ziektedagen)	61	PM	PM

[1] SZW-unit RCN.

A3. Ziektewet (ZW)
De ZW geeft zieke werknemers het recht op een uitkering als zij geen werkgever meer hebben die in geval van ziekte loon moet doorbetalen. De ZW bevat minimumnormen voor re-integratie. De ZW geldt ook voor een beperkte groep werknemers die wel in dienst zijn van een werkgever, namelijk werknemers die tijdelijk ongeschikt zijn voor het verrichten van hun werk wegens arbeidsongeschiktheid als gevolg van zwangerschap en orgaandonatie en werknemers met een zogenaamde no-riskpolis. De werkgever mag de ZW-uitkering dan verrekenen met het loon dat hij moet doorbetalen. De ZW wordt uitgevoerd door het UWV of door werkgevers zelf wanneer zij ervoor gekozen hebben om eigenrisicodrager te zijn voor de ZW-uitkeringslasten.

Wie komt er voor in aanmerking?
In aanmerking voor een ziektewetuitkering komen:
- Uitzendkrachten (zonder vast contract met het uitzendbureau);
- Oproepkrachten (afhankelijk van het soort oproepcontract);
- Personen met een arbeidscontract dat afloopt tijdens de ziekte;
- Personen die een WW-uitkering ontvangen en langer dan dertien weken ziek zijn;
- Vrouwen die ziek worden als gevolg van zwangerschap of bevalling. Wanneer vrouwen in loondienst werken hebben zij tijdens hun zwangerschapsverlof recht op een uitkering op grond van de Wet arbeid en zorg. Als deze vrouwen door de zwangerschap vóór of na de bevalling ziek worden, ontvangen zij een ZW-uitkering;
- Orgaandonoren die door hun donatie tijdelijk niet kunnen werken;
- Personen met een no-riskpolis die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn en die binnen vijf jaar nadat ze in dienst zijn gekomen van een werkgever ziek worden;
- Ondernemers en directeuren-grootaandeelhouders kunnen alleen een beroep doen op de ZW als zij hiervoor een vrijwillige verzekering hebben.

Hoe hoog is de ZW-uitkering?
De ZW-uitkering bedraagt meestal 70% van het loon dat de betrokkene gemiddeld per dag verdiende in het jaar voordat hij ziek werd. De hoogte van het dagloon is per 1 juli 2018 gemaximeerd op € 211,42 bruto per dag. Hierdoor bedraagt de uitkering maximaal € 3.218,87bruto per maand inclusief vakantiegeld. De uitkering duurt maximaal twee jaar.
Er zijn enkele uitzonderingen. Orgaandonoren en werkneemsters die arbeidsongeschikt zijn als gevolg van de zwangerschap of bevalling hebben recht op een ZW-uitkering van 100% van het dagloon, wat neerkomt op een uitkering van

2027482 03866

maximaal € 4.598,39bruto per maand inclusief vakantiegeld. Op verzoek van de werkgever kan het UWV de ZW-uitkering van personen die onder de no-riskpolis vallen het eerste jaar op 100% van het dagloon vaststellen.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten ZW van de bij het UWV verzekerde populatie nemen in 2019 met ca. € 55 miljoen af. Deze daling is vooral het gevolg van een afname van het aantal zieke werklozen, alsook een afname van de bij UWV-verzekerde populatie eindedienstverbanders.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.6.5 Kerncijfers ZW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume ZW (x 1.000 uitkeringsjaren)	90	PM	PM
Instroom ZW (x 1.000 uitkeringen)	252	.[2]	.[2]
Uitstroom ZW (x 1.000 uitkeringen)	300	.[2]	.[2]

[1] UWV, jaarverslag.
[2] In- en uitstroom worden niet geraamd.

Handhaving
De kerncijfers op het gebied van preventie tonen een stabiel beeld vergeleken met voorgaande jaren. De kerncijfers op het gebied van opsporing tonen een hoger aantal geconstateerde overtredingen dan in 2016, terwijl het totale benadelingsbedrag vergelijkbaar is met voorgaande jaren. De incassoratio's tonen een stabiel beeld.

Tabel 3.6.6 Kerncijfers ZW (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	81	76	80
Kennis van de verplichtingen (%)	94	93	95
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiele benadeling (x 1.000)	0,7	0,9	1,6
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	2,3	3,0	3,4
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	58	68	76
Incassoratio 2014 (%)	38	49	56
Incassoratio 2015 (%)	26	44	51
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	25	41
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	24

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] UWV, jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen niet voor.

A4. Transitievergoeding
Bij ontslag van een werknemer wegens (langdurige) arbeidsongeschiktheid is de werkgever een transitievergoeding verschuldigd, na de periode van loondoorbetaling. Het wetsvoorstel dat regelt dat werkgevers voor deze kosten van de transitievergoeding door UWV zullen worden gecompenseerd is controversieel verklaard. Hierdoor zal, wanneer het wetsvoorstel op een later moment toch wordt aangenomen, de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1-1-2019 niet gehaald worden en minstens een half jaar later komen te liggen. Tekst niet meer actueel, moet aangepast.

A5. Wet arbeid en zorg (WAZO)
De WAZO bundelt een aantal wettelijke verlofvormen, zoals het zwangerschaps- en bevallingsverlof, kraamverlof, adoptie- en pleegzorgverlof, ouderschapsverlof en kort- en langdurend zorgverlof. Soms bestaat er recht op (gedeeltelijke)

2027482 03866

loondoorbetaling of op een uitkering (zwangerschaps- en bevallingsuitkering en adoptie- en pleegzorguitkering). Deze uitkeringen op grond van de WAZO worden uitgevoerd door het UWV.

Recht op kraamverlof ontstaat als het de echtgeno(o)t(e) of de geregistreerd partner betreft. Daarnaast hebben ook ongehuwd samenwonenden en de partner die het kind erkent, recht op dit verlof.

Wie komt er voor in aanmerking?
In aanmerking voor een zwangerschaps- en bevallingsuitkering komen:

- Vrouwelijke werknemers;
- Andere vrouwelijke verzekerden voor de ZW (o.a. thuiswerksters en vrouwen die een ZW-, WW- of loongerelateerde WGA-uitkering ontvangen);
- Vrouwelijke vrijwillig verzekerden voor de ZW;
- Vrouwen van wie de vermoedelijke bevallingsdatum binnen 10 weken na het einde van de verplichte ZW-verzekering ligt, evenals vrouwen die later uitgerekend zijn, maar die toch binnen 10 weken na het einde van de verplichte verzekering bevallen.

Er is een afzonderlijke uitkeringsregeling voor zwangere zelfstandigen, de regeling Zelfstandig en Zwanger (ZEZ). Vrouwelijke zelfstandigen, directeuren-grootaandeelhouders, meewerkende echtgenoten en beroepsbeoefenaars op arbeidsovereenkomst (hulpen in de huishouding voor minder dan vier dagen per week) hebben gedurende ten minste 16 weken recht op een uitkering. Zie ook beleidsartikel 12.

Hoe hoog is de WAZO?
De zwangerschaps- en bevallingsuitkering, het kraamverlof en de adoptie- en pleegzorguitkering bedraagt 100% van het laatstverdiende loon, tot een maximum van 100% van het maximumdagloon. Dit is per 1 juli 2018 gelijk aan € 4598,39bruto per maand inclusief vakantiegeld. De hoogte van de uitkering voor zelfstandigen is maximaal het wettelijk minimumloon (per 1 juli 2018 € 1.594,20 bruto per maand exclusief vakantiegeld).

Budgettaire ontwikkelingen
Als gevolg van een verwachte lichte toename van het aantal geboorten en een stijgende participatiegraad nemen de uitgaven voor zwangerschap- en bevallingsverlof in 2019 met ca. € 20 miljoen toe ten opzichte van 2018. Voor uitgaven als gevolg van het wetsvoorstel dat het aanvullend geboorteverlof regelt, is vanaf 1 juli 2020 € PM miljoen begroot. De hiervoor beschikbare middelen verdubbelen in 2021 en latere jaren omdat de regeling dan het volledige kalenderjaar geldt.
Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.6.7 Kerncijfers WAZO

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Totaal aantal toekenningen zwangerschap- en bevallingsverlofuitkering (x 1.000 uitkeringen)	137	PM	PM
Aantal toekenningen werknemers (x 1.000 uitkeringen)	127	PM	PM
Aantal toekenningen zelfstandigen (x 1.000 uitkeringen)	10	PM	PM

[1] UWV, berekening.

2027482 03866

[[[Artikel]]]
7. Kinderopvang

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid biedt financiële ondersteuning aan werkende ouders voor kinderopvang en bevordert de kwaliteit van kinderopvang.

De overheid hecht aan goede en financieel toegankelijke kinderopvang, zodat ouders arbeid en zorg kunnen combineren en kinderen goed toegerust zijn op het primair onderwijs. Voor de bevordering van de arbeidsparticipatie is het belangrijk dat ouders van jonge kinderen actief blijven op de arbeidsmarkt. Bovendien zorgt goede kinderopvang er ook voor dat kinderen worden gestimuleerd in hun ontwikkeling.

Om de kwaliteit van kinderopvang te bevorderen heeft de overheid in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko) vastgesteld aan welke eisen de kinderopvangvoorzieningen moeten voldoen. De GGD houdt hier toezicht op. Daarnaast steunt de Minister projecten ter verbetering van de kwaliteit van kinderopvang via subsidies. Dit is om te zorgen dat ouders hun kind naar een kinderopvangvoorziening kunnen sturen die van goede kwaliteit is. De kinderopvangondernemers zijn verantwoordelijk voor het goed functioneren van de kinderopvang. Gastouderbureaus en gastouders zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van gastouderopvang. Ouders hebben een eigen verantwoordelijkheid bij de keuze voor een kinderopvangvoorziening en kunnen hun invloed onder andere via de oudercommissies uitoefenen.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **regisseert** met wet- en regelgeving het stelsel, **financiert** met de kinderopvangtoeslag (KOT) het gebruik van kinderopvang en **stimuleert** met subsidies de bevordering van de kwaliteit van kinderopvang. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- Het vaststellen van de hoogte van de kinderopvangtoeslag en de voorwaarden waaronder deze wordt toegekend;
- Het ter beschikking stellen van middelen aan gemeenten via het Gemeentefonds ter financiering van toezicht en handhaving op de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk;
- Het borgen van de kwaliteit van toezicht en handhaving;
- Het bevorderen van de kwaliteit van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering van de KOT door de Belastingdienst.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang
Op 1 januari 2018 is de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang in werking getreden. Met de maatregelen uit die wet wordt een kwaliteitsverbetering gerealiseerd en wordt de ontwikkeling van het kind meer centraal gesteld. Een aantal eisen uit deze wet wordt per 1 januari 2019 ingevoerd. Dit betreft ten eerste de wijziging van de beroepskracht-kindratio. Voor baby's gaat deze van één pedagogisch medewerker per vier baby's naar één per drie baby's, waardoor er meer tijd en aandacht voor kinderen in hun eerste levensjaar is. De beroepskracht-kindratio voor kinderen van 7 jaar en ouder wordt versoepeld van één pedagogisch medewerker op tien kinderen, naar één op twaalf. Ten tweede wordt de pedagogische beleidsmedewerker geïntroduceerd. Deze coacht de pedagogisch medewerkers bij de dagelijkse werkzaamheden en houdt zich bezig met de ontwikkeling van pedagogisch beleid. De maatregelen die per 1 januari 2019 in werking treden, leiden tot een verhoging van de maximumuurprijs met € 0,27 voor de dagopvang en een verlaging met € 0,34 voor de buitenschoolse opvang (Tweede Kamer, 2017-2018, 31 322, nr. 365). De uitgaven aan kinderopvangtoeslag worden als gevolg van deze maatregelen met circa € 20 miljoen structureel verhoogd.

Met opmerkingen [27]: Waarom deze versoepeling?

Verbeteringen kinderopvangtoeslag
Het kabinet wil grote geldschulden, mede als gevolg van de kinderopvangtoeslag, voorkomen en heeft het besluit genomen om daarvoor verbeteringen in de kinderopvangtoeslag door te voeren. Het eerder beoogde wetsvoorstel Wet nieuw financieringsstelsel kinderopvang (directe financiering) zal niet bij de Tweede Kamer worden ingediend (Tweede Kamer 2017-2018, 31 322, nr. 361).

Op dit moment vindt overleg met de Belastingdienst plaats om het traject met betrekking tot de verbetervoorstellen kinderopvangtoeslag op te zetten en de specifieke verbetervoorstellen bij de kinderopvangtoeslag nader uit te werken. De verbetervoorstellen richten zich op het aanpakken van de problematiek als gevolg van terugvorderingen bij ouders, met bijzondere aandacht voor het terugdringen van hoge terugvorderingen. Het is de bedoeling dat de nu voorgenomen verbeteringen bij de Belastingdienst stapsgewijs, maar uiterlijk in 2020 zijn gerealiseerd. De Tweede Kamer zal hier middels

2027482 03866

de halfjaarsrapportages van de Belastingdienst over worden geïnformeerd. Voor 2019 is budget voor doorwerkingseffectenvan de verbetervoorstellen gereserveerd.

Verbetering kwaliteit en toegankelijkheid van kinderopvang in Caribisch Nederland
Samen met de openbare lichamen van de eilanden in Caribisch Nederland zal worden gewerkt aan een integraal plan van aanpak voor de verbetering van de kwaliteit en (financiële) toegankelijkheid in de komende jaren. Op de begroting van SZW zijn hiervoor middelen gereserveerd.
PM

~~*Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang*~~
~~Op 1 januari 2018 is de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang in werking getreden. Met de maatregelen uit die wet wordt een kwaliteitsverbetering gerealiseerd en wordt de ontwikkeling van het kind meer centraal gesteld. Een aantal eisen uit deze wet wordt per 1 januari 2019 ingevoerd. Dit betreft ten eerste de wijziging van de beroepskracht-kindratio. Voor baby's gaat deze van één pedagogisch medewerker per vier baby's naar één per drie baby's, waardoor er meer tijd en aandacht voor kinderen in hun eerste levensjaar is. De beroepskracht-kindratio voor kinderen van 7 jaar en ouder wordt versoepeld van één pedagogisch medewerker op tien kinderen, naar één op twaalf. Ten tweede wordt de pedagogische beleidsmedewerker geïntroduceerd. Deze coacht de pedagogisch medewerkers bij de dagelijkse werkzaamheden en houdt zich bezig met de ontwikkeling van pedagogisch beleid. De maatregelen die per 1 januari 2019 in werking treden, leiden tot een verhoging van de maximumuurprijs met € 0,27 voor de dagopvang en een verlaging met € 0,34 voor de buitenschoolse opvang (Tweede Kamer, 2017-2018, 34 322, nr. 365). De uitgaven aan kinderopvangtoeslag worden als gevolg van deze maatregelen met circa € 20 miljoen structureel verhoogd.~~

~~*Verbeteringen kinderopvangtoeslag*~~
~~Het kabinet wil grote geldschulden, mede als gevolg van de kinderopvangtoeslag, voorkomen en heeft het besluit genomen om daarvoor verbeteringen in de kinderopvangtoeslag door te voeren. Het eerder beoogde wetsvoorstel Wet nieuw financieringsstelsel kinderopvang (directe financiering) zal niet bij de Tweede Kamer worden ingediend (Tweede Kamer 2017-2018, 34 322, nr. 361).~~

~~Op dit moment vindt overleg met de Belastingdienst plaats om het traject met betrekking tot de verbetervoorstellen kinderopvangtoeslag op te zetten en de specifieke verbetervoorstellen bij de kinderopvangtoeslag nader uit te werken. De verbetervoorstellen richten zich op het aanpakken van de problematiek als gevolg van terugvorderingen bij ouders, met bijzondere aandacht voor het terugdringen van (zeer) hoge terugvorderingen. Het is de bedoeling dat de nu voorgenomen verbeteringen bij de Belastingdienst stapsgewijs, maar uiterlijk in 2020 zijn gerealiseerd. De Tweede Kamer zal hier middels de halfjaarsrapportages van de Belastingdienst over worden geïnformeerd. Voor 2019 is budget voor de nadere uitwerking van de verbetervoorstellen gereserveerd.~~

~~*Verbetering kwaliteit en toegankelijkheid van kinderopvang in Caribisch Nederland*~~
~~Samen met de openbare lichamen van de eilanden in Caribisch Nederland zal worden gewerkt aan een integraal plan van aanpak voor de verbetering van de kwaliteit en (financiële) toegankelijkheid in de komende jaren. Hierover zal naar verwachting in het najaar eerste besluitvorming plaatsvinden. Op de begroting van SZW zijn hiervoor reeds structureel middelen gereserveerd.~~
~~PM~~

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.7.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en –ontvangsten artikel 7 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**2.610.668**	**2.966.420**	**3.281.432**	**3.343.132**	**3.375.292**	**3.385.517**	**3.399.946**
Uitgaven	**2.610.681**	**2.966.420**	**3.281.432**	**3.343.132**	**3.375.292**	**3.385.517**	**3.399.946**
waarvan juridisch verplicht (%)			99,5%				
Inkomensoverdrachten	*2.585.976*	*2.933.110*	*3.264.213*	*3.326.473*	*3.358.622*	*3.370.247*	*3.384.676*
Kinderopvangtoeslag	2.585.976	2.933.110	3.264.213	3.326.473	3.358.622	3.370.247	3.384.676
Subsidies	*5.624*	*5.193*	*4.350*	*4.350*	*4.350*	*4.350*	*4.350*
Opdrachten	*4.563*	*5.722*	*2.049*	*2.502*	*2.502*	*2.502*	*2.502*

Met opmerkingen [8]: In de Kamerbrief van 25 april is toch aangegeven dat BD dit binnen eigen begroting oplost? Is dit de 2 mln. voor doorwerkingseffecten?

Met opmerkingen 9]: 'Voorwaarde is dat de kwaliteit van de kinderopvang van voldoende niveau is.'

Deze voorwaarde geldt toch nog steeds? Moeten we dat niet benoemen?

Bijdrage aan agentschappen	*14.518*	*22.395*	*10.620*	*9.807*	*9.818*	*8.418*	*8.418*
DUO	14.415	22.134	10.573	9.549	9.557	8.157	8.157
Justis	103	261	247	258	261	261	261
Centraal informatiepunt beroepen gezondheidszorg	0	0	0	0	0	0	0

Ontvangsten	**1.464.185**	**1.536.821**	**1.580.428**	**1.622.128**	**1.661.822**	**1.671.777**	**1.675.936**
Ontvangsten algemeen	313.466	314.959	346.613	374.753	400.627	410.582	414.741
Werkgeversbijdrage kinderopvang	1.150.719	1.221.862	1.233.815	1.247.375	1.261.195	1.261.195	1.261.195

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en daarom voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten kinderopvangtoeslag.

Subsidies:
PM

Opdrachten:
PM

Bijdrage aan agentschappen:
PM

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]
A. Inkomensoverdrachten

Kinderopvangtoeslag (KOT)
Ouders die betaalde arbeid verrichten en ouders die tot een doelgroep behoren zoals omschreven in de Wko, ontvangen een inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten van kinderopvang: de kinderopvangtoeslag. Hierbij geldt de voorwaarde dat zij hun kinderen naar een kinderopvanginstelling of gastouder brengen die voldoet aan de eisen van de Wko en daarom geregistreerd is in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). De KOT wordt uitgevoerd door de Belastingdienst/Toeslagen. DUO verzorgt de inschrijving in het register buitenlandse kinderopvang en de SVB is verantwoordelijk voor de uitbetaling van de aanvulling op de KOT in het buitenland.

Wie komt er voor in aanmerking?
- Ouders die arbeid en zorg voor kinderen combineren en beide werken (werknemers en zelfstandigen);
- Alleenstaande ouders die arbeid en zorg voor kinderen combineren (werknemers en zelfstandigen);
- Doelgroepouders, bijvoorbeeld ouders die studeren of deelnemen aan een traject om weer aan het werk te komen.

Hoe hoog is de kinderopvangtoeslag?
De hoogte van de kinderopvangtoeslag is van een aantal aspecten afhankelijk:
- Hoogte van het verzamelinkomen;
- Hoogte van de werkelijk betaalde uurprijs;
- Het kind waar de opvang betrekking op heeft: voor het eerste kind geldt een andere toeslag dan voor tweede en volgende kinderen;
- De opvangsoort: dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang kennen een verschillend maximumuurtarief waarvoor ouders een toeslag kunnen ontvangen;
- Het aantal gewerkte uren door de ouder die de minste uren per jaar werkt dan wel de periode waarin een traject naar werk gevolgd wordt;
- Het aantal uren dat gebruik wordt gemaakt van een kinderopvangvoorziening.

Budgettaire ontwikkelingen
PMDe uitgaven voor kinderopvangtoeslag nemen in 2018 toe door ingroei van het gedragseffect als gevolg van de intensivering in 2017. Daarnaast nemen de uitgaven toe doordat ouders meer gaan werken als gevolg van de gunstige conjuncturele ontwikkeling. In 2019 stijgen de uitgaven relatief sterk als gevolg van de intensivering van dat jaar.

Met opmerkingen [30]: Deze begrijp ik niet, want de reeks was juist lager dan beoogd bij RA, toch? Er zou meer een geleidelijke ingroei zijn van het gedragseffect. Wel waren er hogere beschikkingen.

Kan dit beter toegelicht worden, ook conform CW artikel 3.1.

~~*Budgettaire ontwikkelingen*~~

~~PMDe uitgaven voor kinderopvangtoeslag nemen in 2018 toe door ingroei van het gedragseffect als gevolg van de intensivering in 2017. Daarnaast nemen de uitgaven toe doordat ouders meer gaan werken als gevolg van de gunstige conjuncturele ontwikkeling. In 2019 stijgen de uitgaven relatief sterk als gevolg van de intensivering van dat jaar.~~

Beleidsrelevante kerncijfers

PM

Tabel 3.7.2 Kerncijfers gebruik kinderopvang (jaargemiddelden)[1]

	Realisatie 2017[2]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal huishoudens dat gebruik maakt van kinderopvangtoeslag (x 1.000, jaargemiddelde)	486	PM	PM
Aantal kinderen met kinderopvangtoeslag (x 1.000, jaargemiddelde)			
0-12 jaar	733	790	PM
0-4 jaar	345	379	393
4-12 jaar	388	411	422
Deelname kinderen met kinderopvangtoeslag (%)			
0-12 jaar	34	PM	PM
0-4 jaar	50	PM	PM
4-12 jaar	26	PM	PM
Aantal uren per kind per maand			
0-12 jaar	57,4	PM	PM
0-4 jaar	80,2	PM	PM
4-12 jaar	37,2	PM	PM
Gebruik kinderopvangtoeslag naar verzamelinkomen			
Aantal kinderen met kinderopvangtoeslag x 1.000			
Tot 130% Wml	66	PM	PM
130% Wml tot 1½ x modaal	175	PM	PM
1½ x modaal tot 3 x modaal	383	PM	PM
3 x modaal en hoger	109	PM	PM
Aantal uren per kind per maand met kinderopvangtoeslag			
Tot 130% Wml	74	PM	PM
130% Wml tot 1½ x modaal	54	PM	PM
1½ x modaal tot 3 x modaal	54	PM	PM
3 x modaal en hoger	64	PM	PM

[1] SZW-berekeningen op basis van informatie van CBS (bevolkingsprognose voor berekening deelname) en Belastingdienst/Toeslagen.
[2] De realisatiecijfers van 2017 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik.

Tabel 3.7.3 Kerncijfers kinderopvang bijdragen sectoren en ouders[1]

	Realisatie 2017[2]	Raming 2018	Raming 2019
Bijdragen sectoren (in %)			
Collectief	70	PM	PM

waarvan Overheid	35	PM	PM
waarvan Werkgevers	35	PM	PM
Ouders	31	PM	PM
Wettelijke maximum uurprijs (in €)[3]			
Dagopvang	7,18	7,45	8,02
Buitenschoolse opvang	6,69	6,95	6,89
Gastouderopvang	5,75	5,91	6,15
Gemiddelde tarieven van kinderopvanginstellingen (in €)[4,5,6]			
Dagopvang	7,15	PM	PM
Buitenschoolse opvang	6,96	PM	PM
Gastouderopvang	5,77	PM	PM
130% Wml	0,45	PM	PM
1½ x modaal	1,70	PM	PM
3x modaal	4,79	PM	PM
Ouderbijdrage volgende kind in € per uur voor gezinsinkomen[7]			
130% Wml	0,37	PM	PM
1½ x modaal	0,47	PM	PM
3x modaal	1,19	PM	PM

[1] SZW-berekeningen op basis van informatie van Belastingdienst/Toeslagen.
[2] De realisatiecijfers van 2017 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik.
[3] De maximum uurprijzen betreffen de vastgestelde maximum uurprijzen (en niet een raming).
[4] De raming is opgesteld in prijzen 2018. Echter, het geraamde gemiddelde tarief 2019 is, evenals de wettelijk maximum uurprijs 2019 weergegeven op prijsniveau 2019.
[5] De cijfers over de gemiddelde uurprijs zijn gebaseerd op de uurprijzen die ouders aan de Belastingdienst/Toeslagen doorgeven. Deze kunnen afwijken van de door de ouders werkelijk betaalde uurprijzen.
[6] Het betreft de gemiddelde uurprijzen, waarbij gewogen is naar gebruik. Ter illustratie: de uurprijs van gebruikers die 60 opvanguren afnemen weegt drie keer zo zwaar mee bij bepaling van het gemiddelde als de uurprijs van gebruikers die 20 opvanguren afnemen.
[7] Kosten van kinderdagopvang per uur voor ouders, gebaseerd op de maximum uurprijzen en de toeslag die ouders ontvangen.

B. Subsidies
PM

C. Opdrachten
PM

D. Bijdrage aan agentschappen
PM

E. Ontvangsten
PM

2027482 03866

[[[Artikel]]]
8. Oudedagsvoorziening

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid biedt een basisinkomen aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. De overheid stimuleert de opbouw van en stelt kaders voor de houdbaarheid van aanvullende arbeidspensioenen en draagt zorg voor toezicht op de naleving daarvan.

De overheid vindt dat iedere gepensioneerde een basisinkomen dient te hebben. Daarom verschaft zij een basispensioen (AOW) aan diegenen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. Dit is de eerste pijler van het Nederlandse pensioenstelsel. Daarnaast bevordert de overheid het opbouwen van toekomstbestendige aanvullende pensioenen, zodat werknemers na hun pensionering niet te maken krijgen met een grote inkomensachteruitgang. Momenteel bouwt ruim 95% van de werknemers een aanvullend arbeidspensioen op door verplichte deelname aan pensioenregelingen die vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers meestal beheren. Met regelgeving en toezicht waarborgt de overheid een zorgvuldig beheer van de ingelegde pensioengelden. Dit betreft de tweede pijler van het Nederlandse pensioenstelsel. In de derde pijler van het pensioenstelsel kunnen mensen facultatief individuele pensioenproducten afsluiten.

De overheid biedt onder voorwaarden een inkomensondersteuning aan AOW-gerechtigden en biedt een overbruggingsuitkering aan mensen die per 1 januari 2013 reeds deelnemen aan een vut- of prepensioenregeling of een daarmee vergelijkbare regeling en die zich niet hebben kunnen voorbereiden op de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Inwoners van Caribisch Nederland die de AOV-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, ontvangen een basispensioen op grond van de Algemene Ouderdomsverzekering (AOV). Tevens kent de AOV een partnertoeslag.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen en de aanvullende arbeidspensioenen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:

- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen voor zover de overheid hier zelf verantwoordelijkheid voor draagt;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB;
- De vormgeving van het toezicht met betrekking tot de arbeidspensioenen door De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de fiscale wet- en regelgeving. Wanneer fiscale instrumenten worden ingezet om doelstellingen in het kader van het pensioenbeleid te realiseren, is de Minister van SZW hiervoor medeverantwoordelijk.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Pensioencommunicatie
Het is de bedoeling dat vanaf september 2019 op www.mijnpensioenoverzicht.nl het te verwachten pensioen voor alle deelnemers wordt uitgedrukt in drie scenariobedragen, berekend volgens een verwacht, een optimistisch en een pessimistisch scenario. Zo krijgen deelnemers meer dan nu inzicht in hun te verwachten pensioen, en dat het meer of minder kan worden.

Waardeoverdracht klein pensioen
Per 1 januari 2019 gaat zo automatisch mogelijke waardeoverdracht van kleine pensioenen van start. Vanaf dit moment is afkoop van een klein pensioen (minder dan € 474,11 bruto per jaar) voor pensioeningang niet meer mogelijk. Pensioenuitvoerders dragen zoveel mogelijk kleine pensioenen over aan de pensioenuitvoerder waar op dat moment pensioen wordt opgebouwd. Zo houden de kleine pensioenen de pensioenbestemming. Per 1 januari 2019 vervallen hele kleine pensioenen (€ 2 of minder bruto per jaar).

~~*Waardeoverdracht klein pensioen*~~
~~Per 1 januari 2019 gaat zo automatisch mogelijke waardeoverdracht van kleine pensioenen van start. Vanaf dit moment is afkoop van een klein pensioen (minder dan € 474,11 bruto per jaar) voor pensioeningang niet meer mogelijk. Pensioenuitvoerders dragen zoveel mogelijk kleine pensioenen over aan de pensioenuitvoerder waar op dat moment~~

Met opmerkingen [31]: Kan voor de lezer nog wel iets helderder worden uitgelegd waarom je dit doet.

~~pensioen wordt opgebouwd. Zo houden de kleine pensioenen de pensioenbestemming. Per 1 januari 2019 vervallen hele kleine pensioenen (€ 2 of minder bruto per jaar).~~

Wetsvoorstel pensioen bij scheiding
Medio 2019 wil de minister een wetsvoorstel over pensioen bij scheiding indienen bij de Tweede Kamer. De wijzigingsvoorstellen zijn in maart 2018 aan de Tweede Kamer gestuurd. PM check tekst Ten eerste wordt bij scheiding het ouderdomspensioen automatisch verdeeld, tenzij ex-partners andere afspraken hebben gemaakt. Ten tweede gaat de verdeling van het ouderdomspensioen standaard via conversie. En ten derde wordt de hoogte van het bijzonder partnerpensioen vastgesteld enkel over de huwelijkse periode. Het betreft een wetsvoorstel van de minister van SZW en de minister voor Rechtsbescherming.

PM pensioendeal?

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.8.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 8 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**24.175**	**25.574**	**29.861**	**29.723**	**30.971**	**31.910**	**30.028**
Uitgaven	**24.175**	**25.574**	**29.861**	**29.723**	**30.971**	**31.910**	**30.028**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Inkomensoverdrachten	*24.157*	*25.574*	*29.861*	*29.723*	*30.971*	*31.910*	*30.028*
Overbruggingsregeling	4.363	4.395	5.095	5.320	5.654	5.711	3.720
AOV incl. tegemoetkoming (Caribisch Nederland)	19.794	21.179	24.766	24.403	25.317	26.199	26.308
Opdrachten	18	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten Overbruggingsregeling AOW (OBR) en AOV.

Tabel 3.8.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 8 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Uitgaven	**37.412.346**	**38.172.644**	**39.435.398**	**40.803.663**	**42.237.070**	**43.607.965**	**45.758.633**
Inkomensoverdrachten	*37.412.346*	*38.172.644*	*38.250.385*	*38.243.774*	*38.297.968*	*38.500.264*	*39.283.474*
AOW	36.466.225	37.239.696	37.313.296	37.305.201	37.357.231	37.554.037	38.317.413
Inkomensondersteuning AOW	946.121	932.948	937.089	938.573	940.737	946.227	966.061
Nominaal	*0*	*0*	*1.185.013*	*2.559.889*	*3.939.102*	*5.107.701*	*6.475.159*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]
A. Inkomensoverdrachten

A1. Overbruggingsregeling AOW (OBR)
De OBR geldt voor mensen die per 1 januari 2013 reeds deelnemen aan een vut- of prepensioenregeling of een daarmee vergelijkbare regeling en die zich niet hebben kunnen voorbereiden op de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd. De regeling is per 1 oktober 2013 in werking getreden, werkt terug tot 1 januari 2013 en sluit voor nieuwe instroom per 1 januari 2023. Vanaf 2016 is de OBR uitgebreid voor mensen die tussen 1 januari 2013 en 1 juli 2015 met vroegpensioen zijn gegaan. De OBR overbrugt voor deze groep alleen het AOW-gat voor zover dat het gevolg is van de versnelde verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd, omdat deze groep zich niet op die versnelling heeft kunnen voorbereiden. Sinds 1 oktober 2016 kan een OBR-uitkering tot maximaal 1 jaar met terugwerkende kracht worden aangevraagd (de aanvraag moet wel worden gedaan vóór dat de AOW-gerechtigde leeftijd is bereikt). De OBR kent een inkomenseis en een partner- en vermogenstoets (exclusief eigen woning en pensioenvermogen). De OBR wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?
Het inkomen waarbij er toegang ontstaat tot de OBR bedraagt voor alleenstaanden maximaal 200% van het wettelijk minimumloon en voor paren 300% van het wettelijk minimumloon. Dit is in de tweede helft van 2018 gelijk aan een bruto bedrag van € 3.188,40per maand (exclusief vakantietoeslag) voor een alleenstaande en € 4.782,60per maand (exclusief vakantietoeslag) voor een paar.

Voor de vermogenstoets wordt aangesloten bij de grens van het box 3-vermogen uit de Wet Inkomstenbelasting 2001. Het heffingvrije vermogen uit box 3 bedraagt in 2018 € 30.000 per persoon. Dit betekent voor een (volwassen) eenpersoonshuishouden dat er tot een vermogen van € 30.000 recht bestaat op een overbruggingsuitkering en voor een (volwassen) tweepersoonshuishouden tot een vermogen van € 60.000.

Hoe hoog is de OBR?
De maximale uitkeringshoogte van de overbruggingsregeling is afgeleid van het wettelijk minimumloon en komt netto overeen met de hoogte van het sociaal minimum onder de AOW-gerechtigde leeftijd. Inkomen uit arbeid wordt gedeeltelijk en inkomen uit uitkeringen wordt volledig in mindering gebracht op de overbruggingsuitkering. De hoogte is voorts afhankelijk van het aantal verzekerde jaren in de opbouwperiode overeenkomstig de systematiek van de AOW, en begrensd tot de hoogte van het inkomen uit vut- of prepensioen of het daarmee vergelijkbaar inkomen dat aan de OBR vooraf ging.

Budgettaire ontwikkelingen
De geraamde uitkeringslasten OBR lopen de komende op van circa € 4,4 miljoen in 2018 tot circa € 5,6 miljoen in 2022. In 2023 nemen de uitgaven af, omdat er dan geen nieuwe instroom meer mogelijk is. De komende jaren neemt enerzijds de instroom in de OBR af, maar tegelijkertijd neemt de te overbruggen periode toe (dus langere duur OBR-uitkering). De verwachte uitgaven nemen jaarlijks iets toe, omdat het opwaartse effect van de langere overbruggingsperiode dan groter is dan het neerwaartse effect van een afnemende instroom.

Beleidsrelevante kerncijfers
Naar verwachting zal de instroom in de OBR verder afnemen, omdat steeds minder personen er voor in aanmerking kunnen komen.

Tabel 3.8.3 Kerncijfers OBR

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Instroom OBR (x 1.000 uitkeringen)	1,5	1,1	0,8

[1] SVB, jaarverslag.

A2. Algemene Ouderdomsverzekering (AOV) (Caribisch Nederland)
Inwoners van Caribisch Nederland die de AOV-gerechtigde leeftijd hebben bereikt ontvangen een ouderdomspensioen op grond van de AOV. Naast het ouderdomspensioen wordt op St. Eustatius en Saba een tegemoetkoming verstrekt die recht doet aan de prijsverschillen tussen de eilanden.

Budgettaire ontwikkelingen
Tot 2021 wordt de AOV-gerechtigde leeftijd stapsgewijs verhoogd naar 65 jaar. De hogere AOV-gerechtigde leeftijd dempt het volume van het aantal AOV-gerechtigden. Het aantal 60-plussers neemt in deze jaren tegelijkertijd in geringe mate toe. Hierdoor fluctueren de uitgaven van de AOV van jaar tot jaar in enige mate.
Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.8.4 Kerncijfers AOV

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume AOV (x 1.000 personen, ultimo)	4,2	PM	PM

2027482 03866

[1] SZW-unit RCN.

A3. Algemene Ouderdomswet (AOW)
De AOW is een volksverzekering en heeft als doel het verschaffen van een basispensioen aan degenen die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. De AOW wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?
Iedereen die rechtmatig in Nederland woont tussen de aanvangsleeftijd (in 2018 16 jaar) en de AOW-gerechtigde leeftijd (in 2018 66 jaar) is verplicht verzekerd voor de AOW. Ook als een persoon niet in Nederland woont maar hier wel werkt en op grond daarvan onder de loonbelasting valt, is hij of zij verzekerd.

In 2018 zal de AOW-gerechtigde leeftijd 66 jaar bedragen. Na 2018 zet de geleidelijke verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd door. De AOW-gerechtigde leeftijd wordt in stappen verhoogd naar 67 jaar in 2021. Daarna wordt de AOW-gerechtigde leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting. De AOW-gerechtigde leeftijd voor 2022 is vastgesteld op 67 jaar en drie maanden.
Is de partner nog niet AOW-gerechtigd, dan heeft de AOW-gerechtigde recht op een toeslag. Die toeslag wordt alleen uitgekeerd als de jongste partner geen of weinig eigen inkomen heeft. De toeslag stopt zodra de partner een eigen AOW-pensioen ontvangt. Per 1 januari 2015 is de partnertoeslag gesloten voor nieuwe instroom.

Hoe hoog is de AOW?
De hoogte van het AOW-basispensioen is gekoppeld aan het wettelijk minimumloon. Alleenstaanden ontvangen 70% van het AOW-normbedrag dat is afgeleid van het wettelijk minimumloon en gehuwden of samenwonenden elk 50%.

Tabel 3.8.5 AOW bruto maandbedragen, exclusief vakantietoeslag en exclusief inkomensondersteuning AOW (in €)

	1 juli 2018
Gehuwd / samenwonend	789,81
Alleenstaande	1.136,13

De bedragen in bovenstaande tabel zijn volledige AOW-pensioenen. Wie pas later in Nederland is komen wonen of een aantal jaren in het buitenland heeft gewoond en daarom niet de volledige opbouw heeft gehad, krijgt een lagere uitkering: voor ieder jaar 2% minder AOW.

Budgettaire ontwikkelingen
Als gevolg van de stijgende levensverwachting en de vergrijzing nemen het AOW-volume en daarmee de verwachte uitgaven aan de AOW de komende jaren toe. Door de stapsgewijze verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd sinds 2013 – en de versnelling van deze verhoging vanaf 2016 – wordt deze toename afgevlakt (waarbij de uitgaven in 2020 dalen met enkele miljoenen). In 2023 nemen de uitgaven sterker toe, omdat in dit jaar de AOW-leeftijd niet wordt verhoogd.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.8.6 Kerncijfers AOW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume AOW (x 1.000 personen, jaargemiddelde)	3.387	3.415	3.429
Personen met een onvolledige AOW-uitkering (% van totaal, ultimo)	19	19	19
Gemiddeld kortingspercentage AOW-uitkering i.v.m. niet verzekerde jaren (%)	46	46	46

[1] SVB, jaarverslag.

Handhaving
De kerncijfers over preventie laten een daling zien. Het aantal geconstateerde overtredingen is stabiel gebleven en het totale benadelingsbedrag is licht gestegen. De incassoratio's laten opnieuw een stijging zien.

Tabel 3.8.7 Kerncijfers AOW (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	66	67	61

2027482 03866

Kennis van de verplichtingen (%)	87	88	84

Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	0,7	0,5	0,5
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	4,0	3,2	3,3

Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	72	74	75
Incassoratio 2014 (%)	43	51	54
Incassoratio 2015 (%)	22	44	50
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	23	48
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	31

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] SVB, Jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen niet voor.

A4. Inkomensondersteuning AOW
In 2015 is een inkomensondersteuning voor AOW-gerechtigden geïntroduceerd die afhankelijk is van de opbouwjaren op grond van de AOW. De regeling wordt uitgevoerd door de SVB en gefinancierd uit het Ouderdomsfonds.

Wie komt er voor in aanmerking?
De inkomensondersteuning AOW-gerechtigden (IOAOW) wordt verstrekt aan iedereen die in aanmerking komt voor een AOW-uitkering en woonachtig is in de EU/EER/Zwitserland, verdragslanden of Caribisch Nederland.

Hoe hoog is de inkomensondersteuning AOW?
De hoogte van de IOAOW is afhankelijk van het aantal AOW-opbouwjaren en bedraagt maximaal € 24,93 bruto per maand (prijspeil 2018). De IOAOW wordt jaarlijks geïndexeerd.

Budgettaire ontwikkelingen
De geraamde uitgaven aan de IOAOW dalen in 2018 (t.o.v. 2017), vanwege de verlaging van de hoogte van de IOAOW. Als gevolg van de stijgende levensverwachting en de vergrijzing van de bevolking stijgt het aantal mensen dat recht heeft op de IOAOW jaarlijks. Hierdoor nemen de verwachte uitgaven aan de IOAOW vanaf 2019 weer toe. Door de stapsgewijze verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd wordt deze stijging evenwel afgevlakt.

Beleidsrelevante kerncijfers
Tabel 3.8.8 Kerncijfers inkomensondersteuning AOW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume inkomensondersteuning AOW (x 1.000 personen, jaargemiddelde)	3.387	PM	PM

[1] SVB, jaarverslag.

[[[Extracomptabele fiscale regelingen]]]
Naast de in dit begrotingsartikel genoemde instrumenten, zijn er fiscale regelingen die betrekking hebben op dit beleidsterrein. De Minister van Financiën is hoofdverantwoordelijk voor de wetgeving en uitvoering van deze regelingen en voor de budgettaire middelen. In onderstaande tabel is ter informatie het budgettaire belang van deze regelingen vermeld. De cijfers zijn ontleend aan de corresponderende bijlage 'Fiscale regelingen' in de Miljoenennota. Voor een beschrijving van de regelingen, de doelstelling, de ramingsgrond, een verwijzing naar de laatst uitgevoerde evaluatie en een programmering van evaluaties voor toekomstige jaren wordt verwezen naar de bijlage bij de Miljoenennota 'Toelichting op de fiscale regelingen'.

Tabel 3.8.9 Fiscale regelingen, budgettair belang op transactiebasis in lopende prijzen (x € 1 miljoen)

	2017	2018	2019
Pensioen niet-belaste premie	PM	PM	PM
Pensioen belaste uitkering	PM	PM	PM

2027482 03866

Pensioen vrijstelling box 3	PM	PM	PM
Lijfrente premieaftrek	PM	PM	PM
Lijfrente belaste uitkering	PM	PM	PM
Lijfrente vrijstelling box 3	PM	PM	PM

[[[Aanvullende arbeidspensioenen]]]

Aanvullend pensioen is een arbeidsvoorwaarde. Sociale partners zijn verantwoordelijk voor de inhoud en de reikwijdte van pensioenregelingen. De overheid stelt regels om te bevorderen dat toezeggingen ook daadwerkelijk worden nagekomen en draagt zorg voor toezicht op de naleving daarvan.

Beleidsrelevante kerncijfers

Als kerncijfers zijn het aantal pensioenfondsen opgenomen en het aantal pensioenfondsen met een dekkingsgraad onder de 130%, alsmede de daarbij betrokken deelnemers en gepensioneerden. De maatstaf van 130% is gekozen omdat een dergelijke dekkingsgraad met de wettelijk vastgestelde mate van zekerheid toereikend is om de pensioenverplichtingen na te komen.

Het aantal pensioenfondsen is tot en met 2016 afgenomen en is in 2017 constant gebleven. De afname gaat hierbij vooral om de pensioenfondsen met een geringe omvang. Door schaalvergroting met andere pensioenfondsen kan beter worden voldaan aan de eisen die worden gesteld aan een verantwoord beheer. Het aandeel pensioenfondsen – ook in termen van daarbij betrokken deelnemers en gepensioneerden – met een dekkingsgraad lager dan 130% is vergelijkbaar met dat van voorafgaande jaren.

Tabel 3.8.10 Kerncijfers aanvullende pensioenen[1]

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Totaal aantal pensioenfondsen[2]	231	219	219
Aantal pensioenfondsen met dekkingsgraad ≤130%	212	208	201
Aantal bij deze fondsen betrokken deelnemers (x 1.000)	5.080	5.273	5.340
Aantal bij deze fondsen betrokken gepensioneerden (x 1.000)	3.144	3.192	3.164

[1] DNB, statistiek toezicht pensioenfondsen.
[2] Pensioenfondsen zonder eigen verplichtingen, bijvoorbeeld de volledig herverzekerde fondsen, kennen geen dekkingsgraad en zijn daarom niet opgenomen in de tabel.

2027482 03866

[[[Artikel]]]
9. Nabestaanden

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid beschermt nabestaande partners en wezen voor zover nodig tegen de financiële gevolgen van het verlies van partner of ouders.

De overheid vindt dat mensen die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s) en die vanwege de zorg voor een kind of arbeidsongeschiktheid niet (volledig) in een eigen inkomen kunnen voorzien, verzekerd moeten zijn van financiële ondersteuning. Daarom regelt zij in deze gevallen op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw) een nabestaandenuitkering voor de overblijvende partner en een wezenuitkering voor kinderen die beide ouders hebben verloren.

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) recht op een uitkering.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **financiert** de inkomensondersteuning met begrotingsgefinancierde uitkeringsregelingen. Bij de premiegefinancierde uitkeringsregelingen **regisseert** de Minister. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de uitkeringen van de onderscheiden regelingen;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige uitvoering door de SVB;
- De organisatie van de eigen uitvoering binnen het verband van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

[[[Beleidswijzigingen]]]
Er zijn geen voornemens tot beleidswijzigingen op het terrein van nabestaanden.

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.9.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 9 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**1.111**	**1.372**	**1.408**	**1.464**	**1.519**	**1.576**	**1.576**
Uitgaven	**1.111**	**1.372**	**1.408**	**1.464**	**1.519**	**1.576**	**1.576**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Inkomensoverdrachten	*1.111*	*1.372*	*1.408*	*1.464*	*1.519*	*1.576*	*1.576*
AWW (Caribisch Nederland)	1.111	1.372	1.408	1.464	1.519	1.576	1.576
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Inkomensoverdrachten:
De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten AWW Caribisch Nederland.

Tabel 3.9.2 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 9 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Uitgaven	**398.729**	**376.650**	**365.261**	**362.092**	**360.375**	**356.922**	**345.268**
Inkomensoverdrachten	*398.729*	*376.650*	*356.882*	*345.839*	*336.979*	*327.859*	*311.425*
Anw	391.797	370.239	350.721	339.872	331.168	322.210	306.061
Tegemoetkoming Anw	6.932	6.411	6.161	5.967	5.811	5.649	5.364
Nominaal	*0*	*0*	*6.379*	*16.253*	*23.396*	*29.063*	*33.843*

2027482 03866

Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

A. Inkomensoverdrachten

A1. Algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) (Caribisch Nederland)

Inwoners van Caribisch Nederland die geconfronteerd zijn met het overlijden van hun partner of ouder(s), hebben op grond van de AWW recht op een uitkering. De SZW-unit bij de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling in Caribisch Nederland.

Budgettaire ontwikkelingen

Door de verhoging van de gerechtigde leeftijd van de Algemene Ouderdomsverzekering (zie ook beleidsartikel 8) lopen de uitkeringen van de ZV langer door. Hierdoor nemen de uitkeringslasten ZV in de komende jaren toe.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.9.3 Kerncijfers AWW Caribisch Nederland

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume AWW (x 1.000 personen, ultimo)	0,3	0,3	0,3

[1] SZW-unit RCN.

A2. Algemene nabestaandenwet (Anw)

De Anw is een volksverzekering en regelt, onder voorwaarden, bij overlijden een uitkering voor de partner en een wezenuitkering voor kinderen die beide ouders hebben verloren. Daarnaast ontvangt iedere Anw-gerechtigde maandelijks de Anw-tegemoetkoming. De Anw wordt door de SVB uitgevoerd.

Wie komt er voor in aanmerking?

- Nabestaande partners komen in aanmerking voor een nabestaandenuitkering als zij jonger zijn dan de AOW-gerechtigde leeftijd, de partner op de datum van overlijden verzekerd was voor de Anw en de nabestaande:
  - één of meer kinderen onder de 18 jaar verzorgt, of;
  - voor minstens 45% arbeidsongeschikt is.

Een kind heeft recht op een wezenuitkering indien beide ouders zijn overleden. Wezen tot 16 jaar hebben altijd recht op een uitkering. De uitkering kan worden verlengd tot 18 jaar wanneer het kind bezig is een startkwalificatie te behalen of daarvan is vrijgesteld of volledig dagonderwijs volgt na het behalen van een startkwalifcatie. De wezenuitkering kan eventueel tot 21 jaar worden verstrekt wanneer de wees volledig dagonderwijs volgt of wanneer een ongehuwde wees de tijd grotendeels besteedt aan een gezamenlijke huishouding met een andere wees of voor een hulpbehoevende zorgt.

De Anw maakt geen onderscheid tussen gehuwden en mensen die ongehuwd zijn en samen een huishouden vormen. Daarom wordt gesproken van 'partner'. Nabestaanden die vóór 1 juli 1996 recht hadden op de voorganger van de Anw, de Algemene Weduwen- en Wezenwet, vallen onder een overgangsregeling.

Hoe hoog is de Anw?

De nabestaandenuitkering bedraagt 70% van het referentieminimumloon. Op de nabestaandenuitkering vindt inkomstenverrekening plaats. Daarbij kent de nabestaandenuitkering een vrijlating voor inkomen uit arbeid. Deze bedraagt 50% van het wettelijk minimumloon, plus een derde deel van het meerdere inkomen. Inkomen in verband met arbeid (bijvoorbeeld WIA- of WW-uitkering) wordt geheel gekort. Eigen vermogen, de inkomsten uit dit vermogen en particuliere aanvullende nabestaandenpensioenen worden niet gekort op de nabestaandenuitkering.

Per 1 juli 2015 is voor de nabestaandenuitkering de kostendelersnorm ingevoerd. De hoogte van de uitkering wordt in jaarlijkse stappen verlaagd tot 50% van het referentieminimumloon in 2019 als nabestaanden kosten delen met een of meer meerderjarige personen.

De wezenuitkering bedraagt een percentage van het referentieminimumloon, afhankelijk van de leeftijd van de wees. De hoogte van de wezenuitkering is niet afhankelijk van het inkomen. Nabestaanden of wezen ontvangen naast hun Anw-uitkering ook een tegemoetkoming Anw.

2027482 03866

Tabel 3.9.4 Anw bruto maandbedragen (maxima), exclusief vakantietoeslag en exclusief tegemoetkoming Anw (in €)

	1 juli 2018
Nabestaandenuitkering	1.186,73
Nabestaandenuitkering met een of meer meerderjarige medebewoners (kostendelersnorm; 50% referentieminimumloon)[1]	762,73
Nabestaandenuitkering samenwonenden (ingang recht vóór 1 juli 1996; 30% referentieminimumloon)	478,26
Wezenuitkering (wezen tot 10 jaar)	379,75
Wezenuitkering (wezen van 10 tot 16 jaar)	569,63
Wezenuitkering (wezen van 16 tot 21 jaar)	759,51
Tegemoetkoming Anw	16,92

[1] In 2018 bedraagt het normbedrag voor kostendelers 55% van het referentieminimumloon (€ 867,92 per 1 juli).

Budgettaire ontwikkelingen
De uitkeringslasten van de Anw nemen de komende jaren af, omdat het aantal nabestaanden dat aanspraak maakt op een Anw-uitkering afneemt.

Beleidsrelevante kerncijfers
Het aantal nabestaande partners met een Anw-uitkering neemt de komende jaren af. De uitstroom uit de regeling is de komende jaren groter dan de instroom, omdat een groot deel van de nabestaanden die sinds 1996 een uitkering ontvangen op basis van de rechtsvoorganger van de Anw, de Algemene Weduwen en Wezenwet (AWW) in de komende jaren aanspraak kunnen maken op een AOW-uitkering. Het aantal wezen dat aanspraak maakt op een nabestaandenuitkering is de komende jaren naar verwachting stabiel.

Tabel 3.9.5 Kerncijfers Anw

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Volume Anw (x 1.000 personen, ultimo)	31	29	28
Volume nabestaandenuitkering (x 1.000 personen, ultimo), ingang recht voor 1 juli 1996	8,5	7,4	6,4
Volume nabestaandenuitkering (x 1.000 personen, ultimo), ingang recht na 1 juli 1996	22	21	21
waarvan met kind	8,9	8,7	8,6
waarvan op grond van arbeidsongeschiktheid	13	12	13
Volume wezenuitkering (x 1.000 personen, ultimo)	1,2	1,3	1,3

[1] Jaarverslag SVB 2017

Handhaving
De kerncijfers op het gebied van preventie tonen een stabiel beeld vergeleken met voorgaande jaren. De kerncijfers op het gebied van opsporing tonen een lager benadelingsbedrag, terwijl het aantal geconstateerde overtredingen vergelijkbaar is met voorgaande jaren. De incassoratio's vertonen een wisselend beeld. Vanwege het beperkte aantal vorderingen kan de incasso van een aantal relatief grote vorderingen van grote invloed zijn op de incassoratio.

Tabel 3.9.6 Kerncijfers Anw, fraude en handhaving

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	83	80	86
Kennis van de verplichtingen (%)	84	83	85
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	0,1	0,1	0,1

2027482 03866

Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	2,2	2,6	1,2
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	33	37	39
Incassoratio 2014 (%)	32	33	34
Incassoratio 2015 (%)	11	30	33
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	22	35
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	8

[1] Ipsos "Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017".
[2] SVB, jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen niet voor.

[[[Artikel]]]
10. Tegemoetkoming ouders

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid biedt een financiële tegemoetkoming aan ouders of verzorgers voor de kosten van kinderen.

De overheid biedt ouders of verzorgers een financiële tegemoetkoming voor de kosten voor verzorging en opvoeding van kinderen op grond van de Algemene kinderbijslagwet (AKW) en de kinderbijslagvoorziening BES (Caribisch Nederland). Gezinnen met een laag of middeninkomen komen daarnaast in aanmerking voor een tegemoetkoming op grond van de Wet op het kindgebonden budget (WKB).

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **financiert** de tegemoetkoming met uitkeringsregelingen. Hij is in deze rol verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving;
- De vaststelling van het niveau van de tegemoetkoming op grond van de AKW, de WKB en de kinderbijslagvoorziening BES;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van de AKW door de SVB.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van de WKB door de Belastingdienst.

[[[Beleidswijzigingen]]]
In het regeerakkoord is overeengekomen om gezinnen met kinderen extra te ondersteunen. Per 1 januari 2019 zal de inkomenspositie van gezinnen met kinderen verbeterd worden door het budget van de Algemene Kinderbijslagwet structureel te verhogen met circa € 250 miljoen. Dit resulteert in een verhoging van de basiskinderbijslag met €88,75 per jaar. Daarnaast wordt ook de extra tegemoetkoming AKW verhoogd met €88,75 per jaar. Dit extra bedrag aan kinderbijslag wordt toegekend aan ouders met een thuiswonend gehandicapt kind die tevens alleenstaande of alleenverdienende ouder zijn. Tevens zijn voor de extra tegemoetkoming AKW de begrippen alleenstaande (een ouder zonder partner) en alleenverdiener (een ouder met
een niet verdienende partner) gespecificeerd. De voorwaarde om gedurende het *hele* kalenderjaar alleenstaand of alleenverdiener te zijn komt hierbij te vervallen.

Om ouders met middeninkomens verder te ondersteunen wordt per 2020 het punt waarop de inkomensafhankelijke afbouw van het kindgebonden budget begint voor paren verhoogd met €16.500. Er is een wetswijziging in voorbereiding die naar verwachting nog dit jaar aan het parlement kan worden aangeboden. De Belastingdienst/Toeslagen gaat in 2019 beginnen met implementatiewerkzaamheden. Omdat is voorzien dat de wet met ingang van 2020 in werking treedt, zal de Belastingdienst/Toeslagen in december 2019 namelijk in een eerste maandelijkse termijn de voorschotten voor het berekeningsjaar 2020 gaan verstrekken.

~~In het regeerakkoord is overeengekomen om gezinnen met kinderen extra te ondersteunen. Per 1 januari 2019 zal de inkomenspositie van gezinnen met kinderen verbeterd worden door het budget van de Algemene Kinderbijslagwet structureel te~~
~~verhogen met circa € 250 miljoen. Dit resulteert in een verhoging van de basiskinderbijslag met €88,75 per jaar. Daarnaast wordt ook de extra tegemoetkoming AKW verhoogd met €88,75 per jaar. Dit extra bedrag aan kinderbijslag~~
~~wordt toegekend aan ouders met een thuiswonend gehandicapt kind die tevens alleenstaande of alleenverdienende ouder zijn. Tevens zijn voor de extra tegemoetkoming AKW de begrippen alleenstaande (een ouder zonder partner) en alleenverdiener (een ouder met~~
~~een niet verdienende partner) gespecificeerd. De voorwaarde om gedurende het *hele* kalenderjaar alleenstaand of alleenverdiener te zijn komt hierbij te vervallen.~~

~~Om ouders met middeninkomens verder te ondersteunen wordt per 2020 het punt waarop de inkomensafhankelijke afbouw van het kindgebonden budget begint voor paren verhoogd met €16.500. Er is een wetswijziging in voorbereiding die naar verwachting nog dit jaar aan het parlement kan worden aangeboden. De Belastingdienst/Toeslagen gaat in 2019 beginnen met implementatiewerkzaamheden. Omdat is voorzien dat de wet met ingang van 2020 in werking treedt, zal de Belastingdienst/Toeslagen in december 2019 namelijk in een eerste maandelijkse termijn de voorschotten voor het berekeningsjaar 2020 gaan verstrekken.~~

Doorwerking CN PM

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.10.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 10 (x € 1.000)

Met opmerkingen [2]: Conform artikel 3.1 in de CW toelichten.

Met opmerkingen [33]: Is die niet al aangeboden inmiddels?

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**5.441.004**	**5.544.731**	**5.763.616**	**6.174.384**	**6.152.479**	**6.110.308**	**6.086.834**
Uitgaven	**5.441.004**	**5.544.731**	**5.763.616**	**6.174.384**	**6.152.479**	**6.110.308**	**6.086.834**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Inkomensoverdrachten	*5.441.004*	*5.544.731*	*5.763.616*	*6.174.384*	*6.152.479*	*6.110.308*	*6.086.834*
AKW	3.320.400	3.349.955	3.567.707	3.539.593	3.514.725	3.495.955	3.487.044
Kinderbijslagvoorziening BES	2.050	1.904	1.904	1.904	1.904	1.904	1.904
WKB	2.118.554	2.192.872	2.194.005	2.632.887	2.635.850	2.612.449	2.597.886
Ontvangsten	**244.399**	**236.296**	**247.918**	**266.604**	**267.725**	**285.130**	**283.226**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]

Inkomensoverdrachten:

De inkomensoverdrachten zijn gebaseerd op huidige wet- en regelgeving en derhalve voor 100% juridisch verplicht. Het betreft uitkeringslasten AKW, kinderbijslagvoorziening BES en WKB.

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

A. Inkomensoverdrachten

A1. Algemene Kinderbijslag Wet (AKW)

De AKW biedt ouders een tegemoetkoming in de kosten die het opvoeden en verzorgen van kinderen onder de 18 jaar met zich mee brengt. De AKW wordt uitgevoerd door de SVB.

Wie komt er voor in aanmerking?

Ouders van kinderen tot 18 jaar hebben recht op kinderbijslag.

Hoe hoog is de kinderbijslag?

De hoogte van de kinderbijslag hangt af van de leeftijd van het kind. De kinderbijslagbedragen worden per 1 januari 2019 en 1 juli 2019 geïndexeerd. Bij ziekte of handicap, of omdat het kind niet thuis woont om onderwijsredenen, kan onder nadere voorwaarden sprake zijn van dubbele kinderbijslag. Alleenstaande en alleenverdienende ouders van thuiswonende kinderen met ziekte of handicap kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een extra tegemoetkoming.

Tabel 3.10.2 AKW tegemoetkoming, netto bedragen per kwartaal (in €)

	1 juli 2018
Voor kinderen van:	
0 t/m 5 jaar	202,23
6 t/m 11 jaar	245,57
12 t/m 17 jaar	288,90
Extra tegemoetkoming AKW (jaarbedrag 2018)	PM

Budgettaire ontwikkelingen

Het budgettaire beslag van de AKW neemt vanaf 2019 toe als gevolg van de intensivering uit het Regeerakkoord. In latere jaren kent de AKW een licht dalend verloop door afname van het aantal kinderen onder de 18 jaar.

Beleidsrelevante kerncijfers

PM

Tabel 3.10.3 Kerncijfers AKW

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal gezinnen AKW (x 1.000, jaargemiddelde)	1.907	PM	PM
Aantal telkinderen AKW (x 1.000, jaargemiddelde)	3.386	PM	PM

[1] SVB, administratie. Check voetnoten

Handhaving
De kerncijfers op het gebied van handhaving vertonen grosso modo een stabiel beeld door de jaren heen.

Tabel 3.10.4 Kerncijfers AKW (fraude en handhaving)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Preventie[1]			
Gepercipieerde detectiekans (%)	74	71	70
Kennis van de verplichtingen (%)	76	77	71
Opsporing[2]			
Aantal geconstateerde overtredingen met financiële benadeling (x 1.000)	2,0	1,8	1,4
Totaal benadelingbedrag (x € 1 mln)	1,2	1,0	1,0
Terugvordering[2]			
Incassoratio 2013 (%)	76	79	80
Incassoratio 2014 (%)	69	74	76
Incassoratio 2015 (%)	50	69	75
Incassoratio 2016 (%)	.[3]	54	75
Incassoratio 2017 (%)	.[3]	.[3]	49

[1] Ipsos 'Kennis der verplichtingen en detectiekans 2017'.
[2] SVB, Jaarverslag.
[3] Deze cijfers komen niet voor.

A2. Wet kinderbijslagvoorziening BES
De kinderbijslagvoorziening BES biedt ouders en verzorgers die op Bonaire, St. Eustatius en Saba wonen een tegemoetkoming voor de kosten van opvoeding en verzorging van kinderen die nog geen 18 jaar zijn. De kinderbijslagvoorziening BES wordt uitgevoerd door de RCN-unit SZW namens de Minister van SZW.

Wie komt er voor in aanmerking?
Ouders en verzorgers van kinderen tot 18 jaar die ingezetene zijn van Bonaire, St. Eustatius en Saba.

Hoe hoog is de kinderbijslagvoorziening BES?
Hoe hoog is de kinderbijslagvoorziening BES?
De hoogte van het bedrag bedraagt in 2018 40 USD op Bonaire en 42 USD op St. Eustatius en Saba per kind per maand.
Dit bedrag wordt voor 2019 geïndexeerd. PM aanpassing doorwerking RA-maatregelen (AKW)
~~De hoogte van het bedrag bedraagt in 2018 40 USD op Bonaire en 42 USD op St. Eustatius en Saba per kind per maand.~~
~~Dit bedrag wordt voor 2019 geïndexeerd.~~ PM aanpassing doorwerking RA-maatregelen ~~(AKW)~~

Met opmerkingen [ ]4]: En de Kamerbrief n.a.v. het onderzoek, toch?

Budgettaire ontwikkelingen
De geraamde uitgaven kinderbijslagvoorziening BES zijn constant. PM aanpassing doorwerking RA-maatregelen
Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.10.5 Kerncijfers Wet kinderbijslagvoorziening BES

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal kinderen kinderbijslagvoorziening BES (x 1.000, jaargemiddelde)	4,3	4,3	4,3

[1] SZW-unit RCN.

A3. Wet op het Kindgebonden Budget (WKB)
Het kindgebonden budget is een inkomensafhankelijke tegemoetkoming van de overheid in de kosten van kinderen voor gezinnen tot een bepaald inkomen en vermogen. De WKB wordt uitgevoerd door de Belastingdienst/Toeslagen. Indien sprake is van een aanvulling op buitenlandse gezinstoeslagen, is de SVB verantwoordelijk voor de uitbetaling van de WKB.

2027482 03866

Wie komt er voor in aanmerking?
Ouders van kinderen tot 18 jaar kunnen het kindgebonden budget krijgen, afhankelijk van de hoogte van het inkomen en vermogen.

Hoe hoog is het kindgebonden budget?
De hoogte van het kindgebonden budget hangt af van het aantal kinderen, de leeftijd van de kinderen, het (gezamenlijke) inkomen en vermogen van de ouders en de leefvorm van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt. Als het (gezamenlijke) inkomen hoger is dan € PM (bedrag 2018) wordt het kindgebonden budget geleidelijk minder. Voor iedere euro boven dit inkomen, wordt het kindgebonden budget € 0,0675 lager. De bedragen van het kindgebonden budget worden per 1 januari aangepast aan de prijsontwikkelingen.

Tabel 3.10.6 WKB tegemoetkoming, netto maximum bedragen per jaar (in €)

	1 januari 2018
Een gezin met:	
1 kind	PM
Verhoging 2e kind (extra bedrag per jaar)	PM
Verhoging 3e kind (extra bedrag per jaar)	PM
Verhoging ieder volgend kind (extra bedrag per jaar)	PM
Extra verhoging 12-15-jarigen[1]	PM
Extra verhoging 16-17-jarigen[1]	PM
Extra verhoging alleenstaande ouder	PM

[1] Ten opzichte van de bovengenoemde bedragen.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitgaven WKB komen vanaf 2020 hoger uit door de intensivering uit het Regeerakkoord. Door afname van het aantal kinderen onder de 18 jaar en de verwachte stijgende inkomensontwikkeling daalt het budgettaire beslag in latere jaren. PM

Beleidsrelevante kerncijfers
PM

Tabel 3.10.7 Kerncijfers WKB

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal huishoudens WKB (x 1.000, jaargemiddelde)	722	PM	PM
Aantal kinderen WKB (x 1.000, jaargemiddelde)	1.325	PM	PM
Aantal alleenstaande ouders WKB (x 1.000, jaargemiddelde)	323	PM	PM

[1] Ministerie van Financiën, Belastingdienst/Toeslagen. De realisatiecijfers van 2017 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers die nog kunnen wijzigen bij het definitief vaststellen van het recht op toeslag.

B. Ontvangsten
De ontvangsten betreffen grotendeels de terugontvangsten ten gevolge van terugvorderingen van het kindgebonden budget. Nadat de toeslagen definitief zijn toegekend worden terugvorderingen ingesteld bij de huishoudens die meer hebben ontvangen dan waar ze recht op hadden op basis van hun vastgestelde inkomen. Omdat de definitieve afrekening achteraf plaatsvindt, zijn de terugontvangsten in een bepaald jaar veelal gebaseerd op definitieve afrekeningen van eerdere jaren. De terugontvangsten komen in latere jaren hoger uit als gevolg van de intensivering uit het Regeerakkoord. Hogere uitgaven leiden met een vertraging van één tot twee jaar ook tot hogere terugontvangsten.

2027482 03866

[[[Artikel]]]
11. Uitvoering

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid voorziet de uitvoeringsorganisaties van financiële middelen voor een rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering van sociale zekerheidsregelingen, binnen de kaders die de overheid stelt.

De uitvoering van de sociale zekerheidswetten vindt mede plaats door ZBO's en RWT's. De Minister van SZW bepaalt de kaders waarbinnen de uitvoering tot stand komt en stelt uitvoeringsbudget ter beschikking aan het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) inclusief het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Inlichtingenbureau (IB). Hij maakt daarbij prestatieafspraken en stuurt op rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering. Hiertoe is een planning- en controlcyclus ingericht tussen de uitvoeringsorganen en het ministerie.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister is verantwoordelijk voor het **doen uitvoeren** van de sociale zekerheidswetgeving door de uitvoeringsorganen en draagt zorg voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het stelsel van wet- en regelgeving (wet SUWI) waarbinnen de uitvoeringsorganen opereren;
- De vormgeving van het stelsel van sociale zekerheidswetten die het UWV en de SVB uitvoeren;
- De vaststelling van de budgetten die aan het UWV, de SVB en het IB beschikbaar worden gesteld met daarbij passende prestatieafspraken;
- De sturing van en het toezicht op de rechtmatige, doelmatige, doeltreffende en klantgerichte uitvoering door het UWV, de SVB en het IB en de verantwoording daarover;
- De vaststelling van de omvang van de middelen die aan de Landelijke Cliëntenraad (LCR) beschikbaar worden gesteld.

Prestatie-indicatoren UWV en SVB
In onderstaande tabellen zijn indicatoren voor het UWV en de SVB weergegeven die de doelmatigheid, rechtmatigheid en klantgerichtheid van de uitvoering weergeven.

Tabel 3.11.1 Indicatoren uitvoering UWV

	Realisatie 2017[1]	Streef-waarde 2018[2]	Streef-waarde 2019[3]
Doelmatigheid: Percentage realisatie uitvoeringskosten binnen budget	96	≤100	PM
Rechtmatigheid: Percentage rechtmatigheid	99,2	99	PM
Klantgerichtheid: Cijfer klanttevredenheid uitkeringsgerechtigden	7,2	7,0	PM

[1] Jaarverslag 2017 UWV.
[2] Jaarplan 2018 UWV.
[3] Deze streefcijfers worden opgenomen in het jaarplan van het UWV.

Tabel 3.11.2 Indicatoren uitvoering SVB

	Realisatie 2017[1]	Streef-waarde 2018[2]	Streef-waarde 2019[3]
Doelmatigheid: Reële efficiency-groei[4]	-2,5%	1,5%	1,5%
Rechtmatigheid: Percentage rechtmatigheid	99,9	99	PM
Klantgerichtheid: Cijfer klanten	Niet gemeten	8	PM

[1] Jaarverslag 2017 SVB. Het klanttevredenheidsonderzoek vindt tweejaarlijks plaats en is in 2017 niet gemeten.
[2] Jaarplan 2018 SVB.
[3] Deze streefcijfers worden opgenomen in het jaarplan van de SVB.
[4] Norm is 1,5% efficiency-groei (kostenbesparing los van volume- en beleidswijzigingen) voor de grote wetten, uitzonderingen op specifieke wetten.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Voor de beleidswijzigingen per wet wordt verwezen naar de overige beleidsartikelen.

2027482 03866

Artsencapaciteit UWV
De afgelopen twee jaar is met veel inzet gewerkt om de achterstanden in de sociaal-medische dienstverlening en het tekort aan verzekeringsartsen binnen de bestaande kaders op te lossen. Zo is een deel van de artsen gaan werken met taakdelegatie, is de begeleiding van artsen in opleiding efficiënter ingericht en waar kon zijn artsen ingehuurd en basisartsen in dienst genomen. In 2017 was circa een derde van de artsen in dienst bij UWV in opleiding. In 2018 is € 25 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld om de artsencapaciteit te vergroten. Voor 2019 en verder is bovenop de reeds toegekende basismiddelen € 44 miljoen extra beschikbaar om meer evenwicht te brengen aan het tekort. Ondanks deze inspanningen blijft er een tekort aan verzekeringsartsen dat niet snel in te lopen is. Elk tertaal wordt over de voortgang een monitor opgesteld om over de voortgang en ontwikkeling te rapporteren (PM kamerbrief nog voor de zomer).

Dienstverlening WW, WGA en Wajong
Met het regeerakkoord heeft het kabinet structureel € 70 miljoen vrijgemaakt om de persoonlijke dienstverlening die het UWV biedt voor WW, WGA en Wajong uit te breiden en te versterken. Het doel voor de WW is om de kans op uitstroom van WW'ers te vergroten. Hiertoe heeft UWV sinds 2016 aanvullend budget ontvangen waardoor al voor een grotere groep WW-ers aanvullende dienstverlening mogelijk werd. Met de aanvullende middelen uit het regeerakkoord wordt het bereik van de persoonlijke dienstverlening verder vergroot naar mensen met een zwakke arbeidsmarktpositie. Het doel voor de Wajong is om alle Wajongers met arbeidsvermogen te ondersteunen, afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en zoveel mogelijk aan de slag te helpen. In 2018 is de dienstverlening met tijdelijke middelen geïntensiveerd in het licht van enerzijds de banenafspraak, anderzijds de korting op de uitkering. Met de extra middelen wordt deze dienstverlening voortgezet. Het doel voor de WGA is om alle publiek verzekerde WGA-gerechtigden zo goed mogelijk te ondersteunen bij het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt en werkhervatting, om het arbeidspotentieel te benutten. Hiernaast wordt via experimenten gezocht naar doelmatige interventies om de afstand tot de arbeidsmarkt en de kans op werk voor WGA'ers te vergroten. De uitbreiding van de persoonlijke dienstverlening voor de verschillende wetten zal geëvalueerd en gemonitord worden. PM verwijzing kamerbrief (nog niet uit)

~~*Dienstverlening WW, WGA en Wajong*~~
~~Met het regeerakkoord heeft het kabinet structureel € 70 miljoen vrijgemaakt om de persoonlijke dienstverlening die het UWV biedt voor WW, WGA en Wajong uit te breiden en te versterken. Het doel voor de WW is om de kans op uitstroom van WW'ers te vergroten. Hiertoe heeft UWV sinds 2016 aanvullend budget ontvangen waardoor al voor een grotere groep WW-ers aanvullende dienstverlening mogelijk werd. Met de aanvullende middelen wordt het bereik van de persoonlijke dienstverlening verder vergroot naar mensen met een zwakke arbeidsmarktpositie. Het doel voor de Wajong is om alle Wajongers met arbeidsvermogen te ondersteunen, afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen en zoveel mogelijk aan de slag te helpen. In 2018 is de dienstverlening met tijdelijke middelen geïntensiveerd in het licht van enerzijds de banenafspraak, anderzijds de korting op de uitkering. Met de extra middelen wordt deze dienstverlening voortgezet. Het doel voor de WGA is om alle publiek verzekerde WGA-gerechtigden zo goed mogelijk te ondersteunen bij het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt en werkhervatting, om het arbeidspotentieel te benutten. Hiernaast wordt via experimenten gezocht naar doelmatige interventies om de afstand tot de arbeidsmarkt en de kans op werk voor WGA'ers te vergroten. De uitbreiding van de persoonlijke dienstverlening voor de verschillende wetten zal geëvalueerd en gemonitord worden. PM verwijzing kamerbrief (nog niet uit)~~

Effectevaluatie dienstverlening WW
In 2017 is een onderzoek gestart naar de effectiviteit van de nieuwe WW-dienstverlening. De eerste resultaten uit het onderzoek zullen in de eerste helft van 2019 bekend worden (Tweede Kamer, 2016-2017, 33 566, nr. 99). De resultaten uit dit onderzoek leidt eventueel tot aanpassingen in de vormgeving van de persoonlijke dienstverlening WW van het aanvullend budget dat per 2019 wordt toegekend. De effectmeting kan bijvoorbeeld iets zeggen over de effectiviteit van het type dienstverlening bij verschillende doelgroepen.

PM SVB onderwerpen

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.11.3 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 11 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**490.919**	**494.284**	**446.097**	**440.694**	**432.179**	**427.953**	**427.474**
Uitgaven	**490.919**	**494.284**	**446.097**	**440.694**	**432.179**	**427.953**	**427.474**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*490.254*	493.534	445.415	440.012	431.497	427.295	426.816
Uitvoeringskosten UWV	376.001	369.269	339.184	337.328	329.529	326.239	324.349

Met opmerkingen [35]: Ik vind deze zin onduidelijk, de verwijzing naar de aanvullende middelen in de tweede zin verwijst naar de 70 mln. en niet naar de aanvullende middelen in 2016.

Graag ook toelichten conform CW 3.1

2027482 03866

Uitvoeringskosten SVB	107.544	117.665	99.677	96.130	95.414	94.502	95.913
Uitvoeringskosten IB	6.709	6.600	6.554	6.554	6.554	6.554	6.554
Bijdrage aan nationale organisaties	*665*	*750*	*682*	*682*	*682*	*658*	*658*
Landelijke Cliëntenraad	665	750	682	682	682	658	658
Ontvangsten	**15.649**	**9.642**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[1] Deze bedragen hebben alleen betrekking op de uitvoering van het SZW-beleid door de ZBO's.

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]

Bijdrage aan ZBO's/RWT's:
De bijdragen aan ZBO's zijn 100% juridisch verplicht. Het betreft de uitvoeringsbudgetten van het UWV, de SVB en het IB. Deze budgetten worden bij de goedkeuring van de jaarplannen vastgesteld.

Bijdrage aan nationale organisaties:
De bijdrage aan nationale organisaties is 100% juridisch verplicht. Het betreft een bijdrage aan de LCR. Het budget wordt bij goedkeuring van het jaarplan vastgesteld.

Tabel 3.11.4 Premiegefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 11 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Uitgaven	**1.547.245**	**1.475.537**	**1.585.483**	**1.673.910**	**1.723.828**	**1.809.555**	**1.865.935**
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*1.547.245*	*1.475.537*	*1.585.483*	*1.673.910*	*1.723.828*	*1.809.555*	*1.865.935*
Uitvoeringskosten UWV	1.423.525	1.337.739	1.399.980	1.435.686	1.463.163	1.497.428	1.506.992
Uitvoeringskosten SVB	123.720	137.798	138.677	140.734	120.579	122.026	123.159
Nominaal	*0*	*0*	*46.826*	*97.490*	*140.086*	*190.101*	*235.784*
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[1] Deze bedragen hebben alleen betrekking op de uitvoering van het SZW-beleid door de ZBO's.

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

A. Bijdrage aan ZBO's/RWT's
De Minister van SZW stelt de financiële kaders vast voor het UWV, de SVB en het IB, waarbinnen deze organisaties hun jaarplannen dienen op te stellen. Deze financiële kaders hebben alleen betrekking op de uitvoering van SZW-taken door genoemde ZBO's. In de jaarplannen nemen het UWV en de SVB een verdeling van de uitvoeringskosten naar wet en/of fonds op. De Minister stuurt in eerste aanleg op het totaalbudget per organisatie. Uitgangspunt daarbij is dat de organisaties zelfstandig de uitvoering organiseren en over de realisatie via het jaarverslag verantwoording afleggen aan de Minister van SZW.

Budgettaire ontwikkelingen
De uitvoeringskosten van het UWV en de SVB wijzigen gedurende de jaren als gevolg van beleidswijzigingen en van volumeontwikkelingen in de onderscheiden wetten. Per saldo stijgen de uitvoeringskosten (begrotings- en premiegefinancierd) in 2019 met circa PM €miljoen. De stijging heeft te maken met de intensivering van de persoonlijke dienstverlening voor de WW, Wajong en WGA en ontwikkelingen van de nominale loon- en prijsbijstelling.

In de tabellen 3.11.5 en 3.11.6 zijn de uitvoeringskosten van het UWV en de SVB toegedeeld aan de onderscheiden wetten en regelingen. Deze toedeling is extracomptabel.

Tabel 3.11.5 Extracomptabel overzicht uitvoeringskosten begrotings- en premiegefinancierde uitgaven UWV (x € 1.000)[1]

PM wordt ingevuld in augustus

	Realisatie	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023

2027482 03866

	2017[1]
UWV (incl. BKWI)	**1.799.526**
Begrotingsgefinancierd	*376.001*
IOW	2.000
Wajong	159.886
Re-integratie Wajong[2]	85.000
Basisdienstverlening	84.627
Uitvoeringskosten WW 50+	240
Beoordeling gemeentelijke doelgroep	18.100
Wsw indicatiestelling	4.120
Scholingsvouchers kansberoep	4.100
Tijdelijke regeling aanpassing Dagloonbesluit	9.210
BKWI	8.716
Premiegefinancierd	*1.423.525*
WAO	80.253
IVA	96.107
WGA	221.657
WAZ	3.713
WW	620.660
ZW	263.765
WAZO	11.950
Re-integratie WAZ/WAO/WIA/ZW[2]	54.320
Toevoeging aan bestemmingsfonds/egalisati	71.100

[1] SZW-administratie.

[2] Dit zijn uitvoeringskosten. Re-integratie in de vorm van voorzieningen en/of trajecten staan op het desbetreffende beleidsartikel.

Tabel 3.11.6 Extracomptabel overzicht uitvoeringskosten begrotings- en premiegefinancierde uitgaven SVB (x € 1.000)[1]

PM wordt ingevuld in augustus

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
SVB	**231.264**						
Begrotingsgefinancierd	*107.544*						
AKW	74.344						
TAS	1.023						
KOT/WKB	5.527						
AIO	22.571						
Bijstand buitenland	268						
OBR	1.575						
Remigratiewet	2.236						

Premiegefinancierd	*123.720*
AOW	115.009
Anw	8.711

[1] SZW-administratie.

B. Bijdrage aan nationale organisaties
De LCR is een overlegorgaan ingesteld bij Wet SUWI, waarin landelijke cliëntenorganisaties, vertegenwoordigers van gemeentelijke cliëntenraden en vertegenwoordigers van de centrale cliëntenraden van de SVB en het UWV zitting hebben. De LCR heeft tot taak periodiek te overleggen met het UWV, de SVB, de gemeenten en de Minister van SZW over onderwerpen op het terrein van werk en inkomen. De Minister van SZW stelt de financiële kaders vast voor de LCR, waarbinnen de LCR een jaarplan dient op te stellen.

[[[Artikel]]]
12. Rijksbijdragen

[[[Algemene doelstelling]]]
De overheid borgt voldoende dekking in sociale fondsen.

De financiering van de sociale fondsen loopt hoofdzakelijk via premie-inning. In een aantal gevallen acht de overheid premieheffing niet wenselijk, bijvoorbeeld om te voorkomen dat premiepercentages blijvend toenemen en daarmee een evenwichtige koopkrachtontwikkeling in de weg staan. In andere gevallen acht de overheid financiering van een regeling via de algemene middelen passender, maar wordt wel gekozen voor uitvoering via de sociale fondsen. De sociale fondsen worden in dat geval via rijksbijdragen voorzien van voldoende financiering.

[[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **financiert** de sociale fondsen uit de algemene middelen, al dan niet in aanvulling op premieheffing. Hij is in deze rol verantwoordelijk voor:
- de vaststelling van de hoogte van de rijksbijdragen aan de desbetreffende sociale fondsen;
- het betalen van de rijksbijdragen aan de sociale fondsen.

[[[Beleidswijzigingen]]]
Er zijn geen belangrijke wijzigingen op dit beleidsterrein.

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]
Tabel 3.12.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 12 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**12.420.196**	**13.840.763**	**13.774.832**	**13.538.684**	**13.347.938**	**13.402.635**	**14.053.078**
Uitgaven	**12.420.196**	**13.840.763**	**13.774.832**	**13.538.684**	**13.347.938**	**13.402.635**	**14.053.078**
waarvan juridisch verplicht (%)			100%				
Bijdrage aan sociale fondsen	*12.420.196*	*13.840.763*	*13.774.832*	*13.538.684*	*13.347.938*	*13.402.635*	*14.053.078*
Kosten heffingskortingen AOW	2.114.100	2.157.300	2.148.300	2.146.200	2.257.800	2.331.300	2.429.900
Vermogenstekort Ouderdomsfonds	10.083.600	11.462.600	11.352.200	11.114.900	10.853.000	10.831.500	11.382.800
Tegemoetkoming arbeidsongeschikten	147.471	152.240	150.583	152.575	154.523	156.384	156.927
Tegemoetkoming Anw-gerechtigden	6.643	0	0	0	0	0	0
Zwangere zelfstandigen	68.382	68.623	123.749	70.209	71.655	72.491	72.491
Kraamverlof	0	0	0	0	0	0	0
Transitievergoeding	0	0	0	54.800	10.960	10.960	10.960
Ontvangsten	**423**	**2.472**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

v25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]
Bijdrage aan sociale fondsen:
De bijdragen aan sociale fondsen zijn 100% juridisch verplicht. De rijksbijdrage in de kosten van heffingskortingen AOW, vermogenstekort Ouderdomsfonds en tegemoetkoming Anw-gerechtigden zijn juridisch verplicht volgens de Wet financiering sociale verzekeringen. De rijksbijdrage tegemoetkoming arbeidsongeschikten is juridisch verplicht volgens de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO). De rijksbijdrage zwangere zelfstandigen is juridisch verplicht volgens de Wet arbeid en zorg.

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]

2027482 03866

A. Bijdrage aan sociale fondsen

A1. Rijksbijdrage in de kosten van heffingskortingen AOW
Deze rijksbijdrage compenseert de gewijzigde premieopbrengst die het gevolg is van de invoering van de Wet inkomstenbelasting 2001. De hoogte van deze rijksbijdrage wordt jaarlijks aangepast aan de geraamde kosten van de heffingskortingen en wijzigingen van de belasting- en premietarieven in de eerste schijf.

Budgettaire ontwikkelingen
De ontwikkeling van de bijdrage volgt de ontwikkeling van de heffingskortingen.

A2. Rijksbijdrage vermogenstekort Ouderdomsfonds
De uitgaven uit het Ouderdomsfonds worden grotendeels gedekt door de premie-inkomsten. De hoogte van de AOW-premie is echter wettelijk gemaximeerd om te voorkomen dat de groeiende AOW-uitgaven leiden tot een alsmaar stijgende AOW-premie en een onevenwichtige koopkrachtontwikkeling. Dit leidt tot een jaarlijks exploitatietekort in het Ouderdomsfonds. De rijksbijdrage Ouderdomsfonds is bedoeld om het exploitatietekort in het Ouderdomsfonds aan te vullen zodat er een neutrale kaspositie voor dit fonds bestaat.

Budgettaire ontwikkelingen
PM MEV

A3. Rijksbijdrage tegemoetkoming arbeidsongeschikten
De Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten (Wtcg) is vanaf 2014 afgeschaft. De regeling van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten is overgeheveld van de Wtcg naar de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA), de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO). De tegemoetkomingen voor de categorieën WAO, WAZ, IVA en WGA worden gefinancierd uit een rijksbijdrage die in het Toeslagenfonds wordt gestort. In deze rijksbijdrage zijn daarnaast de uitvoeringskosten van het UWV opgenomen. De tegemoetkomingen voor arbeidsongeschikten worden verantwoord op de beleidsartikelen 3 en 4.

Budgettaire ontwikkelingen
De AO-tegemoetkoming stijgt licht de komende jaren door de verwachte stijging van het aantal rechthebbenden in de onderliggende regelingen.

A4. Tegemoetkoming Anw-gerechtigden
Deze rijksbijdrage diende ter financiering van de in beleidsartikel 9 verantwoorde tegemoetkoming Anw. Deze tegemoetkoming wordt betaald uit het Anw-fond, dat een fors vermogensoverschot heeft. Daarom is in 2017 de Anw-premie verlaagd en wordt vanaf 2018 het Anw-fonds niet meer gecompenseerd voor de uitgaven aan de Anw-tegemoetkoming.

Budgettaire ontwikkelingen
De rijksbijdrage voor de Anw-tegemoetkoming daalt naar nul omdat de Rijksbijdrage wordt afgeschaft.

A5. Rijksbijdrage zwangere zelfstandigen
De regeling Zelfstandig en Zwanger (ZEZ) voorziet in een uitkering aan zelfstandigen voorafgaand aan en volgend op de bevalling (zie ook beleidsartikel 6). Deze regeling wordt gefinancierd via een rijksbijdrage aan het Arbeidsongeschiktheidsfonds. Ook de uitkeringen voor zwangere alfahulpen worden via deze rijksbijdrage gefinancierd. In deze rijksbijdrage zijn daarnaast de uitvoeringskosten van het UWV opgenomen.

Budgettaire ontwikkelingen
PM

A6. Rijksbijdrage kraamverlof
PM

Budgettaire ontwikkelingen
PM

A7. Rijksbijdrage transitievergoeding
Het wetsvoorstel aanpassing transitievergoeding bij bedrijfseconomische redenen en langdurige arbeidsongeschiktheid is door de Tweede Kamer controversieel verklaard. Op grond van dit wetsvoorstel zouden werkgevers door het UWV gecompenseerd worden voor de kosten van de transitievergoeding bij ontslag na langdurige ziekte. Dit wetsvoorstel wordt

2027482 03866

gefinancierd via werkgeverspremies alsook een rijksbijdrage van OCW aan het Aof. PM: wetsvoorstel is weer omarmd door nieuwe kabinet.

~~A7. Rijksbijdrage transitievergoeding~~

~~Het wetsvoorstel aanpassing transitievergoeding bij bedrijfseconomische redenen en langdurige arbeidsongeschiktheid is door de Tweede Kamer controversieel verklaard. Op grond van dit wetsvoorstel zouden werkgevers deur het UWV gecompenseerd worden voor de kosten van de transitievergoeding bij ontslag na langdurige ziekte. Dit wetsvoorstel wordt gefinancierd via werkgeverspremies alsook een rijksbijdrage van OCW aan het Aof. PM: wetsvoorstel is weer omarmd door nieuwe kabinet.~~

Budgettaire ontwikkelingen

PM

Met opmerkingen [36]: Waarom is 2020 zo hoog?

[[[Artikel]]]
13. Integratie en maatschappelijke samenhang

[[Algemene doelstelling]]]
De overheid bevordert de maatschappelijke samenhang en sociale stabiliteit door participatie en inburgering van iedereen met een migrantenachtergrond en het doen accepteren van culturele diversiteit in de samenleving.

In het integratiebeleid ligt de nadruk op het doen ontstaan van sociale stabiliteit in een samenleving die in cultureel opzicht steeds meer divers wordt. Een sociaal stabiele samenleving houdt in dat:
- Mensen zelfredzaam zijn en zonder belemmeringen kunnen meedoen;
- Zij in al hun verscheidenheid met elkaar samenleven;
- Iedereen zich thuis voelt ongeacht herkomst, religie of levensovertuiging.

Dit wordt gerealiseerd door:
- Het bevorderen van samenhang en het voorkomen van maatschappelijke spanningen;
- Het werken aan een evenredige positie en participatie in de Nederlandse samenleving en aan een evenredig bereik en effectiviteit van voorzieningen voor alle burgers in Nederland;
- Het ervoor zorgen dat nieuwkomers snel de Nederlandse taal machtig zijn en kennis hebben van de Nederlandse samenleving.

[[Rol en verantwoordelijkheid]]]
De Minister **stimuleert** met behulp van onder andere financiële instrumenten de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van migranten, en de acceptatie van culturele diversiteit in de samenleving. Hij **financiert** een uitkeringsregeling (Remigratiewet), een leenstelsel voor degenen die moeten inburgeren en voorinburgering en maatschappelijke begeleiding voor nieuwkomers. Hij is in deze rollen verantwoordelijk voor:
- De vormgeving, het onderhoud en de werking van het inburgeringstelsel;
- De visie en samenhang van het integratiebeleid en de daarvoor benodigde kennis;
- Het aanspreken van de vakdepartementen op hun verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat reguliere voorzieningen toegankelijk en effectief zijn voor alle burgers;
- De uitvoering van de Remigratiewet, de Wet inburgering en de Wet inburgering buitenland.

De uitvoering van het inburgering (onder meer examens)- en leenstelsel, en de voorinburgering is belegd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) respectievelijk het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). De Minister van OCW is eigenaar van DUO en de Minister van V&J van COA. Vanuit deze rol zijn laatstgenoemde ministers verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering en daaronder valt de dienstverlening van COA respectievelijk DUO aan het Ministerie van SZW. De uitvoering van de maatschappelijke begeleiding van asielmigranten is belegd bij de gemeenten, die hiervoor middelen krijgen via het Gemeentefonds.

[[[Beleidswijzigingen]]]
~~[[[Beleidswijzigingen]]]~~
In het regeerakkoord van het huidige kabinet zijn hervormingen op het terrein van de inburgering aangekondigd. De uitwerking daarvan vindt in 2018 en 2019 plaats (later hyperlink naar Officiële publicaties brief Veranderopdracht Inburgering) Op het terrein van de arbeidsmarktpositie van Nederlanders met een migratieachtergrond is het programma Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt gestart.

Bij de hervormingen inburgeringstelsel wordt onder meer gebruik gemaakt van de uitkomsten van de evaluatie Wet inburgering 2013 van juni 2018 (Officiële publicaties). Wet- en regelgeving worden aangepast, de implementatie wordt voorbereid en middels pilots (binnen het huidige wettelijk kader) zal in 2019 worden geëxperimenteerd met nieuwe werkwijzen.

Het ministerie van SZW zet zich onder meer in voor het behoud van een sociaal stabiele samenleving. Voorkomen moet worden dat de verworvenheden van de Nederlandse democratische rechtsstaat worden ondermijnd. Antidemocratisch, anti-integratief en onverdraagzaam gedrag (zoals onder andere beschreven in het Normatief kader problematisch gedrag) staan haaks op de uitgangspunten van onze rechtstaat en de waarden die in Nederland worden gekoesterd. Het ministerie ondersteunt gemeenten en gemeenschappen om hen in staat te stellen goed en tijdig te kunnen handelen bij antidemocratisch, anti-integratief en onverdraagzaam gedrag.
In het kader van deze taak van algemeen belang, kan de minister relevante informatie en gegevens verwerken, waaronder persoonsgegevens, bijvoorbeeld over personen betrokken bij maatschappelijke (waaronder ook religieuze) organisaties of de financiering van deze organisaties.

Met opmerkingen [37]: volgende keer graag meer info. Bijvoorbeeld over RA reeks taalniveau irt bestedingsplan. Doelmatigheid en doeltreffendheid hierachter. Ook hier let op artikel 3.1 CW

Met opmerkingen [38]: Is dit een beleidswijziging of voortzetting van bestaand beleid?

PM (maatregelen die genoemd worden onder beleidsprioriteiten)

[[[Budgettaire gevolgen van beleid]]]

Tabel 3.13.1 Begroting gefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 13 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**309.023**	**323.988**	**306.445**	**242.055**	**209.436**	**198.170**	**195.522**
Uitgaven	**328.040**	**333.614**	**306.445**	**242.055**	**209.436**	**198.170**	**195.522**
waarvan juridisch verplicht (%)			97,8%				
Inkomensoverdrachten	*42.551*	*42.978*	*42.975*	*43.007*	*42.486*	*41.882*	*41.828*
Remigratiewet	42.500	42.978	42.975	43.007	42.486	41.882	41.828
Inburgering	51	0	0	0	0	0	0
Subsidies	*11.931*	*12.754*	*10.968*	*7.168*	*7.168*	*7.032*	*6.682*
Kennisinfrastructuur	2.841	2.856	2.736	2.736	2.736	2.600	2.250
Landelijk Overleg Minderheden	26	0	0	0	0	0	0
Vluchtelingenwerk Nederland	1.343	1.298	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032
Overige subsidies	7.721	8.600	7.200	3.400	3.400	3.400	3.400
Opdrachten	*12.118*	*15.321*	*16.721*	*15.225*	*12.769*	*12.528*	*12.878*
Inburgering en Integratie	10.522	13.621	15.021	13.525	11.069	10.828	11.178
Remigratie	1.596	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Bijdrage aan agentschappen	*14.661*	*20.262*	*20.071*	*14.571*	*14.571*	*14.571*	*14.571*
DUO	14.661	20.262	20.071	14.571	14.571	14.571	14.571
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*76.073*	*39.299*	*19.150*	*16.227*	*16.226*	*16.226*	*16.226*
COA	76.073	39.299	19.150	16.227	16.226	16.226	16.226
Bijdrage aan medeoverheden	*0*	0	39.020	23.557	20.074	20.074	20.074
Gemeenten	0	0	39.020	23.557	20.074	20.074	20.074
Leningen	*170.706*	*203.000*	*157.540*	*122.300*	*96.142*	*85.857*	*83.263*
DUO	170.706	203.000	157.540	122.300	96.142	85.857	83.263
Ontvangsten	**10.378**	**1.568**	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**	**1.000**
Ontvangsten algemeen	7.955	568	0	0	0	0	0
Leningen	2.423	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Budgetflexibiliteit]]]

Inkomensoverdrachten:

De inkomensoverdrachten volgen uit wet- en regelgeving op het terrein van de Remigratiewet en zijn daarmee voor 100% juridisch verplicht. Datzelfde geldt voor de inkomensoverdrachten ten behoeve van Inburgering.

Subsidies

De subsidie Kennisinfrastructuur is gericht op het toegankelijk maken en breder ter beschikking stellen van kennis op het terrein van integratie. Vluchtelingenwerk Nederland krijgt een subsidie in verband met de begeleiding van asielmigranten.

Het overige deel van de subsidiemiddelen gaat deels naar activiteiten met betrekking tot 'screening en matching' van asielmigranten ten behoeve van vroege integratie en participatie van deze groep. Circa 30% is niet verplicht en kan worden ingezet voor het verstrekken van incidentele subsidies.

Opdrachten
Het opdrachtenbudget Inburgering en Integratie is voor 80% verplicht. De verplichting berust op meerjarige contracten in verband met het ontwikkelen, onderhouden en afnemen van inburgeringsexamens, periodiek onderzoek en publiekscampagnes. De middelen die nog niet juridisch verplicht zijn, worden aangewend voor beleidsevaluatie en -onderzoek, voorlichtingscampagnes en overige aanbestedingen.

Bijdrage aan agentschappen
De bijdrage aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ten behoeve van het beheer van het examenstelsel en de uitvoering van het leenstelsel is gebaseerd op gemaakte afspraken en daarmee 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's
De bijdrage aan ZBO's is bedoeld voor de uitvoering van de voorinburgering door het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en is daarmee 100% juridisch verplicht.

Bijdrage aan medeoverheden
De bijdrage maatschappelijke begeleiding zal voortaan in de vorm van een decentralisatie-uitkering rechtstreeks aan gemeenten worden verstrekt. De bijdrage volgt uit afspraken uit het bestuurlijk akkoord met de VNG over de verhoogde instroom vluchtelingen. De uitgaven zijn daarmee 100% juridisch verplicht.

Leningen
Het leenstelsel is gebaseerd op de Wet Inburgering 2013 en daarmee zijn de uitgaven in de vorm van leningen 100% juridisch verplicht.

[[[Toelichting op de financiële instrumenten]]]
Het uiteindelijke doel van het beleid is dat groepen met een migratieachtergrond dezelfde maatschappelijke positie innemen als groepen zonder migratieachtergrond. Dit doel komt dichterbij als de verschillen tussen de groepen afnemen. Twee belangrijke maten hiervoor zijn de startkwalificatie (verplicht minimaal onderwijsniveau dat nodig is voor de arbeidsmarkt) en de arbeidsparticipatie. De onderstaande tabel presenteert de voortgang ten aanzien van dit doelbereik in de ontwikkeling van de gepresenteerde verschilscores. Overigens geldt hierbij dat er niet alleen verschillen bestaan *tussen* herkomstgroepen, maar ook tussen generaties *binnen* dezelfde herkomstgroep. De tweede generatie scoort bijvoorbeeld beter op de indicator netto arbeidsparticipatie dan de eerste. In de tabel is geabstraheerd van groepskenmerken die deze onderlinge verschillen (deels) kunnen verklaren.

Tabel 3.13.2 Kerncijfers integratie: startkwalificatie en arbeidsparticipatie bevolking 15-75 jaar (%)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017
Startkwalificatie niet-schoolgaande bevolking van de tweede generatie			
Zonder migratieachtergrond	71,8	72,1	PM juli 2018
Met migratieachtergrond			
Turks	-8,1	-6,6	PM juli 2018
Marokkaans	-7,8	-1,7	PM juli 2018
Surinaams	5,2	3,4	PM juli 2018
Voormalige Antillen	9,1	4,5	PM juli 2018
Overig niet-westers	8	7,5	PM juli 2018
Westers	2,3	2,6	PM juli 2018
Netto arbeidsparticipatie			
Zonder migratieachtergrond	67,1	67,4	PM juli 2018
Met migratieachtergrond			
Turks	-13,5	-10,5	PM juli 2018

2027482 03866

Marokkaans	-17,6	-13,0	PM juli 2018
Surinaams	-6,8	-8,4	PM juli 2018
Voormalige Antillen	-10,1	-10,9	PM juli 2018
Overig niet-westers	-11,5	-12,0	PM juli 2018
Westers	-3,9	-3,9	PM juli 2018

[1] CBS, Kernindicatoren Integratie 2017.

A. Inkomensoverdrachten
Met de wijziging van de Remigratiewet per 1 juli 2014 zijn de criteria om in aanmerking te komen voor een remigratievoorziening aangescherpt. Tevens vervalt per 1 januari 2025 de mogelijkheid een beroep te doen op een remigratievoorziening.

Een remigratievoorziening is een maandelijkse uitkering, met eventueel een tegemoetkoming in de kosten van een ziektekostenverzekering. Deze uitkering geldt voor personen die naar Nederland kwamen voor arbeid en vestiging, maar nu een dringende wens tot terugkeer hebben, omdat zij in een uitzichtloze en afhankelijke situatie (uitkering) verkeren en zelf hun remigratie niet kunnen bekostigen. Om voor een dergelijke uitkering in aanmerking te komen gelden bepaalde criteria betreffende onder meer leeftijd, verblijfsduur in Nederland, doelgroep en herkomstland.

Op de uitkeringen remigratievoorziening is het woonlandbeginsel van toepassing. Voorts kunnen er volledige, gekorte of nihil-uitkeringen worden verstrekt (na verrekening van overige inkomsten uit uitkeringen). Een gemiddelde uitkering van personen die vanaf 1 april 2000 zijn vertrokken bedraagt € 508 per maand. Uitvoering van de wet is opgedragen aan de SVB.

Budgettaire ontwikkelingen
Als gevolg van de wijziging van de Remigratiewet zien we dat de uitgaven op grond van de wet na een aanvankelijke stijging licht afnemen.

Beleidsrelevante kerncijfers

Tabel 3.13.3 Kerncijfers Remigratie

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Aantal remigranten met een periodieke uitkering (x 1.000 personen, ultimo)[2]	14	PM	PM

[1] SVB, jaarverslag.
[2] Inclusief nihil-uitkeringen: de remigrant heeft recht op een remigratie-uitkering, maar na verrekening van andere, exporteerbare uitkeringsgelden wordt het bedrag op nihil vastgesteld.

B. Subsidies
De uitgaven aan subsidies zijn in 2019 hoger dan in de daaropvolgende jaren. Dit komt doordat er - als gevolg van de bestuurlijke afspraken met het VNG naar aanleiding van de verhoogde instroom asielmigranten - budget is toegevoegd voor screening en matching van asielmigranten ten behoeve van hun vroege integratie en participatie. Doel daarvan is te bevorderen dat deze groep sneller aan het werk komt.

C. Opdrachten

C1. Programma Inburgering en Integratie
De uitgaven voor opdrachten Inburgering en Integratie liggen in 2019 op een hoger niveau dan in de daaropvolgende jaren. Het gaat hierbij om extra middelen (bij voorjaarsnota 2018) ten behoeve van activiteiten in het kader van de verdere integratie van (asiel)migranten op de arbeidsmarkt. Het gaat dan met name om het uitvoeren van pilots en het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen.
~~De uitgaven voor opdrachten Inburgering en Integratie liggen in 2019 op een hoger niveau dan in de daaropvolgende jaren. Het gaat hierbij om extra middelen (bij voorjaarsnota 2018) ten behoeve van activiteiten in het kader van de verdere integratie van (asiel)migranten op de arbeidsmarkt. Het gaat dan met name om het uitvoeren van pilots en het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen.~~

Met opmerkingen [39]: Ook nog iets opnemen over samenwerkingen die worden aangegaan met werkgevers?

Uit het budget worden aanbestedingen bekostigd in verband met ontwikkeling, onderhoud en vernieuwing van inburgeringsexamens, onderzoek en methodiekontwikkeling, en voorlichting op het terrein van integratieonderwerpen. Thema's daarbij zijn onder meer verdere integratie op de arbeidsmarkt, weerbare samenleving en sociale stabiliteit, en tegengaan van sociale spanningen binnen een sociaal diverse samenleving.

Tabel 3.13.4 Kerncijfers inburgering

	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019
Inburgeringsplichtige nieuwkomers die een kennisgeving van DUO krijgen (x 1.000 personen, ultimo)	23[1]	PM	PM
Inburgeraars die slagen voor het inburgeringexamen of NT2-examen (x 1.000 personen, ultimo)	13[1]	PM	PM
Asielgerechtigde nieuwkomers die deelnemen aan de voorbereiding op inburgering in de opvang van de COA (x 1.000 personen, ultimo)	8,4[2]	PM	PM
Asielgerechtigde nieuwkomers die deelnemen aan de maatschappelijke begeleiding door gemeenten (x 1.000 personen, ultimo)	26[2]	PM	PM

[1] DUO, Informatiesysteem Inburgering.
[2] COA, voortgangsrapportages.

C2. Remigratie
De middelen voor Remigratie zijn bestemd voor het Nederlands Migratie Instituut (NMI) dat in opdracht van het departement voorlichting verstrekt aan potentiële deelnemers aan de Remigratieregeling. Het NMI biedt een laagdrempelige dienstverlening aan aspirant-remigranten en verleent bijstand bij het invullen van de aanvraag voor een remigratie-uitkering. Met inachtneming van de Algemene Verordening Gegevensbescherming wordt daarbij tevens een administratie aangehouden waarin persoonsgegevens, zoals Burgerservicenummers, worden verwerkt.

D. Bijdrage aan agentschappen
DUO krijgt een bijdrage voor het uitvoeren van het Inburgeringsstelsel. Dit houdt in dat er inburgeringsexamens worden afgenomen en dat mensen met een migratieachtergrond zo nodig een kennisgeving krijgen over de plicht tot inburgeren en dat bewaakt wordt dat aan deze plicht wordt voldaan. Tevens is de handhaving aan DUO opgedragen.

E. Bijdrage aan ZBO's/RWT's
COA krijgt een bijdrage voor de voorinburgering van asielmigranten in de AZC's. Het gaat daarbij niet om leerplichtigen. Omdat het aantal asielmigranten afneemt, neemt ook de hoogte van de benodigde middelen af.

F. Bijdrage aan medeoverheden
De gemeenten krijgen vanaf 1 oktober 2017 rechtstreeks middelen voor het geven van maatschappelijke begeleiding aan asielmigranten (18 tot 65 jaar) die in hun gemeente worden gehuisvest. Door de afname van de instroom neemt het budget na 2020 eveneens af.

G. Leningen
Het leenstelsel is bedoeld om migranten met de plicht tot inburgering te ondersteunen indien zij of hun partner niet over voldoende financiële middelen beschikken. Asielmigranten die met succes en tijdig hun inburgering afronden hoeven de lening niet terug te betalen. Ook migranten die eerst gealfabetiseerd moeten worden, kunnen van het leenstelsel gebruik maken.
De hoogte van het leningenbudget neemt af als gevolg van de afgenomen toestroom van het aantal asielmigranten.

Tabel 3.13.5 Kerncijfers leningen

	Realisatie 2017[1]	Raming 2018	Raming 2019
Toegekende leningen			
Aantal aan inburgeraars toegekende leningen (x 1.000 personen, ultimo)	23	PM	PM
Totaal bedrag toegekende leningen (x € 1 mln, ultimo)	166	PM	PM
Terugbetaalde leningen			
Aantal terugbetalende inburgeraars die in het betreffende jaar een terugbetaling op hun lening doen.(x 1.000 personen, ultimo)	1	PM	PM
Totaal bedrag terugbetaalde leningen in het betreffende jaar inclusief rente (x € 1 mln, ultimo)	1	PM	PM
Kwijtgescholden leningen			
Aantal kwijtgescholden leningen (x 1.000 personen, ultimo)	4	PM	PM
Totaalbedrag kwijtgescholden leningen incl rente (x € 1 mln, ultimo)	26	PM	PM

[1] DUO, Informatiesysteem Inburgering.

2027482 03866

H. Ontvangsten
Voor de ontvangsten uit terugbetalingen van leningen is nu structureel € 1 miljoen opgenomen. Terugbetaling van leningen vindt plaats naar draagkracht. Veel migranten met terugbetalingsplicht (gezinsmigranten, asielmigranten die niet tijdig zijn ingeburgerd) beschikken niet over voldoende inkomen om een lening (geheel) terug te betalen

HOOFDSTUK 4: NIET-BELEIDSARTIKELEN

[[[Artikel]]]
96. Apparaatsuitgaven kerndepartement

Dit artikel bevat alle personele en materiële uitgaven en ontvangsten van het ministerie van SZW. In beleidsartikel 11 staat een verdere toelichting op de bijdragen aan ZBO's.

Tabel 3.96.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 96 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**274.694**	**316.547**	**326.339**	**340.955**	**359.858**	**370.313**	**368.252**
Uitgaven	**265.018**	**316.547**	**326.339**	**340.955**	**359.858**	**370.313**	**368.252**
Personele uitgaven	*206.042*	*249.723*	*261.481*	*275.202*	*293.229*	*303.441*	*302.738*
waarvan eigen personeel	198.259	239.427	253.562	267.462	285.320	295.532	294.829
waarvan externe inhuur	5.004	6.924	4.634	4.455	4.624	4.624	4.624
waarvan overige personele uitgaven	2.779	3.372	3.285	3.285	3.285	3.285	3.285
Materiële uitgaven	*58.976*	*66.824*	*64.858*	*65.753*	*66.629*	*66.872*	*65.514*
waarvan ICT	5.556	9.247	9.041	9.029	9.144	9.143	9.276
waarvan bijdrage aan SSO's	38.187	44.039	43.065	43.468	43.673	43.645	42.426
waarvan overige materiële uitgaven	15.233	13.538	12.752	13.256	13.812	14.084	13.812
Ontvangsten	**22.300**	**29.684**	**37.153**	**46.136**	**60.977**	**60.697**	**60.411**

V28-5

[[[Toelichting]]]
A. Personele en materiële uitgaven
De totale begrote apparaatsuitgaven voor het kerndepartement bedragen in 2019 € 319,4 miljoen. Hiervan heeft € 255,2 miljoen betrekking op personele uitgaven en € 64,2 miljoen betrekking op materiële uitgaven.

Meerjarig stijgen de uitgaven enerzijds vanwege de opbouw van de Rijksschoonmaakorganisatie (RSO) en anderzijds vanwege het bij regeerakkoord toevoegen van meerjarige middelen aan de begroting van SZW voor het versterken van de handhavingsketen volgens het Inspectie Control Framework (ICF) (Tweede Kamer, 2016–2017, 34 550 XV, nr. 74). De handhavingsketen van de Inspectie SZW wordt zo in staat gesteld beter toezicht te houden. Hierbij wordt er gestreefd naar het herstellen van de balans tussen ongevalsonderzoek en risicogerichte actieve programmering, vergroten van de capaciteit om met Brzo-partners meer gezamenlijk te inspecteren, meer informatiegestuurd te werken en oneerlijk werk aan te pakken. PM evaluatie.

B. Ontvangsten
De ontvangsten hebben voor het grootste deel betrekking op de facturering door RSO van schoonmaakkosten aan de afnemers. Daarnaast zijn er ontvangsten van andere departementen en Europa voor de uitvoering van subsidieregelingen.

[[[Rijksschoonmaakorganisatie (RSO)]]]
De RSO is in 2016 gestart met het uitvoeren van de schoonmaakactiviteiten. De opbouw van de organisatie zal in de komende jaren geleidelijk plaatsvinden naar gelang er meer departementen aansluiten. De verwachting is dat in 2020 alle beoogde departementen zijn aangesloten. De schoonmakers zijn in dienst van het Rijk. De bijbehorende uitgaven komen ten laste van de begroting van het Ministerie van SZW.

2027482 03866

Op de begroting van SZW zijn taakstellende ontvangsten voor de RSO opgenomen. Facturering aan de opdrachtgevers vindt plaats op basis van meerjarige dienstverleningsafspraken. Dit houdt in dat de uitgaven voor schoonmaak zowel bij de departementen als bij SZW op de begroting staan.

Ter financiering van aanloopkosten van de RSO is voor de eerste jaren een transitiebudget ingesteld, omdat de inkomsten in de eerste jaren onvoldoende zijn om de uitgaven te dekken. Tabel 3.96.2 geeft een splitsing van de totale apparaatsuitgaven in kerndepartement exclusief RSO en RSO.

Tabel 3.96.2 Extracomptabele tabel apparaatsuitgaven kerndepartement en apparaatsuitgaven RSO (x € 1.000)

	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Kerndepartement exclusief RSO							
Uitgaven	243.805	281.398	285.633	289.841	297.940	307.816	305.144
Ontvangsten	2.396	6.377	6.727	6.827	6.677	6.377	6.377
Rijksschoonmaakorganisatie							
Uitgaven RSO	21.213	27.595	33.771	44.949	55.602	55.622	55.336
Ontvangsten RSO	19.904	23.026	30.426	39.309	54.300	54.320	54.034

Tabel 3.96.3 geeft een samenvatting van de apparaatsuitgaven van het kerndepartement en van de ZBO's van het ministerie. Het Agentschap SZW is met ingang van 2018 niet meer een agentschap, maar een directie van het ministerie van SZW. Daarom vallen de bijbehorende apparaatsuitgaven per 2018 ook onder het kerndepartement.

Tabel 3.96.3 Apparaatsuitgaven/kosten inclusief agentschappen en ZBO's/RWT's (x € 1.000)

	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Totaal apparaatsuitgaven ministerie	**265.018**	**308.993**	**319.404**	**334.790**	**353.542**	**363.438**	**360.480**
Totaal apparaatskosten agentschappen	**15.332**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal apparaatskosten ZBO's/RWT's[1]	**2.021.872**	**1.997.164**	**1.966.181**	**2.041.615**	**2.107.154**	**2.190.871**	**2.258.306**
UWV (inclusief BKWI)	1.784.939	1.754.828	1.745.082	1.825.499	1.885.289	1.965.899	2.028.134
SVB	230.224	235.887	214.695	209.712	215.461	218.568	223.768
IB	6.709	6.449	6.404	6.404	6.404	6.404	6.404

[1] Dit betreft apparaatskosten samenhangend met zowel begrotingsgefinancierde als premiegefinancierde artikelen binnen de SZW-begroting. De ontvangsten artikel 11 zijn in mindering gebracht op de uitgaven.

In onderstaande tabel zijn de apparaatsuitgaven van het departement onderverdeeld naar de verschillende organisatieonderdelen. De uitgaven voor de RSO, huisvesting en ICT van het gehele kerndepartement staan onder de

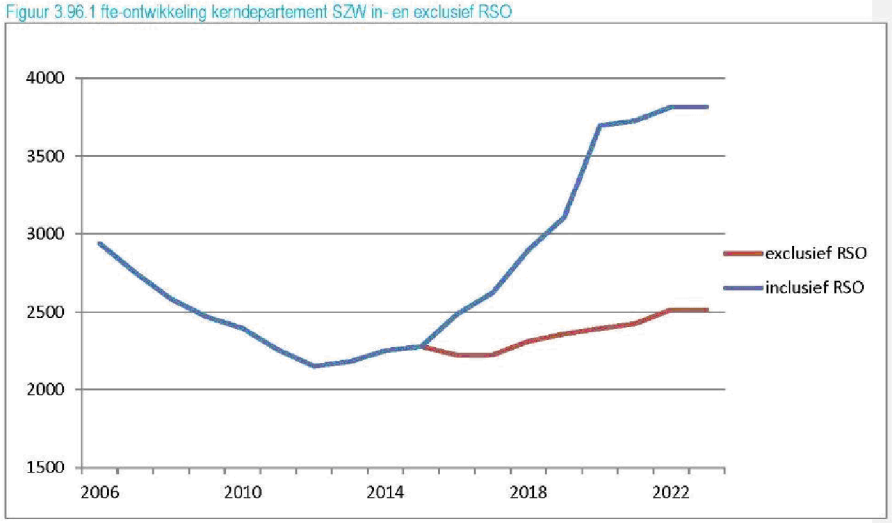
Tabel 3.96.4 Apparaatsuitgaven kerndepartement 2019 naar organisatieonderdeel (x € 1.000)

	2019
	45.873
(inclusief SSO's)	131.218
Sociale Zekerheid en Integratie	26.763
Werk	22.294
Inspectie SZW	100.030
Totaal kerndepartement	**326.178**

PM stand 15 juni splitsen in kern en RSO?

[[[Personele ontwikkeling SZW-domein in meerjarig perspectief]]]
Onderstaande grafieken laten de ontwikkeling van het aantal fte voor het kerndepartement SZW en voor het SZW-domein zien voor de periode 2006-2023. Het basisjaar is 2006, omdat in dat jaar ten behoeve van het programma Vernieuwing Rijksdienst een nulmeting heeft plaatsgevonden naar de personele omvang van de rijksdienst.

Figuur 3.96.1 fte-ontwikkeling kerndepartement SZW in- en exclusief RSO

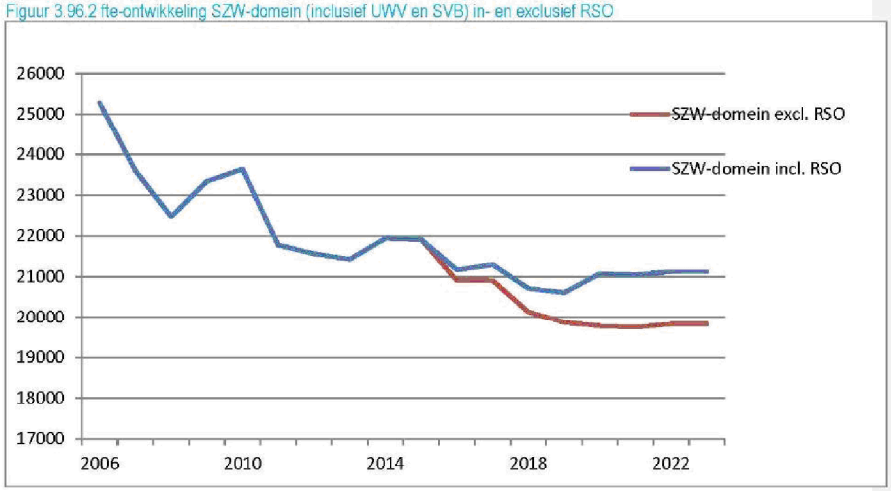

De door achtereenvolgende kabinetten opgelegde taakstellingen op de apparaatsuitgaven laten voor het kerndepartement SZW vanaf 2006 tot 2016 een afname van het aantal fte's zien. Daarnaast is er een overgang van fte's naar het Ministerie van BZK door het onderbrengen van de uitvoering van de bedrijfsvoering in Shared Service Organisaties. Aan de andere kant is er na 2011 een uitbreiding van het aantal fte's door de komst van beleidsterreinen bij SZW (Kinderopvang in 2011, Integratie en maatschappelijke samenhang in 2012, Financieel Dienstencentrum in 2015).

De raming voor de jaren na 2017 is enerzijds gebaseerd op de te realiseren taakstellingen op de apparaatsuitgaven in die periode, de afloop van (tijdelijke) uitbreiding van taken bij de Inspectie SZW en de overgang van taken naar BZK. PM update tekst. Anderzijds leidt de opbouw van de RSO tot een opwaartse bijstelling van de formatie. Het effect van de oprichting van de RSO is indicatief in de figuren 3.96.1 en 3.96.2 in beeld gebracht. Ten slotte heeft de versterking van de handhavingsketen vanwege ICF een uitbreiding van het personeelsbestand tot gevolg.

Met opmerkingen [0]: Mis de tabel voor invulling van de taakstelling

Figuur 3.96.2 fte-ontwikkeling SZW-domein (inclusief UWV en SVB) in- en exclusief RSO

De periode 2006-2023 laat voor het gehele SZW-domein een zelfde beeld zien als voor het kerndepartement. De ontwikkeling betreft een saldo van de gevolgen van de taakstellingen op de apparaatsuitgaven en de uitvoeringskosten, de overgang van dienstonderdelen van en naar andere departementen en van de in- en extensiveringen van beleid(suitvoering) en de oprichting van RSO. Daarbij hebben conjuncturele effecten op de formatie van het UWV geleid tot een toename van het aantal fte in het SZW-domein in de jaren 2009/2010 en 2013/2015. PM Effect persoonlijke dienstverlening op cijfers UWV.

[[[Artikel]]]

98. Algemeen

Op dit artikel worden de budgetten verantwoord die niet naar beleidsartikelen toe te rekenen zijn.

Tabel 3.98.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 98 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**35.474**	**31.344**	**38.254**	**25.278**	**25.639**	**28.076**	**28.426**
Uitgaven	**32.974**	**33.702**	**33.564**	**27.647**	**28.139**	**28.576**	**28.426**
Subsidies	*2.367*	*2.860*	*3.139*	*2.500*	*2.500*	*500*	*0*
Opdrachten	*9.040*	*22.933*	*23.348*	*19.349*	*20.223*	*22.660*	*23.010*
Handhaving	641	4.329	6.307	3.432	3.553	6.053	6.053
Opdrachten overig	8.399	18.604	17.041	15.917	16.670	16.607	16.957
Bekostiging	*4.010*	*4.979*	*4.194*	*2.915*	*2.533*	*2.533*	*2.533*
Uitvoeringskosten Caribisch Nederland	4.010	4.979	4.194	2.915	2.533	2.533	2.533
Bijdrage aan agentschappen	*16.631*	*730*	*683*	*683*	*683*	*683*	*683*
Agentschap SZW	16.234	47	0	0	0	0	0
Rijksdienst Ondernemend Nederland	286	521	521	521	521	521	521
Agentschap CJIB	111	162	162	162	162	162	162
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	*926*	*2.200*	*2.200*	*2.200*	*2.200*	*2.200*	*2.200*
Ministerie van Financiën	926	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200
Ontvangsten	**1.460**	**412**	**387**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

Met opmerkingen [L]: Percentage juridisch verplicht?

[[[Toelichting]]]

A. Subsidies

Op het subsidiebudget van artikel 98 worden subsidies begroot en verantwoord met een breed departementaal karakter. Het begrotingsbedrag 2019 heeft betrekking op subsidies aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor ondersteuning gemeenten binnen de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI)-structuur en voor gegevensuitwisseling SUWI.

B. Opdrachten

B1. Handhaving

Het beleidsbudget voor handhaving 2019 bedraagt € 6,3 miljoen en in volgende jaren € 3,5 mln. Een belangrijk gedeelte daarvan is gereserveerd voor de uitvoering van niet-structurele innovatieve projecten. Daarvoor vinden tijdens de begrotingsuitvoering overboekingen plaats naar de relevante budgetten. Vanaf 2022 staat hier € 2,5 mln die beschikbaar is voor ondersteuning van de LSI. Tot 2021 gaat dit in de vorm van een subsidie. Na dit jaar moet de vorm van ondersteuning nog worden bepaald.

B2. Opdrachten overig

Hieronder vallen de uitgaven voor onderzoek en voorlichting die niet zijn toebedeeld aan beleidsartikelen. Het budget op artikel 98 bedraagt voor 2019 € 17,0 miljoen. Het onderzoeksbudget op artikel 98 bedraagt € 6,0 miljoen. Van het totale onderzoeksbudget is € 3,8 miljoen bestemd voor beleidsinformatie. Naast de uitgaven voor voorlichtingsprogramma's worden uit het budget op artikel 98 ook de uitgaven van € 2,1 miljoen voor algemene publieksinformatie betaald.

C. Bekostiging

De unit SZW, die ondergebracht is bij de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN), voert namens de Minister de regelingen op Caribisch Nederland uit. Het budget voor de uitvoeringskosten van de RCN bedraagt in 2019 € 4,1 miljoen.

D. Bijdrage aan agentschappen
De bijdrage aan de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) heeft betrekking op de borgstellingregeling (€ 0,1 miljoen). Daarnaast wordt jaarlijks € 0,4 miljoen gereserveerd voor de controle van de betaalaanvragen uit het Europees Globaliseringsfonds en de ESF-programma's.

Voor de uitvoeringskosten voor het innen van de bestuurlijke boetes door de Inspectie SZW is structureel € 0,16 miljoen geraamd ten behoeve van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

E. Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken
Naar het Ministerie van Financiën wordt jaarlijks € 2,2 miljoen overgeboekt ten behoeve van controlewerkzaamheden voor het ESF-programma 2014-2020.

2027482 03866

[[[Artikel]]]

99. Nog onverdeeld

Met opmerkingen [2]: Nominaal en onvoorzien

Op dit artikel worden de uitgaven verantwoord voor onvoorziene uitgaven, loon- en prijsbijstelling.

Tabel 3.99.1 Begrotingsgefinancierde uitgaven en ontvangsten artikel 99 (x € 1.000)

Artikelonderdeel	Realisatie 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Verplichtingen	**0**	**30.597**	**126.563**	**87.621**	**269.750**	**354.732**	**386.835**
Uitgaven	**0**	**30.597**	**126.563**	**87.621**	**269.750**	**354.732**	**386.835**
Loonbijstelling	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Prijsbijstelling	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Onvoorzien	*0*	*30.597*	*126.563*	*87.621*	*269.750*	*354.732*	*386.835*
waarvan programma	0	24.349	116.836	77.709	259.907	345.237	377.642
waarvan apparaat	0	6.248	9.727	9.912	9.843	9.495	9.193
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

[[[Toelichting]]]

Onvoorzien

De grondslag van dit artikel ligt in de Comptabiliteitswet, waarin de mogelijkheid bestaat een artikel voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Op dit artikel staan middelen gereserveerd die op een later moment nog uitgedeeld moeten worden als de precieze invulling en voorwaarden bekend zijn. PM aanvullende uitleg

2027482 03866

HOOFDSTUK 6 BIJLAGEN

Met opmerkingen [3]: Mis de verdiepingsbijlage, moties en toezeggingen, subsidies, overzicht evaluaties.

BIJLAGE 6.1 Rechtspersonen met een Wettelijke Taak en Zelfstandige Bestuursorganen

Deze bijlage bevat in tabel 6.1 een overzicht van de zelfstandige bestuursorganen (ZBO) en rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT) die onder de verantwoordelijkheid van het moederdepartement vallen. In tabel 6.2 zijn de bijdragen aan de ZBO's en de RWT's opgenomen die onder de verantwoordelijkheid van een ander ministerie vallen. De opgenomen bedragen zijn de in de beleidsartikelen verantwoorde uitgaven van de begrotings- en de premiegefinancierde regelingen in de budgettaire tabellen onder de instrumenten 'Inkomensoverdrachten' en 'Bijdrage aan ZBO's/RWT's'.

Tabel 6.1 Overzicht RWT's en ZBO's vallend onder Ministerie van SZW

Naam organisatie	RWT	ZBO	Functie	Begrotings-artikel	Begrotings-ramingen (x € 1 mln)	Verwijzing website RWT/ZBO	Hyperlink uitgevoerde evaluatie
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) inclusief Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI)	X	X	Het UWV voert de sociale verzekeringen voor werknemers, zelfstandigen en jonggehandicapten uit. Werkzoekenden kunnen terecht voor het vinden van werk of het aanvragen van een uitkering, werkgevers voor vacaturebemiddeling en informatie over de arbeidsmarkt. Daarnaast verleent het UWV ontslagvergunningen en tewerkstellingsvergunningen, verricht keuringen en indicatiestellingen en geeft arbeidsrechtelijke informatie.	2,3,4,5,6,11	22.384,7	www.uwv.nl	evaluatie
			Het BKWI is opgericht om het geheel aan centrale voorzieningen binnen de keten van werk en inkomen te beheren en door te ontwikkelen.			www.bkwi.nl	--
Sociale Verzekeringsbank (SVB)	X	X	De SVB voert voor verschillende overheidsorganisaties regelingen en wetten uit.	2,6,8,9,10,11,13	43.951,0	www.svb.nl	evaluatie

2027482 03866

Inlichtingenbureau (IB)	X	Het IB ondersteunt gemeenten bij hun wettelijke taken in het kader van de sociale zekerheid. Het doel is bestrijding van fraude en bevorderen van samenwerking tussen de verschillende organisaties door gegevensuitwisseling tussen gemeenten en derden in de keten van werk en inkomen.	11	6,6	www.inlichtingenbureau.nl	evaluatie

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd

Tabel 6.2 Overzicht RWT's en ZBO's vallend onder andere ministeries

Naam organisatie	Ministerie	RWT	ZBO	Functie	Begrotingsartikel	Begrotingsramingen (x € 1 mln)	Verwijzing website RWT/ZBO
ZonMw	VWS		X	ZonMw financiert gezondheidsonderzoek en stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.	2	0,2	www.zonmw.nl
Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	JenV		X	Het COA is verantwoordelijk voor de opvang, begeleiding en uitstroom (uit de opvang) van asielzoekers in Nederland.	13	19,2	www.coa.nl

V25-6 FIN nog niet geaccordeerd